

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра української мови

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

_____ Колоїз Ж. В.

Протокол № _____

« ____ » _____ 2020 р.

Реєстраційний № _____

« ____ » _____ 2020 р.

УКРАЇНСЬКИЙ ПСЕВДОНІМІКОН ХІХ–ХХІ СТ.

Кваліфікаційна робота студентки
факультету української філології групи
УАФм-15 другого (магістерського рівня)
спеціальності 014.01 Середня освіта
(українська мова та література)
додаткової спеціальності
англійська мова
Євангеліст Людмили Олегівни

Керівник: кандидат філологічних наук,
доцент **Малюга Н. М.**

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS _____ Кількість балів _____

Члени комісії _____

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Євангеліст Л. О. Український псевдонімікон XIX–XXI ст. : рукопис. Кривий Ріг, 2020. 143 с.

У магістерській роботі досліджено лінгвістичний статус, визначальні риси та функції псевдонімів, зокрема розкрито зміст понять «псевдонім», «криптонім», «гетеронім», з'ясовано основні мотиваційні та дериваційні ознаки псевдо, описано специфіку псевдонімної номінації, а також охарактеризовано тенденції творення нових псевдонімів.

Ключові слова: псевдонім, сценічний псевдонім, гетеронім, криптонім, фіктонім, псевдоіменування, мотивація, номінація.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ПСЕВДОНИМ ЯК ОБ’ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ..	8
1.1. Зміст поняття «псевдонім» у науковій літературі.....	8
1.2. Визначальні риси та функції псевдонімів.....	12
1.3. Принципи структурної класифікації.....	15
Висновки до першого розділу.....	22
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ ПСЕВДОНИМІКОНУ	
(XIX – сер. XX ст.)	24
2.1. Мотиваційна база псевдонімів письменників та способи їхнього творення.....	24
2.2. Гетеронім як різновид псевдонімного прикриття.....	33
2.3. Особливості функціонування дешифрованих криптонімів.....	36
2.4. Тематичні групи псевдо діячів ОУН та УПА.....	40
Висновки до другого розділу.....	54
РОЗДІЛ 3. ТЕНДЕНЦІЇ ТВОРЕННЯ НОВИХ ПСЕВДОНИМІВ	
(кін. XX – поч. XXI ст.)	57
3.1. Функції псевдо письменників у складі презентаційного комплексу.....	57
3.2. Реалізація лінгвокреативного мислення музичних виконавців через сценічний псевдонім.....	63
3.3. Мотивування позивних воїнів АТО.....	69
Висновки до третього розділу.....	76
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	81
ДОДАТКИ	88

ВСТУП

Дуже складні й важкі суспільно-політичні умови на українських землях змушували діячів культури ховатися за псевдонімами. Століттями українські землі були розмежовані на частини, що входили до складу різних держав. Гостра боротьба точилася за надзвичайно несприятливих обставин, під тиском заборон і репресій з боку урядів Росії, Австрії, Польщі. Уживання псевдонімів було життєвою необхідністю для діячів української культури XIX–XX ст. – учасників гострої ідеологічної боротьби, яка в різні історичні періоди набирала різних форм [7, с. 17].

Найширше вживаною формою маскування авторства є псевдонім. Детальне висвітлення історії суспільної думки й літературного процесу кожного народу, проникнення в нюанси суспільного руху певної доби, усебічна оцінка творчої спадщини того чи того діяча не мислимі без розкриття псевдонімів. Саме тому таку серйозну увагу приділяють вивченню питань псевдонімності та анонімності [7, с. 13].

Псевдоніми посідають важливе місце в лексичному складі мови. Вони виявляють специфіку на рівні виникнення, функціонування і взаємозв'язку з мовними та позамовними чинниками. Кожен антропонім ідентифікує та індивідуалізує номіновану особу, а тому питання семантики та структури псевдонімів є важливим у сучасних ономастичних дослідженнях.

Псевдоніми як мовне явище цікавлять не лише вітчизняних (М. Лесюк, В. Німчук, Н. Павликівська, О. Петрова, П. Чучка, Н. Щербакова) та інших слов'янських (С. Варахол, В. Дмитрієв, І. Масанов, Ю. Масанов, К. Мочалкіна, В. Никонов, Н. Подольська, О. Суперанська, Т. Суркова, Г. Сулова, В. Чичагов, Л. Щетинін) лінгвістів. Дослідники порушують питання лінгвістичного статусу, призначення та функцій псевдоніма, структури класу псевдонімів, особливостей псевдонімної номінації тощо [20, с. 6].

Працюючи над загальними або частковими проблемами ономастичної термінології, О. Дей, В. Дмитрієв, В. Німчук, Н. Подольська, Я. Свобода, М. Торчинський тією чи тією мірою торкаються й питань термінології у сфері

псевдонімів як засобів вторинної номінації особи. П. Чучка в праці «Українські псевдоніми: статус, структура і функції» (2001) визначив ономастичний статус та інтегральні ознаки українських псевдонімів, запропонував дефініцію поняття, розглянув структуру цього підкласу онімів, звернув увагу на їхню інформативність.

Детальне структурування антропонімного простору української мови загалом і псевдонімів зокрема з позицій співвідношення власних особових назв з їхніми денотатами зробив М. Торчинський.

У процесі функціонування та під впливом тенденцій паралельно з офіційними найменуваннями псевдоніми поч. ХХІ ст. починають виступати як спосіб активізації уваги до себе та своєї творчості. Є. Козлов розглядає їх як складову презентаційного комплексу, де ім'я автора є запорукою комерційного успіху. В умовах шоу-бізнесу псевдоніми виконують естетико-декоративну функцію: вони доповнюють сценічний образ артистів.

Актуальність магістерської роботи зумовлена тим, що тенденції сучасної псевдонімної номінації потребують ґрунтовного дослідження. У роботі проведено комплексну характеристику типологічних особливостей сучасних псевдо на основі номінативного та етимолого-словотвірного аналізів.

Мета наукової праці – визначення та комплексна характеристика типологічних особливостей псевдонімів з урахуванням денотатно-номінативних і твірних особливостей.

Реалізація поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

1) з'ясувати лінгвістичний статус псевдоніма в науковій літературі, здійснити аналітичний огляд класифікацій, розроблених вітчизняними та зарубіжними вченими;

2) дослідити визначальні риси та функції різновидів псевдонімної номінації;

3) з'ясувати основні мотиваційні та дериваційні ознаки псевдонімів;

4) з'ясувати мотиваційну базу псевдонімів та описати способи їхнього творення;

5) охарактеризувати тенденції творення нових псевдонімів.

Об'єктом дослідження є псевдоніми XIX – поч. XXI ст.

Предметом наукової праці є типологічні особливості структури псевдонімів, їхні мотиваційні та дериваційні ознаки.

Джерельною базою послужили «Словник українських псевдонімів та криптонімів (XVI - XX ст.)» О. І. Дея та суспільна сфера.

Основні методи дослідження: теоретичний аналіз (вивчення поняття «псевдонім» у науковій літературі); теоретичний синтез (опрацювання та узагальнення теоретичних відомостей); критичний аналіз (дослідження класифікацій псевдонімів за мотивацією); описовий метод (опис основних способів творення псевдонімів); компонентний аналіз (структурування псевдонімів за мотивацією та способами творення).

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше запропоновано класифікацію псевдонімів сучасних письменників та музичних виконавців, а також подано їхні мотиваційні та дериваційні ознаки.

Практичне значення кваліфікаційного дослідження полягає в тому, що матеріали магістерської роботи можуть бути використані для подальших досліджень із психолінгвістики, а саме виявлення причин приховування справжнього імені та мотивації вибору нового. Отримані результати можуть бути використані під час викладання курсів літературознавчого циклу та курсу «Сучасна українська літературна мова», зокрема під час вивчення лексикології, у науково-дослідницькій роботі студентів.

Результати проведеного дослідження **апробовано** у вигляді доповіді («Український псевдонімікон : мотиваційна база та способи творення псевдонімів») у рамках програми X Всеукраїнської студентської наукової інтернет-конференції «Східно-слов'янська філологія : здобутки та перспективи», що відбулася в Криворізькому державному педагогічному університеті 24–25 квітня 2019 р.

Опубліковано статті:

Євангеліст Л. О. Український псевдонімікон : мотиваційна база та способи творення псевдонімів. *Східнослов'янська філологія : здобутки та перспективи : збірник матеріалів X Всеукраїнської студентської наукової інтернет-конференції*. Кривий Ріг, 2019. Вип. 10. С. 77–82.

Євангеліст Л. О. Мотиваційна база псевдонімів учасників бойових дій у зоні АТО. *Матеріали студентських наукових читань*. Кривий Ріг, 2020. Вип. 7. С. 98–104.

Структура роботи. Наукова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури, який нараховує 71 позицію та додатків. Повний обсяг наукової роботи – 143 сторінки, з яких – 80 сторінок основного тексту.

РОЗДІЛ 1

ПСЕВДОНІМ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Зміст поняття «псевдонім» у науковій літературі

Тенденція приховувати й зашифровувати власне іменування виникає з практичних потреб і є стійкою упродовж XVI–XVIII ст. Полемісти, які виступали проти католицизму, намагаючись уникнути переслідувань, ховали власні імена під псевдонімами, найвідомішими з них є: *Стефан Зизаній, Христофор Філалет, Іван Вишенський, Клирик Острозький, Теофіл Ортолог*.

У «Пересторогах» анонімний автор пояснює католикам причину розвитку псевдонімності: «Хто проти вас пише, той не сміє жоден імені свого в книжках написати, щоб його не спіткало, як Стефана-попа, якого в луцькій ріці втоплено за те, що обіцявся супроти вас стояти». Після виходу 1610 року «Треносу» М. Смотрицького король Сигизмунд наказав заарештувати автора й видавця, а книгу спалити. Але автора врятувало те, що книгу підписано псевдо – *Теофіл Ортолог* [66].

Дослідженням псевдонімікону займається розділ мовознавства – ономастика. Цей розділ вивчає усі типи власних назв, закономірності їхнього розвитку та функціонування, а власні назви людей, які називають антропонімами, є предметом антропоніміки.

Антропоніми (від грец. *άνθρωπος* – «людина») – будь-які власні назви, які може мати людина (або група людей), зокрема особове ім'я, ім'я по батькові, прізвище, прізвисько, псевдонім, криптонім, кличка, андронім, гінеконім, патронім [15, с. 31].

Антропонімічний простір є відображенням історичних, соціальних, суспільно-політичних процесів держави та її зв'язків з іншими народностями, а тому власні назви необхідно досліджувати в історичному зрізі та у зв'язках з носієм (українським народом), ураховуючи вплив інших народностей [16, с. 181].

Псевдо як різновид власних іменувань посідає досить важливе місце в антропонімійній системі національної мови. Це мовне явище знаходить своє втілення в студіях вітчизняних (В. Еппель, М. Лесюк, В. Німчук, Н. Павликівська, О. Петрова, Л. Підкуймуха, Л. Прокопчук, О. Тулуб, П. Чучка) та інших слов'янських (С. Варахол, В. Никонов, Т. Суркова, Г. Сулова, Б. Унбегаун) лінгвістів.

Науковці порушили питання лінгвістичного статусу, призначення та функцій псевдоніма, структури класу псевдонімів, особливостей псевдонімної номінації [33, с. 6]. За В. Німчуком, псевдоніми становлять специфічний розряд антропонімів – індивідуальних імен людей, П. Чучка називає їх онімами окремого класу в рамках національної антропосистеми [29].

О. Дей у 1969 р. видав лексикографічний довідник псевдонімів, що налічує більше 10000 одиниць. У свою чергу В. Еппель уклав нові матеріали до словника українських псевдонімів.

Комплексне дослідження українських псевдонімів здійснив П. Чучка в статті «Українські псевдоніми: статус, структура і функції» (2001), у якій визначив ономастичний статус та інтегральні ознаки українських псевдонімів, запропонував дефініцію поняття, розглянув структуру цього підкласу онімів, звернув увагу на їхню інформативність [64].

Структурування антропонімікону української мови загалом і псевдонімів з позицій співвідношення власних особових назв з їхніми денотатами зробив М. Торчинський у 2007 р. [54].

Н. Павликівська підготувала монографію «Питання української псевдонімії ХХ століття», де уперше здійснила комплексне вивчення і зіставне дослідження українських літературно-мистецьких, громадсько-політичних та кримінальних псевдонімів ХХ ст., аналіз яких допоміг пізнати своєрідність системної організації псевдо, з'ясувати особливості формування і функціонування псевдонімів як окремого сектору ономастики.

У своїй праці учена пропонує найповнішу дефініцію поняття *псевдонім* – (від гр. ψευδώνυμος) – різновид антропоніма, приbrane (вигадане) особове

іменування, яке використовують представники окремих груп суспільства (письменники, публіцисти, композитори, актори, художники, співаки, громадсько-політичні діячі, злочинні елементи) поряд зі своїм справжнім іменем та прізвищем або замість них задля конспірації, а також через причини особистісного, політичного та юридичного характеру [28, с. 296–297].

За «Словником української мови» *псевдонім* – це приbrane ім'я, прізвище, або авторський знак, яким користується письменник, журналіст, актор і т. ін. замість власного прізвища [44].

У «Сучасному словнику іншомовних слів» *псевдонім* (від гр. ψευδώνυμος – несправжньо іменованій) – приbrane ім'я, прізвище або авторський знак, що ним користуються письменники, журналісти замість власного прізвища [54].

В. Дмитрієв подає таку дефініцію поняття *псевдонім* у «Словнику термінів»: загальна назва для вигаданих або змінених імен і прізвищ, які замінили справжнє ім'я і прізвище [9].

Науковець подає й інші терміни, пов'язані з прихованими іменуваннями: криптонім – загальна назва зашифрованих підписів; псевдоандронім – чоловіче ім'я і прізвище, взяті автором-жінкою; псевдогінім – жіноче ім'я і прізвище, взяті автором-чоловіком [9].

Працювали над проблемами ономастичної термінології, у сфері псевдонімів як засобів вторинної номінації особи, О. Дей, В. Дмитрієв, В. Німчук, Н. Подольська, Я. Свобода, М. Торчинський.

У загальнослов'янському зібранні ономастичних термінів визначено основні терміни, пов'язані із псевдонімією: фіктонім – власне ім'я, придумане для того, щоб приховати справжнє найменування об'єкта, саме так його визначає Н. Подольська, а псевдонім – фіктонім особи; криптонім – фіктонім, вигадане ім'я місця, міста, предмета, якоїсь акції, операції і т. ін. (але не особи); псевдогінім – узятий чоловіком псевдонім, який містить принаймні одне жіноче ім'я і наводить на думку, що носієм антропоніма є жінка, псевдоандронім – псевдонім, узятий жінкою, який містить хоча б одне чоловіче ім'я і наводить на думку, що носієм антропоніма є чоловік [16, с. 183].

Однак ми не поділяємо думку щодо тлумачення криптоніма. У працях В. Німчука, Н. Павликівської, Ю. Собкова криптонім потрактовано як недешифрований різновид псевдоніма, призначенням якого є приховування справжнього іменування автора за допомогою подачі в зашифрованому вигляді.

Суміжними до псевдоіменувань є поняття алонім та гетеронім. К. Чернозьомова дає такі визначення поняттям: алонім – ім'я іншої особи, що реально існує чи існувало, яке було використане замість власного імені (дослідниця розглядає свідомі та несвідомі алоніми, до свідомих відносить ті іменування реально існуючих осіб, якими автор навмисно підписує твір, а до несвідомих – випадкові утворення через неправильне трактування авторства твору) та гетеронім – застосування письменником різних іменувань для творів, які належать до різних жанрів та виокремлених за певною ознакою серед інших одиниць [64, с. 214].

На сучасному етапі відбувається неабиякий розвиток антропонімічної системи. З'являється велика кількість псевдо та інтернет-імен (нікнеймів) серед музичних виконавців та письменників, адже вони прагнуть публічності та неповторності. Саме блогінг та соціальні мережі впливають на появу нових понять на позначення прихованих іменувань [62, с. 4].

Синонімічними до *нікнейма* Є. Сазонова визначає такі лексеми: *юзеронім, ім'я-маска, замасковане ім'я, інтернет-ім'я, інтернет-псевдонім, віртуальне прізвисько* [41]. Аби ввести певну категорію таких антропонімів, Г. Ходоренко вводить термін *ніконім*, на позначення вигаданого імені прийнятого користувачем Інтернету [62, с. 4].

Отже, термін псевдонім – це узагальнене поняття в науково-бібліографічній літературі, що включає в себе різні види творення й графічної передачі прибраних імен і позначень прихованого авторства. Дослідження псевдонімів є досить важливими в антропонімічній системі національної мови, адже псевдо відображають різні сфери та умови життя суспільства.

1.2. Визначальні риси та функції псевдонімів

Специфіка псевдоніма полягає в його особливому призначенні: приховати справжнє іменування носія; обслуговувати потреби представників різних соціальних груп, пов'язаних із громадською діяльністю. Серед загального корпусу власних імен псевдонім вирізняється за такими ознаками: 1) це антропонім, який виконує езотеричну функцію, що відсутня в інших антропонімів; 2) це антропонім вторинної номінації; 3) він необов'язковий, а факультативний, з обмеженою сферою вживання; 4) антропонім – самоіменування, створене або відібране самим носієм; 5) на відміну від літературних антропонімів, він антропонім реальний [52, с. 97].

Н. Павликівська виділяє такі визначальні ознаки псевдоніма:

- 1) ознаки лексичної семантики;
 - а) вторинна назва особи;
 - б) факультативна назва, нерегламентована законодавством;
 - в) назва здебільшого позначена інформативністю та характеристичністю;
 - г) залежно від сфери вживання може набувати певних конотацій та виконувати у зв'язку з цим додаткові функції (оцінну, символічну, естетичну та ін.);
- 2) соціокомунікативні та функціональні ознаки:
 - а) неофіційна назва людини, але може вживатися в офіційних ситуаціях;
 - б) має особливе призначення – оберігати таємницю справжнього іменування носія;
 - в) виконує особливу функцію – езотеричну, не властиву іншим антропонімам;
 - г) використання пов'язане із суспільною діяльністю носія (письменники, журналісти, актори, громадсько-політичні діячі, підпільники, злочинні елементи);
 - д) може бути самоназвою (літературно-мистецькі) або надаватися з боку оточення (більшість громадсько-політичних, кримінальних);
 - е) функціональне навантаження визначається його належністю до певного класу: зокрема, літературно-мистецькі самоназви можуть набувати сталості й

заступати справжнє ім'я людини, стаючи знаковим елементом історії культури, прецедентним феноменом, для інших же характерне вживання лише протягом певного періоду – доти, доки ним послуговується сам носій;

є) псевдонім, який стає єдиним іменем людини, втрачає свою специфіку й переходить в інший антропонімічний розряд;

ж) псевдоніми не успадковуються;

з) особа може мати один, кілька й багато псевдонімів [13, с. 7–8].

П. Чучка виокремлює 6 інтегральних ознак псевдонімів, які дозволяють визначати псевдо як оніми окремого класу в рамках національної антропосистеми:

1) на відміну від антропонімів решти класів, це самоназва (індивідуальна або групова), яку обирає собі сам іменованій;

2) є факультативними знаками, функціонування яких нинішнє законодавство не регламентує;

3) майже всі псевдоніми є неофіційними назвами (деякі, що вийшли на загальнонаціональний рівень, конкурують зі справжніми іменуваннями);

4) не належать до спадкових іменувань, що зближує їх із прізвиськами;

5) в однієї особи може бути безліч псевдо;

6) майже кожен є мотивованою, промовистою назвою, якою денотат не просто називає, а й характеризує себе з позитивного боку [65].

Однак дослідження Н. Павликівської на широкому фактичному матеріалі доводить, що ці ознаки більше притаманні літературно-мистецькій псевдонімії. Аналізуючи псевдо різних груп суспільства, доходимо висновку, що псевдоніми – це не лише самоназви, а й назви, нав'язані оточенням, не всі псевдо є промовистими, оскільки це суперечить їхній конспіративній меті [31, с. 136].

При виділенні інтегральних ознак псевдоніма необхідно враховувати лінгвістичний статус цієї номінації, сферу, тривалість застосування, оскільки різні класи псевдонімів мають свої особливості. Наприклад, псевдоніми військових не можуть бути промовистими та більшість не є самоназвами, адже пояснюємо їхнім призначенням.

Перш за все псевдоніми виконують номінативну (називну) функцію, проте номінація в псевдонімії має езотеричний характер (містить прихований сенс, має глибинну суть). Тобто езотерична функція, здебільшого, супроводить номінативну. На думку Т. Суркової, номінативна функція – це інваріант, а езотерична – варіант [51, с. 92].

У військових псевдонімах та псевдо літературних діячів ХІХ–ХХ ст. на першому місці представлено езотеричну функцію. Серед сучасних сценічних найменувань та псевдонімів письменників на перший план можуть виступати емоційно-естетична та соціально-характеристична функції. Особливістю таких псевдонімів є взаємодія декількох функцій, тобто основна функція доповнюється іншими: комічною, характеристичною, емоційною, функцією стилізації.

Н. Павликівська розглядає псевдо як поліфункціональні утворення, що мають різне співвідношення основної та додаткової функцій, в залежності від сфери вживання. Наприклад, у військовій псевдонімії езотерична функція домінує, натомість інші типи псевдонімів можуть описувати настрій, емоції своїх носіїв або слугувати задля популяризації їхнього творчого задуму [28, с. 299].

Крім основних функцій, Н. Павликівська виокремлює такі додаткові:

– характеристична (виявлено серед псевдо, похідних від номенів, що характеризують носія за професією, заняттям, становищем у суспільстві, нерідко письменники підписувалися: *Видавець* – Воробкевич Сидір (7, с. 99), *Студент* – Богацький Павло (7, с. 443));

– оцінна (псевдоніми прикметникового походження або похідні від атрибутивних назв осіб: *Звісний старий* – Русов Олександр (7, с. 526));

– експресивна (у псевдо, сформованих від субстантивованих прикметників: *Тихий* – Тишик Іван (7, с. 539), від назв на позначення гірських порід: *Кремінь* – Франко Іван (7, с. 544));

– символічна (використання для номінації лексики, яка має яскраві національні конотації, опоетизовані рослини, фольклорні образи: *Барвінок* – Думічинська Ольга (7, с. 466));

– самоіронії та стилізації (використання лексики на позначення частково негативних якостей з насмішкою: *Чвірка* – Ковалів Роман (7, с. 480)) [28, с. 301].

Ми погоджуємося з думками вітчизняних та зарубіжних дослідників щодо різного ступеня функціонального навантаження псевдо. Уважаємо, що провідною функцією псевдоніми є номінативна, але в певних соціальних груп (військових та літературно-мистецьких діячів кін. XIX – поч. XX ст.) на перший план виходить езотерична. Інші псевдо можна розглядати як поліфункціональні утворення, у яких кожна з функцій існує паралельно.

1.3. Принципи структурної класифікації

Серед усіх груп онімів, зокрема антропонімів, псевдонімію можна вважати однією з найменш розроблених у денотатно-номінативному плані, оскільки практично ніхто з дослідників не розрізняє додаткових підвидів у її складі, усупереч розмаїттю таких найменувань у реальному житті.

Підтвердженням цього є типології антропонімів В. Німчука, який виокремив особові імена (чоловічі, жіночі, дитячі), прізвиська, прізвища, родові назви, клички, патроніми, метроніми, гінеконіми, андроніми, псевдоніми і криптоніми [23, с. 38], або Н. Подольської, яка виділила у складі антропонімів «особове ім'я, ім'я по батькові, прізвище, прізвисько, псевдонім, криптонім, кличку, андронім, гінеконім, патронім» [37, с. 113].

Дослідник В. Дмитрієв виокремлює такі різновиди прибраних імен:

– псевдотитлоніми (неправильно вказана професія чи звання): *Возовик* – Тележенський Алойзій (7, с. 538);

– аристоніми (приписані собі титули): *Лелива граф* – Тишкевич Антон (7, с. 539);

– псевдофреноніми (неправильна інформація про характер автора або його переконання): *Чудак* – Драгоманов Михайло (7, с. 28);

– псевдоандроніми (жінки-літератори підписували свої твори чоловічими іменами): *Стефан Горський* – Малицька Константина (7, с. 31);

– псевдогініми (чоловіки підписувалися жіночими іменами): *Ганна Красолька* – Кандиба Олександр (7, с. 31);

– псевдоетноніми (вигадана національність автора): *Австрієць* – Барвінський Олександр (7, с. 53).

Крім того, В. Дмитрієв класифікує псевдоніми, утворені шляхом використання тим чи тим способом справжніх найменувань:

– ателоніми (пропуск частини літер): *Віт-ський Дмитро* – Вітовський Дмитро (7, с. 450);

– ініціали (криптоніми, утворені шляхом заміни слів їх початковими літерами) *Д. Д.* – Дорожинський Денис (7, с. 134), серед них є ті, що утворено від латинської літери, з якої починалися прізвище чи ім'я автора: *Н.* – Грінченко Настя (7, с. 421);

– кальки (переклад імені чи прізвища автора іншою мовою): *Voronyak Istvan* – Вороняк Стефан (7, с. 452) (Istvan це ім'я Іштван із вінгерської мови, в українській мові відповідником є Степан);

– криптоніми (зашифроване прізвище): *Д. Д.* – Дорожинський Денис (7, с. 465);

– метоніми (псевдонім, узятий за аналогією (сміслової схожості) до справжнього прізвища автора): *Жарко Яків, Жарченко* – Жарков Яків (7, с. 469).

– оапоконіми (усічення початку чи кінця справжнього прізвища): *Граб Павло* – Грабовський Павло (7, с. 559);

– паліноніми (читання імені або прізвища справа наліво): *Норим* – Кордуба Мирон (7, с. 272);

– патроніми (ім'я по батькові в ролі псевдоніма): *Володимир Михайлович* – Страшкевич Володимир (7, с. 255);

– преноніми (автор ставить тільки своє ім'я): *Валеріан* – Поліщук Валеріан (7, с. 93);

До групи псевдонімів, які не мають жодних схожих елементів із справжніми іменами, прізвищами, іменами по батькові авторів, віднесено:

– нейтроніми або інкогнітоніми (останні літери латинського алфавіту: X, Y, або Z): Z – Драгоманов Михайло (7, с. 465);

– астроніми (підписи, які складаються із зірочок): *** – Маковей Осип (7, с. 430);

– стигмоніми (підписи у вигляді розділових знаків, геометричних фігур): ? – Артемовський Петро (7, с. 431);

– псевдоініціали (дві літери, які не були справжніми ініціалами): H. C. – Єфремов Сергій (7, с. 467);

– проксоніми (утворене від імені близької автору людини – дружини, чоловіка, сина, дочки, діда): *Мартин Якуб* – Шульга Василь [9, с. 276–279].

Н. Павликівська та Л. Прокопчук на прикладі псевдо учасників УПА демонструють дві групи псевдо:

- 1) які виникли від власних імен;
- 2) відапелятивного походження.

До першої групи віднесено псевдоніми у вигляді справжніх звичайних іменувань за моделлю ім'я + прізвище та псевдо відтопонімічного походження, що відображають назви географічних об'єктів, або ж ті, що утворено за етнічною приналежністю.

Друга група представлена великою кількістю семантичних типів відапелятивних назв (назви професій, зброї, музичних інструментів, частин тіла, родинних зв'язків і т. ін.). Дослідниця М. Лесюк виокремлює псевдоніми композитної структури та велику групу особових назв прикметникової форми, які характеризують носія за певними ознаками (зовнішній вигляд, фізичні можливості, походження, соціальний стан, рисами характеру) [28, с. 293].

Особливістю літературно-мистецького псевдонімікону є чисельні іменування, перенесені від назв діячів за професією, постійним або тимчасовим заняттям, функціями, посадами. Змістове наповнення багатьох псевдонімів

свідчить про рід занять їхніх носіїв – література, поезія, театр, музика, наука (*Бандурист, Критик, Лірник, Літератор, Літописець, Педагог, Професор, Театрал, Семінарист, Учитель*).

Рідше трапляються псевдоніми, сформовані від назв робітничих, сільськогосподарських професій (*Бджоляр, Кушнір, Муляр, Чабан*), від назв служителів церкви, політичних течій, військових професій (*Воїн, Гетьман, Дяк, Кошовий, Радикал, Священник*) [25].

Варто зазначити семантичне розмаїття лексем, використаних як псевдоніми. Серед них:

– лексеми, ужиті в переносному значенні: *Шпилька* (перен. колоче, уїдливе зауваження; ущипливе слово) – Богачук Олександр (7, с. 398); *Нитка* (те, що поєднує, зв'язує з ким-, чим-небудь) – Касяненко Євген (7, с. 476); *Гіркий* (який зазнав горя, біди) – Карманський Петро (7, с. 476); *Кремінь* (про міцну здоров'ям людину; про міцну характером людину) – Франко Іван (7, с. 544); *Шовковий* (покірний, слухняний) – Лукаш Микола (7, с. 398); *Довгий* (високий на зріст) – Лютницький Антон (7, с. 499); *Незнайко* (людина, яка нічого не знає, або не знає чого-небудь) – Грищенко Юхим (7, с. 270); *Проноза* (спритна, хитра людина) – Елланський Василь (7, с. 315); *Гаркуша* (той, хто гаркавить) – Сорока Олександр (7, с. 122); *Причепя* (прискіплива людина) – Стрижевський Юрій (7, с. 314); *Понура* (похмура, мовчазна людина) – Коваль Дмитро (7, с. 311);

– лексеми з іронічним змістовим наповненням: *Шшика* (поважна, впливова людина) – Голіян Роман (7, с. 456);

– лексеми із зменшено-пестливим значенням: *Лебедик* (пестливе звертання) – Федюшка Микола (7, с. 542); *Місяченько* (пестл. до місяць) – Дашкевич Михайло (7, с. 256);

– діалектизми: *Чміль* (діал. джміль) – Шелухін Сергій (7, с. 551); *Білан* (діал. блондин) – Федорців Федір (7, с. 70); *Бараболя* (діал. картопля) – Рознійчук Іван (7, с. 524); *Сорокатиий* (діал. строкатиий; рябий) – Шкрумеляк

Юрій (7, с. 551); *Гайдабура* (діал. пустун, бешкетник) – Маркович Дмитро (7, с. 119); *Бузько* (діал. лелека) – Навроцький Володимир (7, с. 507);

– застарілі, розмовні форми: *Обиватель* (постійний мешканець якої-небудь місцевості) – Григор'єв Никифор (7, с. 458); *Бурлака* (людина без постійної роботи і постійного місця проживання) – Козловський Григорій (7, с. 78); *Варнак* (людина, що втекла з каторги або відбула її) – Василенко Онопрій (7, с. 94); *Пролетар* (той, що не має власності) – Левинський Володимир (7, с. 492).

Варто зазначити, що псевдоніми відапелятивного походження можуть по-різному мотивуватися, зважаючи на те, що апелятиви мають не тільки одне, а й кілька значень: *Русин* (росіянин) – Вислобоцький Юліан (7, с. 448); *Русак* (сірий заєць) – Гаджега Юрій (7, с. 325) [25].

Популярним у колі письменників, публіцистів, акторів, композиторів минулого століття були дериваційні утворення: номінація за допомогою афіксальних формантів від довільно обраних лексем чи штучна деформація справжнього іменування та субституція його окремих елементів.

Специфічним способом номінації у псевдоніміконі діячів культури була модифікація справжнього іменування автора. Нерідко замість прізвищового компонента використовувалися ім'я по батькові автора (*Володимир Михайлович* – Страшкевич Володимир (7, с. 255)) або ж офіційне іменування розширювалося за рахунок додавання до прізвища певного елемента (*Драй-Хмара М.* – Драй Михайло (7, с. 146); *Блакитний-Елан* – Елланський Василь (7, с. 467)). У такому разі мотиваційний зв'язок псевдоніма із справжнім іменуванням автора досить прозорий.

Специфікою літературно-мистецької псевдонімії є наявність колективних та перекладних псевдонімів: *Ното новус* – Костельник Габор (7, с. 485); *П. С.* – Перекладацька спілка в Києві (7, с. 557).

Найменшою кількістю лексем презентована латенція як окремий спосіб номінації: *Хтось* – Лазаревський Борис (7, с. 493), *Ікс* – Осинський Варіан (7, с. 181), *NN* – Жук Андрій (7, с. 469).

За структурою українські псевдоніми діячів літературно-мистецьких кіл поділяють на однослівні та багатослівні на зразок повного іменування особи, які складаються з прізвищового компонента й одного чи кількох особових імен. Трапляються багатослівні псевдоніми у формі синтаксичних конструкцій: *Михайло з-над Буга* – Рихвицький Михайло (7, с. 523); *«Русский» зі Львова* – Драгоманов Світозар (7, с. 326); *Професор скотарства Омелько Буц* – Снісар Олекса (7, с. 531). Основними засобами творення складених іменувань є субстантивні словосполучення атрибутивного характеру.

Засобами псевдонімної номінації письменників, публіцистів, художників, акторів, співаків, композиторів ХХ ст. були, зазвичай, іменники, рідше прикметники. Лише окремі псевдоніми походять від займенників (*Сам* – Коваленко Григорій (7, с. 333), *Абищо* – Твердохлібов Олександр (7, с. 536)), числівників (*Троє* – Варавва Олексій (7, с. 369)), дієслів (*Бий* – Елланський Василь (7, с. 467)), дієприкметників (*Видючий* – Андрійчук Кесар (7, с. 99)), вигуків та звуконаслідувань (*Ай-ай* – Айдарів Микола (7, с. 50)).

З урахуванням значного мотиваційного розмаїття літературно-мистецьких псевдонімів, Н. Павликівська окреслює мотиваційні типи (принципи) характеристичного називання: «людина і навколишній світ», «людина в суспільстві», «людина як така». Крім цього, є ще особливі принципи: відіменний, що ґрунтується на мотиваційному зв'язку псевдонімів із справжнім іменем автора, та принцип латенції, в основі якого навмисне приховування справжнього імені автора.

Мотив номінації – формальна модифікація імені, прізвища або імені по батькові псевдо номінатора. Така деформація іменування є характерною для літературно-мистецьких, військових та музичних псевдоіменувань [31, с. 138–140].

Задля всебічної характеристики псевдонімів вважаємо за доцільне послуговуватися класифікацією М. Торчинського, який виділив 27 критерів

опису онімів, з них 25 знаходять своє застосування під час аналізу псевдонімікону українських письменників:

- 1) початкова (офіційна) форма;
- 2) денотатно-номінативні групи;
- 3) час виникнення;
- 4) етимологія назви;
- 5) походження;
- 6) шлях виникнення;
- 7) спосіб творення;
- 8) продуктивність словотвірного типу;
- 9) семантика твірної основи;
- 10) мотиваційні відношення, які виникають між денотатом і найменуванням у момент назвотворення;
- 11) сфера вживання;
- 12) форма назви;
- 13) відношення оніма до мови чи мовлення;
- 14) частотність вживання;
- 15) відомість назви;
- 16) призначення;
- 17) обсяг закріплених у назві понять;
- 18) структура;
- 19) особливості відмінювання;
- 20) біологічні особливості денотата;
- 21) реальність його існування;
- 22) розміри денотата;
- 23) кількість номінованих об'єктів;
- 24) емоційно-експресивні особливості назви;
- 25) стилістичні особливості [59, с. 289].

Дослідник виокремлює основні блоки (термінологія М. Торчинського) аналізу онімів, серед них на перше місце відносить номінативний та

етимолого-словотвірний аналіз. До етимолого-словотвірних особливостей власних назв належать: час виникнення назви, прозорість або закритість її походження, шлях виникнення, словотвірні ознаки (спосіб творення, продуктивність словотвірного типу і семантика твірної основи), мотив номінації.

Додаткового вивчення потребують інші класифікаційні критерії власних назв – функціональний, квалітативно-денотатний, стилістичний та екстралінгвальний.

Висновки до першого розділу

Термін псевдонім – це узагальнене поняття в науково-бібліографічній літературі, включає в себе різні види творення й графічної передачі прибраних імен і позначень прихованого авторства. Псевдоніми використовують представники окремих груп суспільства поряд зі своїм справжнім іменуванням задля конспірації, а також через причини особистісного, політичного та юридичного характеру. Мовознавці тлумачать псевдоніми як антропоніми специфічного розряду або ж оніми окремого класу в рамках національної антропосистеми.

Специфіка псевдоніма полягає в його особливому призначенні, по-перше, приховати справжнє іменування, по-друге, функціонувати серед представників різних соціальних груп, які пов'язані з громадською діяльністю.

Серед загального корпусу власних імен псевдонім вирізняється за такими ознаками: це антропонім, який виконує езотеричну функцію, відсутню в інших антропонімів; це антропонім вторинної номінації; він не обов'язковий, а факультативний, з обмеженою сферою вживання; антропонім-самоіменування, створений або відібраний самим носієм; на відміну від літературних антропонімів, він антропонім реальний.

Провідною функцією псевдонімів є номінативна, проте номінація у псевдонімії має езотеричний характер (містить прихований сенс). Незалежно від сфери вживання псевдо може набувати певних конотацій та виконувати у зв'язку з цим додаткові функції: характеристичну, оцінну, експресивну, символічну, а також самоіронію та стилізацію.

Серед усіх груп онімів, зокрема антропонімів, псевдонімію можна вважати однією з найменш розроблених у денотатно-номінативному плані, у супереч розмаїттю таких найменувань у реальному житті.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ ПСЕВДОНІМІКОНУ (XIX – сер. XX ст.)

2.1. Мотиваційна база псевдонімів письменників та способи їхнього творення

Підписуватися своїм іменем було небезпечно. Діяльність письменників-полемістів і є одним із перших «гострих» етапів у відстоюванні української культури та народності, як зазначає О. Дей. Саме в цей період зароджується анонімність та псевдонімність творів українських письменників [7, с. 19].

Зокрема, відомий письменник-полеміст Зизаній Стефан виступав проти католицизму, тому свою антикатолицьку працю «Казанье святого Кирилла, патріарха иерусалимского, о антихристе», підписав не справжнім прізвищем Кукіль, а перекладеним з грецької мови – *Зизаній*.

Але не лише приховування було рушійною силою для створення псевдонімів. Сковорода Григорій, наприклад, використовував псевдоніми *Григорій Варсава* (у перекладі з давньоєврейської – *син*) (7, с. 94), *Даниїл Мейнгард* (7, с. 531), після того як Ковалинський Михайло розповів йому про Мейнгарда Жана-Пера-Даниїла, з яким Сковорода Григорій мав схожість у поведінці, думках, рисах обличчя.

Наступним етапом є період від сер. XIX ст., коли посилювалися утиски зі сторони царської Росії та цісарської Австрії. Валуєвський циркуляр 1863 р. та Емський указ 1876 р. майже повністю обмежили друк українською мовою, що й посприяло масовому використанню псевдонімів.

Митці намагалися дезорієнтувати цензуру, а тому, навіть обіймаючи високі посади, автори зберігали інкогніто: Рудченко Панас постійно друкувався під псевдонімом *Панас Мирний*, Франко Іван зі свого боку навіть вдавався до використання дешифрованих криптонімів («*О. Ф*» (7, с. 544), або навіть «+» (7, с. 544), «***» (7, с. 544), аби уникнути переслідувань владою, обійти цензуру, яка на той час мала тенденцію до заборон друкувати передових

культурних діячів). Указували навіть фіктивні місця видання або додавали бібліографічну інформацію про переклад, хоч то був оригінал.

Крім того, до причин використання псевдонімів зараховуємо створення враження масовості, відстоювання письменниками літературознавчої течії або ідеї, показове збільшення чисельності співробітників журналу або видання. Франко Іван, зокрема, послуговувався великою кількістю псевдонімів, аби викликати в читачів уявлення про широкий діапазон прихильників революційно-демократичних ідей, а Кониський Олександр, друкуючись у журналі «Правда» під чисельними псевдо, створював враження про велику кількість співробітників [7, с. 20].

Найбільшу кількість псевдонімів простежено в таких письменників: Кониський Олександр – 141, Франко Іван – 99, Павловський Мефодій – 62, Маковей Осип – 56, Куліш Пантелеймон – 47, Косач Ольга – 44.

Страх бути переслідуваним, службове становище, авторська скромність, невпевненість у своїх авторських силах, інколи навіть плагіаторство спонукали митців самостійно обрати собі псевдоніми. Проте можливості цієї автономії не лише обмежені, але часто й заздалегідь визначені, прописані суспільством.

Автор обирав оптимальний, з його точки зору, спосіб номінації, використовуючи можливості ономастичної лексики, аби максимально приховати своє справжнє іменування й водночас бути упізнаваним. До прикладу, Квітка-Основ'яненко Григорій використовував найдовший псевдонім серед українських письменників – *Любопытный Аверьян, состоящий не у дел коллежский протоколист, имеющий хождения по тяжёбным делам и по денежным взысканиям* (7, с. 477).

О. Дей розглядає чотири форми прикриття авторства:

- 1) аноніми – коли твір без жодної вказівки на авторство;
- 2) містифікації – коли автор використовує прізвище іншого справжнього письменника замість свого;
- 3) плагіати – коли автори привласнювали твори чужих авторів та підписували своїм прізвищем;

4) псевдоніми – коли митці використовували фіктивні, переважно не існуючі імена та прізвища, або ж назви представників флори та фауни, а також і ті, що сформовані окремими літерами, скороченими словами, латинізмами, зірками або іншими позначками [7, с. 13].

За основу класифікації псевдо культурних діячів ХІХ ст. – поч. ХХ ст. взято розподіл псевдонімів за О. Деєм, частково використані матеріали дослідження псевдонімікону Н. Павликівської.

До власне псевдонімів, або їх ще називають справжніми псевдонімами, віднесено форми, що створюють певну схожість із прізвищем та іменем автора, але є повністю фіктивними: *Кирило Василенко – Драгоманов Михайло* (7, с. 94), *Панас Мирний, Панас Яковенко – Рудченко Панас* (7, с. 526), *Гаврило Кремінь, Захар Козуб – Коцюбинський Михайло* (7, с. 487). З погляду компонентного складу найчисельнішими групами справжніх псевдонімів є прості однослівні та складні двослівні.

Утворення простих однослівних псевдонімів можливе з використанням:

– справжнього імені (*Арсеній – Сатановський Арсен* (7, с. 57), *Валеріан – Поліщук Валеріан* (7, с. 93), *Василій – Пашковський Василій* (7, с. 94), *Михайло – Павлик Михайло* (7, с. 255));

– фіктоніма імені (*Артем – Ф. Сергєєв* (7, с. 57), *Демко – Воробкевич Сидір* (7, с. 141));

– фіктоніма прізвища (*Нелін – Гордієвич Євген, Михайлик Юрій* (7, с. 268), *Нелях – Хиляк Володимир* (7, с. 269), *Немирич – Луцький Остап* (7, с. 269)).

Складні двослівні псевдо утворені за допомогою:

– справжнього лише імені (*Білик Іван – Рудченко Іван* (7, с. 70), *Бойко Сидір – Пасічинський Сидір* (7, с. 73), *Дорогинський Микола – Костенко Микола* (7, с. 146);

– справжнього лише прізвища (*Вагилевич Далибор – Вагилевич Іван* (7, с. 92));

– повністю фіктивного імені та прізвища (*Будник Гриць* – Пичуга Микола (7, с. 76), *Дуда Макар* – Сокіл Василь (7, с. 147), *Марченко Андрій* – Беляєв Володимир (7, с. 250), *Нодь Іван* – Кралицький Анатоль (7, с. 271)).

Досить широко представлені псевдо, утворені за допомогою скорочення справжнього імені або прізвища автора шляхом:

– пропуску частини літер (*Г...кевич И.* – **Гавришкевич Іван** (7, с. 113), *Гал-ич Вал.* – **Галевич Валентин** (7, с. 112), *Г-гл-ский В.* – **Гуглинський Василь** (7, с. 112), *Г-ій Я.* – **Головацький Яків** (7, с. 113), *Г-н М.* – **Галаган Микола** (7, с. 114));

– усічення початку або кінця справжнього іменування (*Бен. С.* – **Бендюженко Степан** (7, с. 68), *Валевський К.* – **Ковалевський Микола**, *Гн. С.* – **Гуменюк Семен** (7, с. 114), *Гл. Еф.* – **Глинський Єфрем** (7, с. 114), *Гр.* – **Грушка Григорій** (7, с. 115), *Гр. Вр.* – **Врецьона Григорій** (7, с. 115), *Немо Ф.* – **Немоловський Пилип** (7, с. 269), *Мирон Сав.* – **Савицький Мирон** (7, с. 254));

– складання складів та букв імені або прізвища в довільному порядку, переважно зворотному (*Номис М.* – **Симонов Мирон** (7, с. 272), *Норим К.* – **Кордуба Мирон** (7, с. 272));

У поодиноких випадках псевдоніми утворено шляхом деформації прізвища та псевдозближення морфем *Аннюта С.* – **Канюк Сергій** (7, с. 56), *Драга Ромуальд* – **Драган Роман** (7, с. 146).

Простежено побутування перекладних псевдонімів, найбільш поширеними є одиниці, утворені з використанням алфавіту латинської мови. Серед них виокремлюємо дві підгрупи:

– ініціальні, які відносимо до ряду дешифрованих криптонімів (*А. D.* – **Духнович Олександр** (7, с. 413), *А. L.* – **Левицький Анатоль** (7, с. 413), *А. O.* – **Онишкевич Здіслав** (7, с. 413), *А. T.* – **Трильовський А.** (7, с. 413), *В. J.* – **Щербина Володимир** (7, с. 414), *J. H., J. F. H.* – **Головацький Яків** (7, с. 456), *M. H.* – **Гехтер Максим** (7, с. 458));

– словесні (*Amicus* (перекл. – друг) – **Вороний Микола** (7, с. 413), *Domino* (перекл. – мастер) – **Федорович Володислав** (7, с. 415), *Ein Rusin* – **Головацький**

Яків (7, с. 456), *Javorka Istvan, Rusyn Hawrylo* – Головацький Яків (7, с. 456), *Jaro Miron* – Галан Ярослав (7, с. 454), *Voronyak Istvan* – Вороняк Стефан (7, с. 452), *Valle, Walle* – Галевич Валентин (7, с. 453)).

Однин із різновидів формують узагальнюючі псевдоніми, або ж переосмислені апелятиви. Це форми, у яких справжнє ім'я й прізвище митця змінене узагальнюючою вказівкою на:

– національність: *Старий Українець* – Русов Олександр (7, с. 354), *Поляк південно-західного краю* – Нейман Цеслав (7, с. 509), *Русин* – Павловський Юхим (7, с. 514), *Rusin* – Студинський Кирило (7, с. 423), *Лях з України* – Свенціцький Павлин (7, с. 230). Косач Лариса, зокрема, спочатку послуговувалася псевдонімом *Леся* – від її дитячого імені, але під час першого друкування в Галичині редакція додала частину *Українка*, означивши її географічну та національну приналежність;

– територіальну приналежність: наприклад, *Квітка-Основ'яненко* – Квітка Григорій (7, с. 477) за основу псевдоніма взяв назву хутора Основи під Харковом, у якому він проживав після переїзду 1831 р. до самої смерті; *Берке із Бердичева* – Мордовець Данило (7, с. 69), *Галичанин С.* – Досинчук Федір (7, с. 466), *Селянин з Холмищини* – Лоський Кость (7, с. 344), *Селянин з-над Дністра* – Білецький Іван (7, с. 344), *Подоляк* – Верхратський Іван (7, с. 449), *Уманець* – Комаров Михайло (7, с. 483), *Слобожанин* – Дмитрієв Микола (7, с. 350), *Колодяжинська* – Косач Ольга (7, с. 486), *Наддністрянка* – Ярошинська Євгенія (7, с. 556), *Оросвиговський* – Андрелла Михайло (7, с. 288), *Переходовець* – Кониський Олександр (7, с. 304), *Саксаганський* – Тобілевич Панас (7, с. 341), *Дніпровець Федось* – Ісаєв Федір (7, с. 474), *Дніпровець М.* – Миронець Микола (7, с. 505), *Дніпровець* – Карант Григорій (7, с. 476);

– підкреслення демократизму: *Бурлака* – Талашенко (7, с. 537), *Воля* – Іваницький Омелян (7, с. 473), *О. Вольний* – Гаврилюк Олександр (7, с. 106);

– соціальне становище: *Селянин* – Марцинюк Андрій (7, с. 344), *Робітник* – Гехтер Максим (7, с. 455), *Бездомний* – Пелехатий Кузьма (7, с. 516), *Шмулензон*

Борис (7, с. 552), *Безпритульний* – Шумило Микита (7, с. 553), *Дяк* – Матвіїв Антон (7, с. 148), *Дяк з Хлібнівки* – Барановський Болеслав (7, с. 148);

– політичні погляди: *Радикал* – Лозинський Михайло (7, с. 496), *Невестюк Яків* (7, с. 508), *Трильовський Кирило* (7, с. 539);

– вік (*Дід* – Черкасенко Спиридон (7, с. 547); *Звісний старий* – Русов Олександр (7, с. 526);

– фах, посаду, роботу: *Агроном* – Губенко Павло (7, с. 53), *Розов Сергій* (7, с. 345), *Байкар* – Шелудько Федот (7, с. 550), *Авраменко лікар* – Черняхівський Олександр (7, с. 53), *Учитель* – Зеленкевич Яків (7, с. 271), *Вартовий* – Грінченко Борис (7, с. 459), *Сівач* – Возняк Михайло (7, с. 347), *Економіст* – Гехтер Максим (7, с. 453);

– ставлення до описуваних подій, стан у момент писання: *Учасник* – Купчинський Роман (7, с. 490), *Дописуватель* – Русов Олександр (7, с. 525); *Очевидець* – Стефанович Олександр (7, с. 534);

– особисті прикмети, передусім це субстантивовані прикметники, які описують особу різнобічно та вказують на притаманні номінатору специфічні риси характеру або фізіологічні характеристики (наприклад, псевдонім Рудченка Панаса *Панас Мирний* підкреслює світобачення носія та ставлення до всього, що його оточувало): *Балакучий* – Кузьменко Микола (7, с. 65), *Сонний* – Деркач Василь (7, с. 352), *Чудак* – Драгоманов Михайло (7, 394), *Смутний* – Самійленко Володимир (7, с. 350), *Безрідний Яків* – Шевцов Яків (7, с. 68), *Добрий М.* – Бобир Діодор (7, с. 144).

Одним із різновидів є й описові узагальнюючі псевдоніми, які об'єднують у собі вказівки на різні прикмети автора, їх ще називають фразеоніми, наприклад: *Не плазун, але й без трону* – Студинський Кирило, *Один з русинів міста Львова* – Франко Іван, *Сирота на вигнанні* – Кониський Олександр, *Робітник-українець з Полтавщини* – Мороз Іван [7].

Частотними є відапелятивні псевдоніми, які утворилися шляхом трансонімізації назв на позначення представників флори. Серед псевдонімів-флороназв найпоширенішим є *Барвінок* – Дучимінська Ольга (7, с. 466), *Куліш*

Олександра (7, с. 491), Лиходій П. (7, с. 495), Тичина Іван (7, с. 538), Тараненко Ф. (7, с. 537), також *Верба* та похідні від нього: *Верба Антон* – Середницький Антон, *Вербенко К.* – Кахникевич Кирило, *Вербовчан* – Гайдабура Михайло.

Письменники нерідко зверталися до жартівливих, іронічних та саркастичних псевдонімів, наприклад, Франко Іван підписувався *Віршороб Голопупенко* (7, с. 103), Русова Софія – *Баба Нона* (7, с. 64), Богданович Сава – *Дід Василь недобитий* (7, с. 142), Грабина Олексій – *Дон-Марціо* (7, с. 457), Грабович Іларіон – *Квасний Ніглявенко* (7, с. 457), Поліщук Валеріан – *Філософ з головою хлопчика* (7, с. 518).

Відзначено псевдо, що походять від лексем на позначення різноманітних кольорів (*Сірий* – Патрус Андрій, Серговський Леонід, Тищенко Юрій, *Червоний* – Мусіяка С., Пилипенко Сергій, *Чорний* – Гудик Яків, Діденко Вячеслав, Рильський Тадей, Рулін Петро, Сирочинський Лев). Серед них простежено й ті псевдоніми, у яких кольороназва є лише одним із компонентів, але несе в собі символічне значення.

Наприклад, псевдонім Вороніна Прохора *Corvus albus* із латинської мови перекладається *Біла ворона*, тобто та людина, яка різко виділяється серед інших своїм зовнішнім виглядом або ж навіть поведінкою. *Червоний доброволець* – Поліщук Валеріан (7, с. 518), у цьому випадку червоний колір символізує поривання письменника до мистецтва революційного динамізму; Бабюк Андрій послуговувався псевдонімом *Червоний стрілець* (7, с. 518), стрілець тому, що мав стосунок до Легіону Січових Стрільців у складі австро-угорської армії, також працював у редакції газети «Стрілець», а червоний, бо перейшов на бік Червоної Армії та до кінця війни працював на фронті головою редакційної колегії.

Невисока частотність також простежується серед колективних псевдонімів. Особливістю цього виду є те, що за ним стоїть не одна особа, а кілька, які відстоюють спільну ідею, або ж належать до однієї літературної течії, працюють у співавторстві: *А. Гурт* – Комаров Михайло, Косач Ольга,

Старицький Михайло та ін., подекуди співавтори використовували поєднання літер своїх справжніх іменувань *МУБАЛ* – Угрин-Безгрішний Микола та Лотоцький Антон (7, с. 240), *Рокувабо* – Купчинський Роман, Бобинський Василь (7, с. 323).

Псевдоніми, утворені шляхом перенесення готової лексеми на особу для її назви, найчастіше мають форму іменників, прикметників, рідше займенників, числівників, дієслівних форм: *Лікар А. Ч.* – Черняхівський Олександр (7, с. 226), *Лисий* – Григор'єв Никифір (7, с. 459), *Хтось* – Косач Ольга (7, с. 486), *Сам* – Лепкий Богдан (7, с. 342), *Троє* – Варавва Олексій (7, с. 370), *Спостережливий* – Черкасенко Спиридон (7, с. 548).

Утворення псевдонімів способом морфологічної деривації широко практикувалося в літературно-мистецьких колах. Морфологічний спосіб творення псевдонімів реалізується в таких різновидах: афіксальний та складання, останній часто комбінується з афіксацією.

Власні назви, утворені за допомогою афіксального способу, – це суфіксальні, префіксальні, конфіксальні, флексійні та інші деривати.

У літературній псевдонімії популярністю користувалися префіксальні утворення з афіксом **не-** (особа, яка вміє говорити «не», здатна відстоювати свої погляди, дозволяє собі не погоджуватися з усталеною думкою, крім того, це спосіб показово заперечити належність до певного кола): *Не-Давид* – Франко Іван (7, с. 266), *Не-кирочник* – Тарасенко Іван (7, с. 266), *Не-кирченега* – Тарасенко Іван (7, с. 266), *Не-критик* – Лукіянович Денис (7, с. 266), *Не-літерат* – Ковальський Василь (7, с. 266), *Не-Маковей* – Студинський Кирило (7, с. 266), *Не-педагог* – Крушельницький Антон (7, с. 266), *Не-Перебендя* – Сват Микола (7, с. 266), *Не-політик* – Григор'єв Никифор (7, с. 266), *Не-римлянин* – Онацький Євген (7, с. 266), *Не-руський* – Михалевич Микола (7, с. 267), *Не-січовий стрілець* – Лисяк Павло (7, с. 267), *Не-телеграфіст* – Григор'єв Никифор (7, с. 267), *Не-Шевченко* – Маковей Осип (7, с. 267).

Високу частотність виявляють псевдоніми, утворені за допомогою суфіксів із подальшою ономатизацією:

-ець: *Гетьманець Гр.* – Коваленко Григорій (7, с. 479), *Долинець* – Калениченко Тимофій (7, с. 145);

-енк-(о): *Яблуненко* – Атаманюк Василь (7, с. 436), *Гнатченко Дмитро* – Цмокаленко Дмитро (7, с. 124), *Гнащенко Г.* – Джурик-Журенко Григорій (7, с. 124), *Голубенко Л.* – Копиленко Любим (7, с. 125), *Григоренко* – Кониський Олександр (7, с. 127), Огоновський Омелян (7, с. 128), Барвінський Олександр (7, с. 128), *Дмитренко В.* – Бондаренко В. (7, с. 142), *Дмитренко Г.* – Цмокаленко Дмитро (7, с. 143), *Долиняненко Келестин* – Скоморовський Келестин (7, с. 530), *Дорошенко А.* – Камінський Андрій (7, с. 146), *Дубенко Карпо* – Іваницький Омелян (7, с. 147), *Журбенко Л.* – Крушельницький Антон (7, с. 157), *Жученко М.* – Дорошенко Дмитро (7, с. 157);

-ськ- /-цьк-(ий): *Гіляковський А.* – Мацедонський Антон (7, с. 123), *Голевський Б.* – Гончаренко Борис (7, с. 124), *Гординський Осип* – Федькович Юрій (7, с. 125), *Дубенський Орест* – Йосифович Дмитро (7, с. 147), *Дукельський Євген* – Бачинський Євген (7, с. 148), *Дубровський Г.* – Качій Юрій (7, с. 476), *Дунаївська М.* – Роздольська Марія (7, с. 522), *Горницький Євгеній* – Куліш Пантелеймон (7, с. 126), *Житецький М.* – Липа Іван (7, с. 156);

-ик: *Гнотик Максим* – Шкрумеляк Юрій (7, с. 551);

-вич: *Дмитрович* – Розумієнко Омелян (7, с. 142), *Данилович, П.* – Воронін Прохор (7, с. 139);

-к-(а): *Галька* – Костомаров Микола (7, с. 486);

-ик: *Жартівник* – Український І. (7, с. 541);

-ок: *Жучок П.* – Богацький Павло (7, с. 157).

Серед псевдонімів непоодиноким є використання неофіційних дитячих імен із формантом -к-(о): *Іванко* – Цар Михайло (7, с. 545), *Ілько* – Борщак Ілько (7, с. 72), *Андрійко* – Могилянський Михайло (7, с. 505), *Гнатко* – Михайличенко Гнат (7, с. 124).

Відповідають особливостям флексійного способу жіночі імена, утворені від споріднених чоловічих (Олександр → *Олександра* – Косач Олександра (7, с. 486).

Складання як окремий різновид морфологічного способу деривації передбачає використання не менше двох слів або їхніх частин, які шляхом об'єднання утворюють нову лексему. Власне складання – це об'єднання не менше двох кореневих морфем (основ), які за допомогою поєднаних голосних або без них утворюють нове слово [60, с. 262].

Способом складання переважно утворюються імена-композиції (*Боголюб* – Леонтович Богдан (7, с. 72)). Такі антропоніми є найбільш давніми, проте функціонують обмежено, адже внаслідок своєї довготи вони підлягали різним видам скорочень, що спричинилося до звуження їхнього асортименту та сфери вживання.

Наявні також подвійні псевдоніми: *Івко-Квітка* – Квітко Дем'ян (7, с. 179), *Срезневський-Ярославець* – Срезневський Ізмаїл (7, с. 533), *Хлопович-Твердорусский* – Головка Кирило (7, с. 456).

Таким чином, морфологічний спосіб творення слів в ономастиці представлений передусім префіксацією та суфіксацією з подальшою ономатизацією, складанням; спорадично трапляється флексійна деривація, не зафіксовано творення псевдонімів за допомогою інших різновидів афіксації.

2.2. Гетеронім як різновид псевдонімного прикриття

Гетеронімія непоширене явище у літературі ХХ–ХХІ ст., за словником української мови це застосування письменниками інших іменувань (гетеронімів) для творів, які належать до різних жанрів та виокремлених за певною ознакою серед інших праць. К. Чернозьомова розглядає гетероніми як суміжне явище до псевдонімів [64, с. 214].

На жаль, ґрунтовних досліджень цих одиниць не проведено, але гетероніми не можна ототожнювати із псевдонімами. Якщо автор свідомо ховає

справжнє іменування під іншими номенами (не важливо в якій кількості), підписуючи всі твори й не диференціюючи їх за якимись ознаками, то це псевдоніми. Але якщо письменник використовує приховане та справжнє іменування паралельно або підписує твори, написані у різних стилях, жанрах, характеризує твори опису певного періоду життя та світогляду, у такому разі це гетероніми.

До ознак гетеронімів відносимо:

- 1) неофіційне самоіменування;
- 2) антропонім вторинної номінації;
- 3) необов'язкова назва, не регламентована законодавством;
- 4) виконує номінативну та езотеричну функції;
- 5) має обмежену сферу вживання;
- 6) використання пов'язане з літературною діяльністю.

За гетеронімом стоїть вигаданий, реально неіснуючий персонаж, який має власний стиль, біографію. Широко послуговувався гетеронімами відомий португальський письменник Пессоа Фернандо, його вигадані образи, які скривалися під гетеронімами писали, що знали один одного, перекладали та критикували роботи одне одного. В українській літературі Петров Віктор був відомий під гетеронімами *Віктор Бер*, *В. Домонтович*, *В. Петренко*, *В. Пнет*, *А. Семьонов*, як й у випадку з португальським письменником, вигадані особи Віктора Петрова також знали та писали одне про одного.

Під власним іменуванням Петров Віктор писав наукові праці, а художні твори підписував гетеронімом *В. Домонтович* (походить з литовської мови «*damauntas*» – той, хто багато каламутить). *Віктор Бер* письменник використовував під час написання історіософських праць «Роздуми над Руїнами», походить від назви біологічного елемента рентгена.

Простежено використання гетеронімів Франком Іваном, який підписувався справжнім іменуванням та псевдонімом паралельно: *Джеджалик* (7, с. 544), використовував під час написання поезій для друку в альманасі «Дністрянка» 1876 р., це найперший псевдонім автора, яким він потім не

послугувався (можливо, в основу мотивації для псевдо лягла історична постать Пилипа Джалалія або ж Филона Джеджалика – легендарного козацького полковника, сподвижника Б. Хмельницького. Він відомий тим, що був великим патріотом України й найзапеклішим ворогом для її поневолювачів, саме в цій постаті письменник вбачав самого себе); *Мирон* (7, с. 544) у різних варіантах написання *Мирон****, *Мырон И.*, *Miron*, *Miron****, *Myron* (7, с. 544), послугувався під час написання малої прози, виокремлюючи ряд творів про дитинство (утворено від антропоніма – імені, яким кликали письменника лише в колі сім'ї, батькові Івана було 54 роки, коли народився його первісток, а тому за традицією, щоб уберегти сина від нечистої сили, батько Франка мусив вигадати ім'я. Саме звідси і з'являється не лише псевдонім *малий Мирон*, а й головний герой творів для циклу новел та оповідань «Малий Мирон і інші оповідання»). Власним іменуванням у більшості випадків автор підписувався під перекладами та науковими працями.

Серед сучасників Гнатів Микола-Ярослав використовує гетероніми, аби означити різні види своїх праць: *Ярослав Гнатів-Миколович (Николович)* (так підписує книги з «миколаївського» циклу: першу книгу випустив під прізвищем *Гнатів*, другу – під прізвищем *Николович*, а третю – під подвійним прізвищем *Гнатів-Николович*); *Пан Нектарський* (так автор підписував праці з гумористичним ключем, можливо, псевдо походить від власної назви відомої у Львові кнайпи «Нектар», де збиралися діячі, аби обговорити суспільні, літературні, мистецькі ідеї, що дає підстави вважати автора громадсько-суспільним діячем, а *Пан* виступає як шанобливе звертання). Під публікаціями в газетній періодиці автор використовував *Василь Столецький*.

Мушинка Микола зі свого боку послугується такими гетеронімами: *Микола Вірук*, *Петро Ігорчук*, *Микола Гнатюковський*, *Микола Пастушенко*.

Доктор філологічних наук Мушинка Микола активно займався науковою діяльністю, найвідомішим дослідником доробку про В. Гнатюка, що в результаті дало понад 70 наукових праць. Постать академіка АН України, члена Празької та Віденської Академії наук залишила слід у свідомості Мушинки

Миколи, він навіть допомагав створювати експозицію етнографічно-меморіального музею В. Гнатюка, а також спорудити пам'ятник на його запусненій могилі у Львові. Все це дає підстави для мотивації гетероніма *Микола Гнатюковський*.

Микола Вірук теж є специфічним гетеронімом, адже утворене за допомогою зворотного порядку літер та походить від топоніма Курів – село, де народився Мушинка.

Отже, автори вдаються до гетеронімів аби виокремити твори написані у певному стилі, але не варто плутати поняття псевдонім та гетеронім. Псевдонім має ширше значення – це приховане, прибране ім'я, яким письменник може послуговуватися, аби підписувати твори, не диференціюючи їх за якимось ознаками, а гетеронім – це інше ім'я, призначене задля паралельного використання автором на позначення різних за жанром або стилем творів.

2.3. Особливості функціонування дешифрованих криптонімів

Криптоніми – надзвичайно поширена форма приховування авторства серед письменників XIX – поч. XX ст., це шифрований підпис автора під своїм твором, щоб приховати справжнє ім'я. Ю. Собков визначає криптонім як будь-яке скорочення одного, кількох чи всіх складників власного імені у вигляді літер, неповних слів самостійно або в поєднанні з різного роду графічними знаками, цифрами та приписами у вигляді літер, сполук слів або їх частин [45].

У науковій літературі криптонім трактують як один із різновидів псевдонімів у широкому значенні. Схожість псевдоніма та криптоніма в тому, що вони виступають засобом вторинної номінації особи, є самоназвами, мають необов'язковий, факультативний характер, офіційно не успадковуються.

Але існує й розбіжність між цими поняттями: криптоніми неможливо ототожнити з тією чи тією конкретною особою, тобто призначенням криптоніма є приховування справжнього іменування за допомогою подачі в зашифрованому вигляді (певне авторське кодування), так серед псевдо діячів

ОУН та УПА виокремлено групу криптонімів, які навіть в архівних документах залишилися нерозкриті, є інформація лише про посаду особи: *Буревій* – ад'ютант командира УПА-Захід-Карпати О. Луцького, курінний ВО Вінниця), а за псевдо можна ідентифікувати особу (за зовнішнім виглядом, соціальним станом, діяльністю і т. ін.). У разі розкриття криптоніма для загалу таку одиницю слід кваліфікувати як псевдонім.

При виборі антропоніма автор спирається на власні вподобання (звучання імені, співзвучність імені та прізвища або імені по батькові), при виборі псевдо з'являються особисті мотиви (політичні утиски, релігія, складне прізвище, соціальне становище й т. ін.), а характерною ознакою криптоніма є збереження анонімності.

Більшість дешифрованих криптонімів утворено від:

– ініціалів імені або прізвища: *В.* – Веселовський Ярослав (7, с. 449), *П.* – Пеленський Євген, Петрицький Данило (7, с. 290);

– ініціалів імені й прізвища: *А. В.* – Антонович Володимир (7, с. 437), *К. Г.* – Квітка Григорій (7, с. 477), *І. Ф.* – Франко Іван (7, с. 544), *К. К.* – Кахникевич Кирило (7, с. 477), *П. А.* – Артемовський Петро (7, с. 437);

– ініціалів імені та імені по батькові автора: *Т. Г.* – Шевченко Тарас (7, с. 551);

– будь-яких літер імені або прізвища: *К. Т. В.* – Которович (7, с. 188);

– будь-яких літер алфавіту: сло'янського, грецького, латинського тощо) *А.* – Левицький Іван (7, с. 41), *В. Ю.* – Заревич Федір (7, с. 88), *А. N. S.* – Левицький Іван (7, с. 413), *М. Н.* – Гехтер Максим (7, с. 458);

– імені й початкової літери прізвища або навпаки: *Александра Е.* – Єфименко Олександра (7, с. 54), *Андрій К.* – Камінський Андрій (7, с. 56), *Василь В.* – Волян Василь (7, с. 94);

– різноманітних скорочень власного імені чи прізвища автора або його псевдоніма: *Я-ч. А* – Ніковський Андрій (7, с. 510), *В-ль-т* – Щурат Васил (7, с. 9), *Н-цький М* – Новицький Микола (7, с. 509);

– ініціала з однією або кількома зірочками: *В **** – Боровиковський Левко (7, с. 80), *Н. М. **** – Франко Іван (7, с. 544).

Серед криптонімів такого типу простежено тенденцію до збігу з ініціальними літерами справжнього іменування.

Досить поширеними є дешифровані криптоніми з вказівкою на місце народження або проживання: *В. С. з. п. Х.* або інакше *Василь з-під Хоценки* – Костецький Платон (7, с. 87), *Іван з-над Дністра* – Міхас Іван (7, с. 179), *Іван з Івановець* – Матвіїв Іван (7, с. 179), *К. С. О. з Ж.*, *К. С. з-під Белза* – Селецький Кирило (7, с. 188) (Белз – місто в Сокальському районі Львівської області, яке історично належало до Галичини, К. Селецький з Галичини), *К. С. из галицького Воляня* – Качала Степан (7, с. 188).

За глибиною приховання авторства дешифровані криптоніми поділено на:

– дешифровані, які утворено від справжніх іменувань: *С. Б.* – Буда Сергій (7, с. 446), *І. Б.* – Будз Іван (7, с. 446);

– шифровані, які утворено від фіктонімів: *Ж. М. Н.* – Галька Гнат (7, с. 453), *Н. С. Ж.* – Косач Лариса (7, с. 485) [47].

Дешифровані криптоніми мають різну структуру, а тому за будовою їх поділено на:

– однобуквені (представлені у вигляді одного ініціала), з-поміж них виокремлюємо утворені від справжнього імені (*А.* – Ніколовський Андрій, Ничай Аполлон (7, с. 41), *а.* – Веретельник Андрій, *Д.* – Мордовець Данило, Пигулін Денис, (7, с. 133), *Л.* – Лепкий Онуфрій (7, с. 213), *М.* – Чижевський Павло (7, с. 231), *О.* – Кандиба Олександр, Луцький Остап (7, с. 272), прізвища (*А.* – Авдиківський Орест, Алексеєв Микола, *А* – Аркас Микола (7, с. 41), *П.* – Павловський Мефодій, Паславський Володимир, Пассек Вадим, Патрицький Йосиф, Пеленський Євген, Петрицький Данило (7, с. 290)) та ті, що походять від фіктонімів (*А.* – Гехтер Максим, Левицький Іван (7, с. 41), *П.* – Косач Ольга, Антонович Дмитро (7, с. 290), *Я.* – Головацький Яків (7, с. 456));

– двобуквені (дві ініціальні літери), які походять від справжнього імені та прізвища (*В. О.* – Огоновський Володимир (7, с. 86), *В. П.* – Пархоменко

Володимир, Пачовський Василь, Петров Віктор, Піснячевський Віктор, Площанський Венедикт, Поліщук Валеріан, Постригач Володимир (7, с. 86), *Г. В.* – Врецьона Григорій (7, с. 109), *Г. Г.* – Голоскевич Григорій (7, с. 109), *Г. З.* – Залюбовський Григорій, Зацерковний Григорій (7, с. 109), *Л. Б.* – Бачинський Леонід (7, с. 214), *М. Ч.* – Чечіль Микола (7, с. 241), *С. Ч.* – Чернецький Степан, Черкасенко Спиридон, Чмельов Сергій (7, с. 333)) та фіктонімів (*В. Ч.* – Людкевич Станіслав (7, с. 88), *В. Ю.* – Заревич Федір (7, с. 88), *С. С.* – Лепкий Данило (7, с. 332));

– трибуквені, які використовують поряд зі справжнім іменуванням власне ім'я по-батькові (*Б. І. Ф.* – Белей І. (7, с. 60), *В. М. К.* – Козарищук Василь (7, с. 482), *В. Н. Р.* – Ружицький Венедикт (7, с. 526), *В. С. Д.* – Давидяк Василь, Дрогомирецький Василь (7, с. 87), *Г. С. К.* – Саїк Григорій (7, с. 527), *Г. Г. Г.* – Гануляк Григорій (7, с. 454)) або ж повністю фіктивні ініціали (*Б. Ж. К.* – Кониський Олександр (7, с. 60), *М. В. Н.* – Кониський Олександр (7, с. 483), *Н. С. Ж.* – Косач Лариса (7, с. 485)).

Високу частотність простежено в дешифрованих криптонімах із неповного слова й літери, в яких відбуваються модифікації, що можуть асоціюватися з прізвищем: *Г-а* – Головка Кирило (7, с. 456), *Г-ій Я.* – Головацький Яків (7, с. 456), *Д-ко* – Дорошенко Володимир (7, с. 465), *Д-ов* – Драгоманов Михайло (7, с. 466), *Є-мов* – Єфремов Сергій (7, с. 468), *З-ий П.* – Залозний Петро (7, с. 471), *К-вич* – Калинович Володимир (2, с. 475), *С-чук Андрій* – Савчук Андрій (7, с. 527), *Ч-енко* – Черкасенко Спиридон (7, с. 548).

Криптоніми з неповного слова і двох літер утворені з випадкових, на перший погляд, комбінацій. Така форма збереження інкогніто трапляється поодинокі, найімовірніше, має на меті приховування ще й статевої належності автора: *У-на*, *Т. Р.* – Воронін Прохор (7, с. 371).

Криптоніми з двох неповних слів представлені різними варіантами, походження яких залишається невідомим: *І-а А-а* – Хиляк Володимир (7, с. 177), *Гр. Нар.* – Студинський Кирило (7, с. 116).

Здійснений аналіз дешифрованих криптонімів засвідчує, що серед усіх описуваних одиниць переважають ті, які побудовані за принципом часткового збереження імені автора в другому неповному слові або ж використання ініціалів справжнього іменування.

Криптонімами послуговувалися при оприлюдненні ризикованих у певному відношенні творів задля маскуванню, а тому велика частина письменників приховувалися під фіктивними ініціалами аби не зазнати переслідувань владою.

2.4. Тематичні групи псевдо діячів ОУН та УПА

Вивченням псевдо повстанців 20-х років, діячів ОУН та УПА, займалися М. Лесюк, В. Німчук, Н. Павликівська, І. Патриляк. Н. Павликівська комплексно дослідила українську псевдонімію ХХ ст., зокрема й псевдо діячів Організації українських націоналістів та вояків Української повстанської армії.

Оскільки псевдо були необхідними для забезпечення діяльності організації у вкрай несприятливих умовах, збереження особового складу, кожен член мав щонайменше один псевдонім.

М. Лесюк розглядає питання походження псевдонімів. Науковець виокремлює первинні та вторинні військові псевдо. Більшість фіктивних іменувань є первинними, оскільки їх перенесено на денотат уже в готовому варіанті, а вторинними вважаємо псевдоніми відапелятивного походження на позначення місця проживання або назви за походженням, назви прикметникової форми тощо. Що стосується лінгвістичного статусу таких псевдонімів, то лінгвіст виокремлює партизанський антропонімікон у систему і структуру вторинних повстанських найменувань як цілий пласт української антропонімії [18, с. 177–178].

Таким чином, мовознавець надає таку дефініцію поняття *псевдонім* – неофіційна конотативна назва особи, яка відображає якусь певну її характерну

ознаку, несе інформаційне та емоційне навантаження і відома певному колу осіб [18, с. 179].

У дослідженні В. Німчука виокремлено тематичні групи: псевдо, що походять від власних імен та прізвищ, зокрема хресних імен носіїв або їх скорочень, здрібніло-пестливих варіантів, які звуковим складом не нагадували справжнє іменування; прізвищ (прізвиськ) видатних діячів української історії; псевдоніми-етноніми; назви людей за спорідненістю [23, с. 31–35].

Особливістю псевдонімікону діячів культури й підпільників ОУН та УПА (див. додаток А) є виокремлення класу відчислівникових псевдо, що утворені:

– десятковими цифронімами: 05, 15 – Слободян Степан, 27 – Гонтар Хризанф, 50 – Лаврів Іван, 77 – Маєвський Анатолій, 88 – Роман Кравчук; за допомогою десяткових із літерним компонентом: А-13 – Гуляк Юліан, К-10 – Харук Микола;

– сотими цифронімами: 124 – Николишин Володимир, 179, 257, 259 – Маєвський Анатолій, 226 – Сулятицький Мирослав, 477 – Мізерний Валерій, 940 – Маєвський Анатолій; за допомогою сотих із літерним компонентом: 1726 – Яцків Богдан;

– тисячними цифронімами: 0405 – Литвинчук Іван, 1015, 1230, 1915 – Степанюк Олександр, 7604, 8228, 9245 – Литвинчук Іван;

– десятитисячними цифронімами: 12302 – Степанюк Олександр.

Непоодинокими є відчислівникові псевдо симетричної будови, із повторюваними компонентами; такі цифроніми (пор. номери авто чи телефонів) із позиції сьогодення сприймаються як обрані, «круті»: 77 – Маєвський Анатолій, 88 – Роман Кравчук, 333 – Хасевич Ніл, 555 – Лаврів Іван.

Наявність двох і більше цифронімів в однієї і тієї ж особи свідчить про те, що псевдо було викрите, за цієї умови носій змінював псевдонім самостійно, або ж його змушували відповідні органи. Наприклад, у Маєвського Анатолія було 5 псевдо, у Литвинчука Івана та Степанюка Олександра – по 4.

Виокремлено групу псевдоіменувань – дешифрованих криптонімів, які навіть в архівних документах залишилися нерозкриті, є інформація лише про

посаду особи: *Верна* – командир сотні Львівського округу 21 ВО-2 Буг, *Верх* – командир сотні Дорошенко ВО-2 Буг4, *Зенк* – командир сотні Сокальського округу 23 ВО-2 Буг, *Зруб* – сотенний відділу 96а Ударники-6 ТВ-26 Лемко ВО-6 Сян, сотенний відділу ТВ-27 Бастіон, *Іванко* – командир сотні Дружинники II ВО-2 Буг.

Поширеними є псевдоніми, утворені шляхом перенесення готової лексеми на носія для його назви; за морфологічним вираженням це найчастіше іменник: *Байрак* – Косарчин Ярослав, *Бандура* – Прядко Іван, *Бард* – Охримович Василь, *Беркут* – Білобрам Осип, Луцький Олександр, Сорочак Володимир, *Бульба* – Голяш Григорій, *Бродяга* – Брунець Роман, Капало Іван, *Буревій* – Романиця Михайло, *Верба* – Гнатюк Любов, *Верес* – Дудар Ярослав, *Вир* – Гуляк Юліан, Котик Семен, *Вихор* – Андрейчук Іван, Кузик Василь, Харук Микола. Рідше в такій функції використовували субстантивовані прикметники: *Вільний* – Лебідь Микола, *Лютий* – Карпенко Дмитро, *Прикрий* – Альфавіцький Іван, *Ярий* – Ханас Степан, поодинокі – вигуки: *Ох* – Бойко Петро.

Набуті імена характеризують вояків за:

– родом занять або професією: *Вартовий* – Гачкевич Михайло, *Вівчар* – Козак Микола, Косарчин Ярослав, *Гармаш* – Грабець Іван, Загоруйко Гордій, *Гірник* – Гринь Михайло, *Джура* – Білобрам Осип, Купецький Григорій, *Коваль* – Андрусак Василь, Кіт Василь, Сак Пантелеймон, *Лісовик* – Сидор-Шелест Василь, *Меценас* – Барабаш Григорій, *Митар* – Клим Іван, *Моряк* – Скасків Ярослав, Сливка Андрій, *Музика* – Твердохліб Микола, *Скрипаль* – Варм Шая, *Стрілець* – Цмоць Костянтин, *Сурмач* – Бабики Дмитро, *Токар* – Гуляк Юліан;

– соціальним статусом: *Бездомний* – Грицак Осип, *Безрідний* – Макар Василь, *Босий* – Брилевський Василь, *Бродяга* – Брунець Роман, Капало Іван;

– рисами характеру: *Благий* – Химинець Олекса, *Веселий* – Свистель Данило, Максимів Іван, *Грізний* – Стурко Юліан, Гринь Михайло, *Прикрий* –

Альфавіцький Іван, *Смирний* – Козак Микола, Федина Андрій, *Ярий* – Ханас Степан, *Тихий* – Тимець Іван;

– зовнішнім виглядом: *Бородатий* – Хвалібота Михайло, *Карий* – Березовський Кость-Арпад, *Кривоніс* – Симчич Мирослав, Сулятицький Мирослав, *Лисий* – Климчак Іван, Реберт Лев, Тершаковець Зиновій, *Окулярний* – Тимчій Володимир, *Рудий* – Стельмашук Юрій, *Сивий* – Панаса Василь, *Старий* – Хамчук Петро, Хасевич Ніл, *Стрункий* – Ваврук Василь;

– фізичними можливостями: *Бистрий* – Гайвас Ярослав, Хамчук Петро, *Бурий* – Масник Володимир, *Вороний* – Левкович Василь, *Лютий* – Карпенко Дмитро, *Недолугий* – Рошко Федір.

За структурою псевдо поділено на:

– одночленні: *Бай* – Осовський Михайло, *Байда* – Мозіль Микола, Савченко Микола, *Байрак* – Косарчин Ярослав, *Балабан* – Трачук Андрій, *Балай* – Булас Теодор, *Бандура* – Прядко Іван, *Бард* – Охримович Василь, *Бень* – Булас Теодор, *Західний* – Газенбрукс Альберт, *Зелений* – Урбан Осип, *Іван* – Польовий Омелян, Троцюк Григорій;

– двочленні: *Василь Вечера* – Гудзоватий Петро, *Василь Коваль* – Василь Кук, *Василь Ніновський* – Сколоздра Василь, *Василь Щербак* – Василь Хома, *Євген Рен* – Побігущий Євген, *Євген Скиба* – Лебідь Микола, *Зборівський Володимир* – Тимчій Володимир, *Зіновій Грабик* – Борис Михайло;

– тричленні: *Борис Семенович Марков* – Купецький Григорій.

У системі військових афіксальних псевдонімів найпродуктивнішими є однослівні оніми, утворені морфологічним способом за допомогою суфіксів із подальшою ономатизацією за моделлю «власна назва + суфікс»:

– (-енк) *Андрієнко* – Луцький Олександр, Вітовський Дмитро, *Бондаренко* – Якубовський Володимир, *Борисенко* – Волошин Ростислав, *Будженко* – Макар Василь, *Миколенко* – Савченко Микола, *Василенко* – Бей Василь, *Гасенко* – Григорій Новак, *Голубенко* – Громадюк Олексій, *Горбенко* – Ступницький Леонід, *Гордієнко* – Хандій Дмитро, *Громенко* – Дуда Михайло, *Даниленко* – Діжак Роман, *Довбенко* – Золотонюк Іван, *Перегіняк* Григорій,

Дуденко – Пахолків Святослав, *Здоровенко* – Яворський Микола, *Клименко* – Луцький Олександр, *Кобзаренко* – Баран Степан, *Коваленко* – Козак Юрко, *Макаренко* – Левицький Микола, *Морозенко* – Литвиненко Іван, *Онищенко* – Мельник Микола, *Орленко* – Наконечний Іван, Шевчук Володимир, *Осипенко* – Дяків-Горновий Осип, *Очеретенко* – Гудзоватий Петро, *Павленко* – Волошин Ростислав, Колосовський Микола, *Пащенко* – Гречан Іван, *Петренко* – Явір Самійло, *Рубашенко* – Коваль Степан, *Ханенко* – Римик Богдан, *Юрченко* – Левочко Василь;

– (-ець) *Верховинець* – Троцюк Григорій, *Донець* – Видра Григорій, *Карпатець* – Цісик Олег, *Компанієць* – Басюк Євген, *Ненаситець* – Масло Михайло;

– (-ак/як) *Вовчак* – Шум Олекса, *Щербак* – Хома Василь;

– (-ук/юк) *Дячук* – Чижевський Василь, *Кармелюк* – Гнатів Степан, *Орелюк* – Мітринга Іван, *Остюк* – Шиманський Лонгин, *Павлюк* – Попович Юрій, *Саблюк* – Качан Остап, *Шаблюк* – Позичанюк Йосип;

– (-чук) *Адамчук* – Дудич Микола, *Дзвінчук* – Белейлович Іван, *Климчук* – Павлишин Лука, *Савчук* – Федун-Полтава Петро, *Чайчук* – Грицина Михайло;

– (-ськ/-цьк) *Вавилонський* – Степанюк Олександр, *Волянський* – Врецьона Євген, Федун-Полтава Дмитро, *Грабовський* – Тураш Мирослав, *Грибівський* – Сенік Омелян, *Київський* – Бусел Яків, *Львівський* – Матла Зиновій, *Шумський* – Рошко Юрій; *Кременецький* – Медвідь Михайло, *Лімницький* – Хомів Ярослав, *Свеніцький* – Мирон-Орлик Дмитро;

– (-ик) *Аридник* – Климів Іван, *Гірник* – Гринь Михайло, *Дубик* – Гинилевич Степан, *Лилик* – Муйла Мирослав;

– (-ич) *Бродич* – Гробельський Роман, Лаврів Микола;

– (-ин) *Мурин* – Маркевич Степан.

Меншу частотність виявляють псевдо, утворені:

– префіксально-суфіксальним способом: *Бездомний* – Грицак Осип, *Безрідний* – Макар Василь, *Безсмертний* – Хасевич Ніл, Голяш Григорій,

Яворський Казимир-Ярослав, *Задорожний* – Безпалько Осип, *Заславський* – Бусел Яків, *Підгірський* – Приймак Костянтин;

– префіксальним: *Недоля* – Трохимчук Степан;

– основоскладанням: *Вогнезора* – Чемерис Ольга, *Гайворон* – Гураль Іван, *Добромир* – Ліврів Петро, *Кривоніс* – Симчич Мирослав, Сулятицький Мирослав, *Чорнобіль* – Галів Тимофій, *Чорногора* – Карпій Михайло;

– основоскладанням, ускладненим суфіксацією: *Чорноморець* – Басюк Євген, Дуда Петро;

– словоскладанням: *Моряк-Чорноморець* – Дуда Петро.

У поодиноких випадках представлено лексико-синтаксичний спосіб творення, формантом якого виступає поступове зрощення синтаксичного словосполучення в одне слово: *Перебийніс* – Данилюк Назарій, *Рубайгада* – Позичанюк Йосип, *Триліс* – Гіль Микола.

Простежено творення псевдонімів від спільного кореня:

– (дон) *Дон* – Березюк Михайло, Дарабан Михайло, *Донець* – Видра Григорій, *Донський* – сотенний сотні 85 Бистриця ТВ-23 Магура ВО-4 Говерла, *Донцов* – Хомин Василь;

– (дуб) *Дуб* – Верхоляк Дмитро, Гладковський Михайло, Цуга Андрій, *Дубенко* – командир сотні Романовичі І ВО-2 Буг, *Дубик* – Гинилевич Степан, *Дубовий* – Литвинчук Іван, *Дубровик* – Шпонтан Іван;

– (лев) *Лев* – Левчишин Іван, *Левко* – Ребет Лев, Хасевич Ніл, Шанайда Іван, *Левченко* – Волошин Ростислав;

– (риба) *Риба* – Фіцак Андрій, *Рибак* – Качорівський Роман, *Рибалка* – Хасевич Ніл.

Поширеними є відапелятивні псевдоніми, які утворилися шляхом трасонімізації власних назв, із них найпродуктивнішими є ті, що походять:

– від прізвищ або імен видатних історичних постатей: *Аскольд* – Головка Петро, *Байда* – Мозіль Микола, Савченко Микола, *Богун* – Ковальчук Федір, Луцький Олександр, Мельничук Василь, Лаврів Іван, *Вишня* – Гой Іван, *Галайда* – Грицак Осип, Онишкевич Тарас, *Гонта* – Семак Матвій, Гіль Іван,

Довбуш – Гринішак Лука, *Кавацюк* Микола, *Дорошенко* – Савіцький Петро, *Мефодій* – Степанюк Олександр, *Могила* – Сак Пантелеймон, *Орлик* – Степацишин Євген, *Чуйко* Степан, *Хмельницький* – Литвинчук Іван;

– літературних героїв, біблійних персонажів, фольклорних образів: *Вій* – Новицький Степан, *Кайдаш* – Стельмашук Юрій, *Мамай* – Сало Іван, *Мойсей* – Федина Андрій, *Оверко* – Федорків Володимир, *Тарас Бульба* – Голяш Григорій;

– від чужих прізвищ: *Стрийський* – Якубовський Володимир, *Тарнавський* – Коссак Зенон, *Угринович* – Чорній Яків, *Чайчук* – Грицина Михайло, *Чучкевич* – Медвідь Михайло;

– від жіночого імені, тобто псевдоіменіми: *Галина* – Бусел Яків, *Ірка* – Павлик Володимир, *Марта* – Степанюк Олександр, *Тома* – Янішевський Степан;

– від запозичених західноєвропейських імен: *Джон* – Габрусевич Іван, *Жан* – Борис Михайло, *Конрад* – Сидор-Шелест Василь, *П'єр* – Федорів Петро, *Роберт* – Мельник Ярослав.

Поширеними є псевдо, утворені за моделями:

– власне ім'я: *Вова* – Федак Володимир, *Микола* – Арсенич Микола;

– чуже ім'я: *Андрій* – Безпалько Осип, *Вовк* Микола, *Мирон-Орлик* Дмитро, *Антон* – заступник командира УПА-Південь, *Аркадій* – Савира Олександр, *Артем* – Дяків-Горновий Осип, *Архип* – Зінчук Тихон, *Борис* – Білобрам Осип, *Легкий* Григорій, *Хомин* Василь, *Вадим* – Новицький Степан, *Ванька* – Бусел Олександр, *Василь* – Гудзоватий Петро, *Карпій* Олекса, *Якимчук* Микола, *Віталій* – Троцюк Григорій, *Володимир* – Козяр Анатолій, *Всеволод* – Сак Пантелеймон, *Григір* – Арсенич Микола, *Козьменко* Дмитро, *Гриць* – Маєвський Анатолій, *Казван* Дмитро, *Корінець* Дмитро, *Давид* – Литвинчук Іван, *Охримович* Василь, *Данило* – Якимчук Микола, *Дем'ян* – Коваль Омелян, *Троцюк* Григорій, *Денис* – Кит Йосип, *Яцків* Богдан, *Євген* – Гуштак Михайло, *Іван* – Польовий Омелян, *Троцюк* Григорій;

– власне ім'я та чуже прізвище: *Василь Коваль* – Кук Василь, *Василь Ніновський* – Сколоздра Василь, *Василь Щербак* – Хома Василь, *Володимир Зборівський* – Тимчій Володимир, *Євген Рен* – Побігущий Євген, *Олег Ольжич* – Кандиба Олег, *Микола Колтонюк* – Якимчук Микола, *Василь Щербак* – Хома Василь;

– чуже ім'я та прізвище з використанням перших літер власного: *Клим Савур* – **К**лячківський Дмитро, *Максим Град* – **М**аговський Олександр, *Мирон Карівський* – Дужий **М**икола;

– чуже прізвище: *Адамчук* – Дудич Микола, *Андрієнко* – Вітовський Дмитро, *Луцький Олександр*, *Боднар* – Луцький Олександр, *Бондаренко* – Якубовський Володимир, *Борисенко* – Волошин Ростислав, *Василенко* – Бей Василь;

– ініціал та чуже прізвище: *Д. Дмитерко*, *Д. Дмитречко* – Корінець Дмитро, *О. Львівський* – Матла Зиновій, *Р. Бурлака* – Кудра Володимир;

– чуже ім'я, ім'я по-батькові та прізвище: *Борис Семенович Марков* – Купецький Григорій.

Є невелика кількість псевдонімів тематичної групи спорідненості, серед них:

– однослівні: *Батько* – Грабець Омелян, *Мама* – Литвиненко Іван, *Кум* – Колодзінський Михайло;

– двослівні: *Батько Микола* – Іван Лис, *Дід Тарас* – справжнє прізвище та ім'я невідомі;

Номени, похідні від міфонімів, засвідчено лише в поодиноких випадках: *Еней* – Олійник Петро, *Медея* – Чорна Марта, *Німфа* – Никифорук Микола, *Рен* – Мізерний Василь, *Русалка* – Гнатюк Любов, *Чугайстер* – Ілярій Лютий.

Псевдоніми відтопонімичного походження мотивовані:

– гідронімами: *Бистриця* (притока Дніпра) – Матешук Оріся, *Горинь* (притока Прип'яті) – Крисько Левко, *Фещин* Микола, *Дон* – Березюк Михайло, *Дарабан* Михайло, *Донець* – Видра Григорій, *Дунай* – Трач (або Драч) Богдан,

Прут – Вацик Павло, *Черемош* – командир сотні Пролом Сокальського округу 23 ВО-2 Буг;

– оронімами: *Грегіт* (гора в Карпатах) – Андрусняк Василь, *Маківка* (гора в Карпатах) – Матешук Орися;

– ойконімами: *Гайворон* (місто в Кіровоградській області) – Гураль Іван, Левочко Василь, *Москва* – Литвинчук Іван, *Славути* – Левицький Микола, Рак Анатолій, *Ташкент* – командир Узбецького куреня ВО-1 Заграва, *Умань* – Ухань Михайло, *Чагрів* – Тершаковець Зиновій, *Чигирин* – Тершаковець Зиновій.

За псевдоніми вояки використовували поодинокі мікро- та макротопоніми – назви місць, де відбувалися відомі історичні події в Україні, наприклад: *Маківка* – гора у високому Бескиді, місце запеклих боїв у легіону Українських січових Стрільців з російськими військами.

Крім того, серед набутих імен вояків ОУН та УПА виявлено псевдоетноніми, які вказують на місце проживання чи регіон походження, етнічну приналежність: *Буковинець* – сотенний сотні 73 Лебеді ТВ-22 Чорний ліс ВО-4 Говерла, *Верховинець* – Троцюк Григорій, *Волиняк* – сотенний сотні 87 Хорти ТВ-23 Магура ВО-4 Говерла, *Галичанка* – Ганущак Юлія, *Грузин* – Горчин Михайло, Охримович Василь, *Гуцул* – Бутковський Іван, *Запорожець* – Кавацюк Василь, *Узбек* – Павлонюк Василь, *Хозар* – Грицина Михайло.

Велику кількість становлять номени, похідні від назв представників фауни:

– диких або хижих звірів: *Вовк* – Гошко Володимир, Павлишин Лука, Юрцуняк Осип, *Зубр* – Габрусевич Іван, *Їжак* – Легуневич Дмитро, *Корсак* – Козярьський Іван, *Крот* – Тацинець Федір, *Лис* – Дмитрик Іван, Хвалібота Михайло, Шелева Іван, *Лисиця* – Шостак Михайло, *Лилик* – Муйла Мирослав, *Медвідь* – Ковальчук Степан, Кук Василь, *Пантера* – Василяшко Василь, *Тигр* – Гуда Роман, *Тур* – Борисюк Михайло, *Шакал* – Рудик Адам;

– гризунів: *Вивірка* – Гусак Василь, *Суслик* – Сидор Микола;

– птахів: *Балабан* – Трачук Андрій, *Беркут* – Безхлібник Василь, Білобрам Осип, Луцький Олександр, Сорочак Володимир, *Ворон* – Карпенко Дмитро, Ковальчук Григорій, Свистун Микола, Сорочак Володимир, *Ворона* – Гудз Дмитро, *Голуб* – Мельник Костянтин, Пелех Василь, Хіта Микола, *Деркач* – Зеленчук Михайло, *Журавель* – Юсип Ярослав, *Косар* – Качан Остап, Цісик Олег, *Кречет* – Березовський Кость-Арпад, *Крук* – Геник Костянтин, Левко Григорій, *Орел* – Вільшинський Богдан, Мовчан Єфрем, *Пугач* – Пап Степан, *Сич* – Кульчицький Іван, Сушко Роман, *Снігур* – Головач Михайло, *Сокіл* – Савчак-Сталь Василь, Корж Микола, Петер Костянтин, *Тетеря* – Степанюк Олександр, *Шпак* – Царик Степан, *Яструб* – Вільшинський Богдан, Кальба Мирослав, Карпенко Дмитро;

– комах: *Джміль* – Хасевич Ніл, *Жук* – командир сотні Чорноморці ТВ-18 Стрипа ВО-3 Лисоня, командир з'єднання Крути ВО-4 Тютюнник, *Кліщ* – Антонюк Порфир, Ребет Лев, *Муха* – Володимирський Фотій, Зробок Михайло, *Павук* – Фединський Василь;

– риб: *В'юн* – Абрзюк Степан, Новицький Степан, *Сом* – Івахів Василь, *Щупак* – Качинський Сергій, Якимчук Микола;

– плазунів: *Зміюка* – Вітовський Дмитро.

Такі псевдо не завжди фіксують особливості характеру особи чи її манеру поведінки в бою. Під час вибору номена спрацьовували асоціативні уявлення групи осіб про майбутнього носія з представником фауни. Усі псевдо символічно відображали фауну та флору рідного краю [30].

Вояки з набутими іменами *Вовк*, *Зубр*, *Медвідь*, *Тигр*, можливо, відзначалися міцним здоров'ям або ж фізичною силою. Відомо, що представники царства тварин *вовк*, *зубр*, *медвідь*, *тигр* наділені міццю, умінням боронити свою територію, нещадністю до противників, що й було взято за основу номінації певної особи [30].

Задля конспірації носій міг отримати псевдонім, який символізує його бойову манеру: *Беркут*, *Орел*, *Сокіл*, *Яструб*. Ці назви птахів посідають неабияке місце в етнокультурній спадщині багатьох народів, наприклад індіанці

асоціювали *яструба* з образом відважного воїна, а *орел* був символом мудрості та влади. Для українців *сокіл* символізує перемогу, а також сильні вольові якості людини та свободу.

Іменування на позначення представників тваринного світу можуть підкреслити і позитивні (переважно), і негативні (спорадично) риси особи носія, зокрема під час виконання бойових доручень, у стосунках із товаришами тощо [30].

Негативні риси носія засвідчують такі псевдо: *Клиш* – Антонюк Порфир, Ребет Лев, *Муха* – Володимирський Фотій, Зробок Михайло. Але такі номени можуть характеризувати особу і з позитивного боку, демонструючи перевагу солдата перед ворогом. Наприклад, *Клиш* – дрібний, уїдликий, хоч і маленький, але може вразити ворога наповал.

Не менш популярні псевдоніми, що походять від флористичних назв:

– лісових і садових дерев: *Верба* – Гнатюк Любов, *Вишня* – Гой Іван, *Вільха* – Вовчук Іван, *Граб* – Вовчук Іван, Габа Павло, Федак Володимир, *Дуб* – Верхоляк Дмитро, Гладковський Михайло, Цуга Андрій, *Кедр* – Шкамбара Осип, *Клен* – Новак Григорій, *Оріх* – Одинець Василь, *Ясен* – Свистун Микола;

– кущів або трав, квітів: *Верес* – Дудар Ярослав, *Євшан* – Литвиненко Іван, *Калина* – Комар Іван, Лопатинський Юрій, *Квітка* – Гнатюк Любов, *Кропива* – Колтонюк Василь, Процюк Василь, *Лоза* – Герасимович-Когут Анна, *Мак* – Гошовський Юліан, Попович Юрій, *Малина* – Борис Петро, Мричко Семен, *Хміль* – Криса Петро, *Хрін* – Стебельський Степан.

Багатьом воїнам за псевдо слугували назви з виразними національними конотаціями: *Калина*, *Граб*, *Дуб*. Відповідні мотивувальні загальні назви є символами здоров'я, сили, могутності та гідності українського народу [30].

У псевдоніміконі воїнів ОУН та УПА виявляють частотність відапелятивні псевдо, мотивовані назвами:

– одягу: *Кирея* – Трохимчук Степан, *Кожух* – Котик Семен;

– предметів: *Бандура* – Прядко Іван, *Коробка* – Перегіняк Григорій, *Довбня* – Кедюлич Іван, Луцький Олександр, *Дуда* – Янчук Євген, *Кадило* –

Шевчук Василь, *Лопата* – Бандусяк Дмитро, *Монета* – Зарицька-Сорока Катерина, *М'яч* – Мазур Олекса, *Стяг* – Старух Ярослав, *Сурма* – Антонович Мирослава, *Бабик* Дмитро;

– зброї та її частин: *Гарпун* – Ковальський Юліан, *Куля* – Чорній Яків, *Меч* – Шніцер Олександр, *Мушка* – Чорній Яків, *Стріла* – Зробок Михайло, *Шабля* – Мулик Петро;

– речовин: *Гарт* (сплав свинцю, олова та сурми) – Скасків Михайло, Цісик Олег, *Гірчиця* – Шерстюк Василь, *Креміль* – Медвідь Михайло, Паливага Василь, *Мило* – Дужий Микола, Піпка Олександр, *Сталь* – Савчак-Сталь Василь.

Дериваційною базою псевдо воїнів ОУН та УПА слугують також назви природних явищ, які, можливо, символізували характер ведення бою носія, його темперамент, фізичні здібності тощо [30]: *Буревій* – Романиця Михайло, *Буря* – Нагірний Василь, Паньків Богдан, Рєгеца Олександр, *Вир* – Гуляк Юліан, Зборик Ярослав, Котик Семен, *Вихор* – Андрейчук Іван, Кузик Василь, Харук Микола, *Град* – Маговський Олександр, Цмоць Костянтин, *Грім* – Твердохліб Микола, *Гроза* – Тарновський Михайло, *Завірюха* – Паращук Василь, *Заграва* – Кудра Володимир, *Крутіж* – командир ТВ-15 Яструб, куреню Жубри ВО-2 Буг, *Мороз* – Негрич Дмитро, Скасків Ярослав, *Роса* – Ваврук Василь, *Сніг* – Тимчій Володимир.

Використання спеціальної термінології, що походить від назв осіб, які брали участь у подіях: *Верлан* – Ваврук Василь (*Верлан* – керівник національно-визвольного руху проти польської шляхти на Правобережній Україні в 30-х роках XVIII ст.), *Війт* – Вальницький Іван (*Війт* – керівник місцевого управління в середньовічній Україні, Литовському князівстві, Польщі та Німеччині), *Гайдамака* – Блистів Олександр, *Гайдук* – сотенний Відд. Жубри-2 ТВ-14 Асфальт.

Частково простежено псевдоніми утворені від номенів на позначення абстрактних понять, в яких відтворено ознаки, що можуть бути притаманні носію за особливостями його характеру або манери поведінки.

Наприклад, людина, яка має палкий інтерес до життя та постійно прогнозує майбутні події до яких вона прагне, отримувала псевдонім *Мрія* – Андрусяк-Целінська Євгенія, а особа, яка постійно досягає чого-небудь бажаного або проявляє свою волю в умовах утисків, відповідно обирала позивний *Перемога* – Василяшко Василь або *Свобода* – Карачевський Осип.

Носії, які вирізнялися своєю фізичною міцністю або подвигами отримували такі псевдо: *Сила* – Сак Пантелеймон, *Легенда* – Климів Іван (за словами Степана Мудрика-Мечника, який був зв'язковим між Климівим Іваном та Степаном Бандерою, він був дійсно легендою, адже мав небувалу пам'ять і тримав у голові назви всіх районів Волині та Галичини, псевдоніми та правдиві прізвища громадян, у кожній найменшій місцевості створив станції ОУН, а на допитах у спеціаліста гестапо по ОУН Віллі Вірзінга був забитий до смерті, але нічого так і не сказав).

Вирізнено групу псевдонімів субстантивованих прикметників, утворених від:

– дендронімів (*Березовський* – Арсенич Микола, *Дубовий* – Литвинчук Іван);

– гідронімів (*Дніпровий* – Бусел Яків, Матла Зиновій, *Донський* – сотенний сотні 85 Бистриця ТВ-23 Магура ВО-4 Говерла);

– топографічних номенів (*Задорожний* – Безпалько Осип, *Левадний* – Дяків Осип, *Лісовий* – Злобін Андрій, *Підгірський* – Костянтин Приймак, *Степовий* – Тарасенко, Тилявський Мирослав);

– номенів на позначення місяців або пір року, частин доби, (*Вечірній* – Максимів Іван, *Зимний* – Костецький Степан, Яворів Григорій, *Лютий* – Карпенко Дмитро, *Маєвий* – Чорний Володимир);

– номенів на позначення природних явищ, небесних тіл (*Вировий* – Дужий Микола, *Громовий* – Лагода Петро, *Зоряний* – Штендера Євген).

Відзначено розмаїття псевдо, що походять від лексем на позначення:

– різноманітних кольорів (*Білий* – Галів Тимофій, Долішняк Юрій, Онишкевич Мирослав, Пасічник Микола, Шухевич Роман, *Бурий* –

Куфлинський Микола, Масник Володимир, *Зелений* – Урбан Осип, *Рудий* – Стельмашук Юрій, *Синій* – Старух Ярослав, *Сірий* – Куровицький Адам, *Чорний* – Андрусак Василь, Барабаш Григорій, Гнатів Михайло, Матла Зиновій, Рудак Данило, Семчишин Іван, Чепіль Левко, Шепета Василь);

– номенів, похідних від кольорів (*Біла* – Гнатюк Любов, *Білаш* – Клячківський Дмитро, *Сірко* – Снядецький Семен, Ключник Петро, Жовтянський Олексій, *Чорненко* – командир з'єднання Крути ВО-4 Тютюнник, *Чорнота* – Дзюбенко Володимир, Гасин Олександр, Курилас Ярослав, Пришляк Євген, Чав'як Володимир).

Більшість найменувань походить від апелятивів на позначення білого, сірого та чорного кольорів. Мотивація таких псевдонімів не є однозначною. Вони можуть бути відапелятивного або відонімного походження.

Високочастотними серед оунівців були псевдоніми *Білий* та *Чорний*. Ці псевдо можуть презентувати різні ознаки номінатора: зовнішній вигляд, настрій або характер, соціальне становище.

Зокрема псевдо *Білий* могло означати чистоту, мир (якщо згадати «білий прапор» як символ миру), світло, невинність, добродієність, радість, простоту, незвичність, особливість носія. Хоч в іспанській мові використовують це слово на позначення боягуза, натомість у монгольській мові *білий* – добра, або священна людина. За зовнішнім виглядом могло характеризувати світлошкіру, сиву особу, або людину, у якої багато білих елементів одягу. Символіка білого кольору відсилає до прихильників законності та правопорядку, добровольців. Також білий колір асоціюється з «білою армією», яка під час громадянської війни 1917–1923 рр. у Росії виступала проти радянської влади. У радянській публіцистиці будь-яких контрреволюціонерів називали «білими».

Лексема *Чорний* також може бути багатозначною. У ментальності українського народу чорний колір асоціюється з чимось темним: нещастям, горем або загибеллю, ніччю, страхом, злом, нечистотою, брудом. Використовували на позначення осіб, які були непрофесійними або ж належали до нижчих верств населення, які займалися важкою «чорною» працею. Також

цей колір може характеризувати непомітну, невидиму або, навпаки, заплямовану, приречену особу. Саме від цього значення було утворено вислови «чорний хід», «чорний список».

Але попри негативні асоціації ми вважаємо, що такі іменування давали тим воякам, які несли ворогу загибель, страх та горе. Можливо, таким псевдо послуговувалися вояки, які були провідками під час бою вночі.

Дослідниця псевдо діячів ОУН та УПА Н. Павликівська стверджує, що псевдонімом *Чорний* послуговувалися 160 вояків. Крім того, оунівці використовували псевдоніми *Чорнота*, *Чорнявий* [32].

Що стосується псевдо відонімного походження, то Н. Павликівська висуває припущення, що за основу деяких псевдонімів могло слугувати прізвище кошового отамана Чорноморського козацького війська з моменту його створення (1788 р.) Білого Сидора Гнатовича, або взято на честь старшого (гетьмана) запорозького козацтва (1628–1629 рр.) Чорного Григорія Савича [32].

Уживаним був псевдонім *Сірий*, який міг позначати нейтральний характер: перехідний колір між білим та чорним, одноманітний, банальний, непоказовий. Є символом діловитості, але водночас характеризує скромну особистість, нічим невиразну, яка звикла приховуватися від очей публіки, від цього значення походять поняття «сіра мишка» та «сіра маса». Можливо, такими псевдо послуговувалися партизани, які мали б виконувати конкретні завдання або розвідувати обстановку, а для цього їм необхідно було бути непомітними.

Висновки до другого розділу

З урахуванням значного мотиваційного розмаїття псевдонімів можна окреслити мотиваційні типи (принципи) характеристичного називання: «людина і навколишній світ», «людина в суспільстві», «людина як така». Крім цього, є ще особливі принципи: відіменний, що ґрунтується на мотиваційному

зв'язку псевдонімів із справжнім іменем автора, та принцип латенції, який ґрунтується на навмисному приховуванні справжнього імені автора.

За структурою українські псевдоніми діячів поділяються на прості однослівні та складні багатослівні на зразок повного іменування особи, які складаються з прізвищового компонента й одного чи кількох особових імен. Трапляються багатослівні псевдоніми у формі синтаксичних конструкцій (*Михайло з-над Буга* – Рихвицький Михайло). Але такі псевдо обирає не лише одна особа, а й група осіб, які об'єднані спільною метою, ідеєю. Такі псевдо називають колективними: *А. Гурт* – Комаров Михайло, Косач Ольга, Старицький Михайло. Складені іменування утворюються від субстантивованих словосполучень атрибутивного характеру. Засобами псевдонімної номінації зазвичай виступають іменники, рідше прикметники.

Морфологічний спосіб творення слів в ономастиці представлений передусім префіксацією (*Не-Давид* – Франко Іван) та суфіксацією (*Гетьманець Гр.* – Коваленко Григорій) з подальшою ономатизацією, власне складанням (*Боголюб* – Леонтович Богдан); має епізодичний вияв флексійна деривація (*Олександр* → *Олександра* – Косач Олександра), у поодиноких випадках представлено лексико-синтаксичний спосіб творення, формантом якого виступає поступове зрощення синтаксичного словосполучення в одне слово: *Перебийніс* – Данилюк Назарій.

Поширеними є відапелятивні псевдоніми, які утворилися шляхом трасонімізації власних назв, із них найпродуктивнішими є ті, що походять від іменувань видатних історичних постатей: *Хмельницький* – Литвинчук Іван; літературних героїв: *Кайдаш* – Стельмащук Юрій; назв представників тваринного або рослинного світів: *Вовк* – Гошко Володимир, *Лоза* – Герасимович-Когут Анна; топонімів (гідронімів, ойконімів включно): *Чигирин* – Тершаковець Зиновій; лексем на позначення кольорів: *Біла* – Гнатюк Любов; номенів на позначення місяців або пір року, природних явищ, небесних тіл: *Лютий* – Карпенко Дмитро. Досить часто основою для псевдо слугували субстантивовані прикметники, які різнобічно описують особу та вказують на

притаманні номінатору специфічні риси характеру або фізіологічні характеристики.

Виокремлено використання гетеронімів та дешифрованих криптонімів. У широкому значенні вони є різновидами псевдонімної номінації.

Гетеронім – це застосування письменником інших іменувань для підпису творів, які виокремлено за певною ознакою серед інших праць, а тому ці одиниці не можна ототожнювати із псевдонімами. Псевдонім має ширше значення – це приbrane ім'я, яким письменник може послуговуватися, аби підписувати твори, не диференціюючи їх за якимось ознаками, а гетеронім – це інше ім'я, призначене задля паралельного використання автором на позначення різних за жанром або стилем творів. За гетеронімом стоїть вигаданий, реально неіснуючий персонаж, який має власний стиль та біографію.

До ознак гетеронімів відносимо: неофіційне самоіменування; антропонім вторинної номінації; необов'язкова назва, не регламентована законодавством; виконує номінативну та езотеричну функції; має обмежену сферу вживання; використання пов'язане з літературною діяльністю.

Криптоніми неможливо ототожнити з тією чи тією конкретною особою, призначенням криптоніма є приховування справжнього іменування за допомогою подачі в зашифрованому вигляді.

Дешифровані криптоніми утворюють шляхом використання ініціалів, складів, скорочень імен та прізвищ, поєднання букв та складів, чисел. Приховані іменуваннями ініціального типу, написані латиницею та ін. у разі розкриття переходили до класу дешифрованих криптонімів або псевдонімів.

За глибиною приховання авторства дешифровані криптоніми поділяють на шифровані та дешифровані. За принципом збереження власного прізвища виокремлюють однолітерні, дволітерні, трилітерні; криптоніми з неповного слова й літери; з неповного слова; зі слова і літери, представлені різними варіантами походження від прізвища; дешифровані криптоніми з неповного слова і двох літер, утворені з випадкових комбінацій.

РОЗДІЛ 3

ТЕНДЕНЦІЇ ТВОРЕННЯ НОВИХ ПСЕВДОНІМІВ

(кін. XX – поч. XXI ст.)

3.1. Функції псевдо письменників у складі презентаційного комплексу

Антропонімічна система української мови є фундаментом для пізнання, розкриття самосвідомості нашого народу, для розуміння його психології й характеристик. Дослідженням псевдонімів сучасних українських митців в аспекті етнокультури займається Н. Щербакова.

На думку дослідниці, псевдоніми зберігають культурну інформацію народу, сформовану під впливом різнопланових внутрішніх та зовнішніх екстралінгвальних чинників. Набуті імена певним чином відображають сприйняття світу особистості, а також презентують особливості мовної системи, узаємодію всіх її рівнів.

Під час вибору псевдонімів найбільш яскраво проявляється синтез національного та соціального характеру. Перший у свою чергу відбиває вплив на людину національного середовища і формує типові для певної нації риси, а другий акумулює атмосферу того часу, у який живе людина загалом [32].

Під впливом тенденцій поч. XXI ст. псевдоніми представників мистецької сфери виконують функцію активізації уваги до носія та його творчості. Псевдо можна розглядати як складник презентаційного комплексу, де ім'я автора є запорукою комерційного успіху. Існують об'єктивні та суб'єктивні причини, якими керуються автори для приховування справжнього імені.

Псевдо сучасних митців (див. додаток Б) мають на меті не лише презентувати особу за її рисами характеру, поведінкою, зовнішнім виглядом або приховати свою особистість, як це було в попередніх століттях, а

створюють їх задля того, аби виокремити особу з ряду інших, хоч це може бути проявом авторської скромності або ж невпевненості.

Сучасна українська письменниця Чернова Ірина, усім відома під псевдонімом *Люко Дашвар*, вважає, що ім'я, яке дають при народженні, не відображає справжній характер та суть людини, а тому для своєї першої україномовної книжки вона сама придумала іменування, узявши склади і літери, що є в іменах дорогих для неї людей, так і утворилося псевдо – *Люко Дашвар*.

Не менш цікавою є й історія походження псевдо *Неда Неждана* – Мірошниченко Надії. Простежено усічення частини імені та його деформація. За словами письменниці, витoki псевдоніма слід шукати в історії родини, адже мати також звали Надією, а тому, аби не плутати, з'явилося ім'я *Неда Неждана* вмотивоване іменником «нежданість» (пор. неждано-негадано), який характеризує творчу манеру авторки.

Такий модернізований погляд на власне ім'я дає можливість письменникам реалізувати себе. Серед досліджених виявлено незвичайні вигадані псевдоніми, які виконують функцію не лише приховування, а й самовираження.

Найчисленнішу групу псевдо становлять повністю або частково модифіковані справжні імена та прізвища. Вирізнено дві основні групи утворені за такими моделями:

– ім'я + вигадане прізвище (*Галина Пагутяк* – Москалець Галина, *Володимир Чорномор* – Проценко Володимир, *Олександра Девіль* – Кравченко Олександра);

– вигадане ім'я + несправжнє прізвище (*Артем Чапай* – Водяний Антон, *Борис Бітнер* – Валетов Ян, *Павло Ар'є* – Алексєєв Петро, *Ростислав Очеретяник* – Мельников Володимир).

У поодиноких випадках задля створення псевдоніма здійснюють умисну перестановку складів справжнього іменування, формуючи певний ребус, як-от: *Ронет Камідян* – Мідянка Петро.

Цікавим є псевдонім *Олесь Ульяненко*, яким послуговується письменник Ульянов Олександр – тут, напевне, з одного боку відмова від власного іменування, спричинена бажанням позбутися небажаної асоціації (старшого брата Леніна звали Олександр Ульянов), а з іншого, – прагненням «українізувати» форму (автентичне *Олесь* та продуктивний суфікс -енк- для прізвищевих назв).

Відапелятивного походження псевдонім *Володимир Чорномор* Проценка Володимира. Сам письменник є засновником Севастопольсько-Чорноморського коша міжнародної асоціації «Козацтво», а також був головним редактором газети «Дзвін Севастополя», тому мотивацією для творення такого псевдоніма є саме Чорноморський край, де певний час проживав письменник.

Серед зафіксованих псевдонімів велику кількість становлять деформовані, які походять від прізвища, імені або імені по-батькові носія та утворені за допомогою:

– усічення суфікса в імені по батькові (*Володимир «Адольфич» Нестеренко* – Шамрай Володимир Адольфович (можливо, письменник прагне відмежуватися від імені *Адольф* та його негативних асоціацій з представником нацистської Німеччини Адольфом Гітлером), *Ярослав Миколович* – Гнатів Микола-Ярослав Миколайович); зауважимо, «Український правопис» фіксує форму *Миколович* для утворення імені по батькові як нормативну, а не усічену (паралельно з більш звичною *Миколайович*), однак у мовленнєвій площині така форма реалізується вкрай рідко. Певно форма *Миколович* використовується письменником аби підкреслити свою українськість (від української форми імені *Микола*).

– усічення початкової або кінцевої частини справжнього імені або прізвища (*Вік Коврей* – Коврей **Віктор**, *Имир Ельник* – **Мельников Володимир**);

– усічення імені до неофіційної форми, може супроводжуватися додаванням зменшено-пестливого суфікса: (*Лесь Подерв'янський* –

Подерв'янський Олександр, *Дзвінка Матіяш* – Матіяш Дзвенислава, *Лесик Панасюк* – Панасюк Олексій, *Любко Дереш* – Дереш Любомир, *Юрко Гудзь* – Гудзь Юрій, *Юрко Прохасько* – Прохасько Юрій);

– усічення імені до неофіційної форми + несправжнє прізвище: *Леся Богуславець* – Ткач Олександра, *Олесь Нічлава* – Астаф'єв Олександр.

– фонетичного варіанту імені та усічення кінцевої частини справжнього прізвища (*Анна Багряна* – Багрянцева Ганна);

– фонетичного варіанта імені та використання антропоніма на позначення дівочого прізвища (*Анна Яблонська* – Машутіна Ганна);

– складання справжнього імені з вигаданим (*Богдан-Олег Горобчук* – Горобчук Богдан);

Вирізнено псевдоніми, утворені від:

– гідронімів (*Анатолій Дністровий* – Астаф'єв Анатолій (р. Дністер є територіально найближчою до місця народження письменника), *Володимир Чорномор* (Чорне море) – Проценко Володимир);

– топонімічних назв (*Ярема Байрак* – Бородай Харитон (Байрак – селище на Полтавщині, у якому народився митець));

– флористичних назв (*Ростислав Очеретяник* – Мельников Володимир);

– представників тваринного світу (*Віра Вовк* – Селянська Віра).

У поодиноких випадках засвідчено використання:

– колективних псевдонімів (*Андрій Давидов* – Авраменко Олег і Литовченко Тимур, використано для позначення авторства в діалогії «Легенда про Карсідара» за ініціативи видавництва «Ексмо»; *Генрі Лайон Олді* – Громов Дмитро і Ладижевський Олег, автори склали з початкових складів своїх імен та прізвищ «англійський» псевдонім *Олді* – Олег та Діма, а *Генрі Лайон* за допомогою ініціалів перших літер прізвищ авторів – Громов, Ладижевський);

– англомовної форми запису імені та прізвища (*Oles Ulianenko* – Ульяненко Олександр);

– декількох псевдонімів одним письменником (*Сергій Ярошинський*, *Василь Столецький*, *В. Столецький* – Гнатів Микола-Ярослав). В останньому

випадку фіксуємо лише ініціал несправжнього імені; відповідно до державного стандарту, таке технічне скорочення можна застосовувати винятково до справжнього імені.

Розвиток соціальних мереж в інтернеті, а особливо поява блогів, вплинули на формування транслітерованих псевдонімів, які використовуються у сфері блогінгу, як-от: *Adolfych* – Шамрай Володимир.

Популярною є тенденція й до анонімності, вона поширена не лише серед музичних виконавців, а й серед митців слова також. Хоч сучасна «анонімність» не має на меті повністю приховати особу, а навпаки, звертає увагу до неї таким незвичним способом.

В основі більшості сучасних псевдо лежить та чи та історія, пов'язана з внутрішніми або зовнішніми чинниками, що вплинули на формування псевдонімів. Астаф'єв Анатолій, наприклад, відомий під псевдонімом *Анатолій Дністровий*, досить довго обирав собі псевдонім, адже не хотів мати російське прізвище в українській літературі, тим паче його батько друкувався під цим прізвищем.

Поштовхом послугувало те, що митець хотів мати співзвучне псевдо як у його улюбленого письменника *М. Хвильового*, а також дериваційними зв'язками було пов'язане з р. Дністер, адже він знаходився під враженням від краєвидів і природи, що міцно закарбувалося в його пам'яті.

Байтеряков Євген сформував свій псевдонім *Євген Лір* додаванням до справжнього імені вигаданого прізвища, утвореного шляхом вторинної номінації, тобто автор використав ім'я персонажа *Лір* зі своєї серії фентезі-оповідань, які він писав з 11 років.

Не менш цікавим є псевдонім *Дорж Бату* Васильєва Андрія. Таємницю імені письменник розкриває в книзі про «Франческу», де власне ім'я Дорж – один із символів буддизму, а Бату – назва його роду.

Кузьменко Дмитро використовує псевдонім *Кузько Кузякін*, хоч компонент *Кузякін* і з'явився ще в дитинстві та є згадкою про нього, але

поштовхом для формування псевдо стали прикрі помилки журналістів, які не змогли ідентифікувати двох різних авторів з однаковим прізвищем.

Кіфоришин Тетяна, навпаки, «стала заручницею» вибраного нікнейму *Слава Світова*, що підкреслює її позитивний настрій та почуття гумору під час реєстрації на сайті Хайвей.

Рибалка Олег послуговується псевдо *Олег Чаклун*, адже вважає, що псевдонім має допомогти авторові зацікавити читача, у його випадку дитячу аудиторію, а щось магічне та чудернацьке допомагає у спілкуванні з дітьми. Власне, такий хід може популяризувати його книги серед дітей, а тому це яскравий приклад того, що сучасний псевдонім є запорукою комерційного успіху.

Пузій Володимир використовує псевдо *Володимир Арєнєв*, аби уникнути не надто милозвучного прізвища, яке могло б негативно вплинути на продаж.

Чередник Артем через своє дитяче захоплення Чехією отримав іронічне прізвисько *Чех*, адже постійно розповідав про цю країну усім своїм друзям, що дає нам підстави визначити відтопонімічне походження псевдо. Та поїздка змінила світ юного 11-річного хлопця, тому через 7 років у 2003 р. під час перших публікацій він навіть не замислився, аби підписатися справжнім прізвищем.

В основі номена *Мартин Якуб Шульги Василя* лежить історія дослідження власного родового дерева. *Мартин* та *Якуб* – імена прадідів митця, які мали досить складне життя, але проявили досить рішучий характер у випробуваннях, а тому нащадкові хотілося долучитися до їхньої сили та мудрості таким чином.

Наразі залишаються невідомими (прихованими) для широкого кола справжні іменування *Ольги Кай* та *Сергія Батурина*.

Отже, аналіз сучасних псевдонімів письменників демонструє, що нові псевдо починають виконувати функцію не лише приховування, а й самовираження автора, вирізняються своїм різноманіттям (велика кількість мотиваційних баз), в основі більшості псевдо лежить та чи та історія, пов'язана

з внутрішніми або зовнішніми чинниками (історія родини, власні міркування, потреби видавництва), з'являється бажання авторів до загадковості та особливості, хоч більшою мірою автори прагнуть акцентувати увагу на собі та своїй творчості, адже саме ім'я може зацікавити читачів та підвищити продаж, що посприяє комерційному успіху.

Безперечно, використання псевдо має позитивні сторони: у разі невдачі ніхто не дізнається справжнього іменування, а тому це не нашкодить репутації (тобто у будь-який момент можна все розпочати заново), анонімність, новизна та оригінальність. У ХХІ ст. псевдоніми стають складовою презентаційного комплексу, як наслідок, з'являється необхідність додаткових витрат на реєстрацію, аби уникнути шахрайства (будь-яка людина може використати вигаданий автором псевдонім та користуватися ним під час друкування своїх творів або ведення блогів у інтернеті).

3.2. Реалізація лінгвокреативного мислення музичних виконавців через сценічний псевдонім

Період кін. ХХ – поч. ХХІ ст. характеризується формуванням ринку для продукції професійної творчості артистів. У процесі функціонування та під впливом тенденцій паралельно з офіційними найменуваннями псевдоніми починають виступати як спосіб активізації уваги до себе та своєї творчості, а тому іменування музичних виконавців в умовах шоу-бізнесу виконують естетико-декоративну функцію: вони доповнюють сценічний образ артистів [4, с.153]. Псевдоіменування стає складовою презентаційного комплексу, де ім'я виконавця є запорукою комерційного успіху. Тенденція до псевдоіменування має місце й серед сучасних українських виконавців (див. додаток В), які тяжіють до використання різноманітних псевдонімів.

Приводом для використання псевдо є не лише бажання звучати «особливо» або просто бути «у тренді». Досить часто справжнє ім'я та прізвище музичного виконавця може не відповідати сценічному образу,

являтися немилозвучним, важким у вимові, або вже є артист, відомий під цим іменем, а тому воліють уникати плутанини з виконавцем, який носить схоже ім'я. Причиною може слугувати й те, що іменування є недостатньо впізнаваним, наприклад, Бортник Микола під час участі у проєкті «Фабрика зірок» узяв собі сценічне ім'я *Макс Барських*, мотивацією для такого псевдоніма послугувало ім'я брата *Макс* та випадково вигадане прізвище під час вечірньої прогулянки Києвом, можливо, *Барських* вмотивоване прізвищем *Барський*, простежуємо дериваційний зв'язок зі словом *барин*, тобто дає вказівку на особливості характеру співака – величний, поважний, пихатий, гордий.

Усім відома співачка під сценічним іменем *Ані Лорак*, яке походить від справжнього імені артистки *Кароліна*, вимовленого навпаки, неодноразово заявляла, що псевдонім досить несподівано вигадано, аби взяти участь у конкурсі «Ранкова зірка», а під іменем Кароліна вже виступала інша співачка Корнева Тетяна. Але ж не секрет і те, що справжнє прізвище Ані Лорак *Куєк* є немилозвучним, відтак могло слугувати приводом для насмішок. Відповідно й для *Наталі Могилевської* справжнє прізвище *Могила* в професійній кар'єрі було неприйнятним, адже його етимологія могла викликати негативні асоціації, які споживачі музичного продукту пов'язували б із співачкою.

О. Врубльовська визначає псевдонім як факультативне позначення особистості, тобто не у всіх він є, але є необхідність у псевдоіменуванні [4, с. 153]. Псевдоніми можна змінювати, наприклад, Швець Яна, усім відома як *Єва Бушміна*, змінила свій псевдонім на *LAYAN*. Причиною цього є неактуальність попереднього псевдо, а також його неспіввіднесеність із сучасним образом співачки та її новим музичним стилем. У своєму інтерв'ю Швець Яна говорить, що *Єва Бушміна* – штучно вигаданий персонаж, а вона бажає, аби слухачі могли зрозуміти та прийняти її творчість і світовідчуття, які «розчиняються» серед реципієнтів. Уточнимо, що в перекладі із санскриту псевдо *LAYAN* означає «розчинення».

EL Кравчук – Остапенко-Кравчук Андрій також намагався змінити псевдонім на справжнє іменування. Сценічне ім'я включає в себе компонент *EL*, скорочення від англійсько слова «*electronic*», тобто електронна музика, яку створював співак.

З часом він відійшов від цього жанру, але слухачі та журналісти не сприйняли нове сценічне іменування, а тому продовжують називати співака *EL*.

Сучасний сценічний псевдонім є юридично закріпленим товарним знаком, він зі свого боку може виступати рекламним іменем, що належить не лише артисту, а й компанії, яка утримує його. За умови зміни компанії та розірвання контракту, виконавець мусить змінити сценічний псевдонім, що найчастіше може стати причиною конфлікту. О. Врубльовська наводить приклад зі співаком Беланом Віктором, більше відомим як *Діма Білан*, який після розірвання контракту з компанією узаконив своє псевдо як офіційне іменування, аби залишити сценічне ім'я [4, с. 153]. Тобто неофіційне іменування набуває статусу офіційного в умовах комерційного конфлікту.

Таким чином псевдонім починає виконувати нову функцію – соціологічну (стає соціально значущим компонентом). На українській музичній арені є випадки, коли сценічні псевдоніми набувають статусу офіційного іменування через офіційно задокументовану зміну справжнього імені та прізвища. Наприклад, *Наталя Могилевська* – Могили Наталі та *Тіна Кароль* – Ліберман Тетяни.

Поширеним є використання двох псевдо: еквівалентів запису кирилицею та латиницею. Тяжінням до перекладних сценічних іменувань латиницею зумовлене прагненням вийти на світову музичну «арену», чим збільшити кількість слухачів та зробити всесвітньовідомим ім'я: *Вова зі Львова* (*VovaZIL'Vova*) – Парфенюк Володимир, *Діля* (*DILJA*) – Приступа Едуард, *Ірен Готье* (*Iren Gotye*) – Патлавська Ірина, *НІЧЛАВА* (*NICHLAVA*) – Підлужний Андрій, *Рія* (*Riya*) – Наливайко Валерія.

В поодиноких випадках простежено утворення сценічного іменування шляхом транслітерації з російської мови *OLEYNIK* – Олійник Вадим.

За останнє десятиліття активізувалося застосування можливостей графіки в основі псевдо (використання графонів). Графон фіксує графічну репрезентацію відхилень від фонетичної норми, він є загальноприйнятим позначенням усіх видів і способів використання нестандартної орфографії, при якому в графічну форму слова включаються букви іншого алфавіту. Відтак А. Скороходова розглядає графон як стилістичний прийом, побудований на індивідуально-авторському відхиленні від графічного стандарту [42, с. 105]. Графон активізує увагу реципієнта за допомогою графічного вирізнення сценічного іменування на тлі інших одиниць, це сприяє процесу запам'ятовування таких псевдонімів:

- використання кількох мов в одному номені (*Катя Chilly* – Кондратенко Катерина, власна назва утворена за допомогою поєднання імен, записаних кирилицею та латиницею, *Святослав LOOKINICH* – Лукинич Святослав, поєднання імені українською мовою з транслітерованим прізвищем;

- написання великим або різного за розміром шрифтом, як-от: *БерезюК* – Березюк Володимир, *ЯрмаК* – Ярмак Олександр, *GROHOTSKY* – Грохоцький Ігор, *IVEN* – Івен Олексій, *JULIK* – Гук Назарій, *JULINOZA* – Запорожець Юлія, *PETRAsh* – Петраш Анна, *Real KAEF* – справжнє ім'я невідоме, *VovaZIL'Vova* – Парфенюк Володимир.

Досить цікавим є сценічні іменування Ляпіна Олексія – *XLDELUXE*, *XLDeLuxe*, *XL Deluxe*, який варіює псевдо, використовуючи графічні модифікації. Усі три псевдо несуть у собі приховану мотивацію: *XL* – походить з англійської мови від слова *excellent* тобто «чудовий», але співак вкладає й своє значення – це розмір його одягу, амбіцій та намагання все робити з розмахом, рівень життя до якого прагне, адже в житті він максималіст, відтак з'являється компонент *Deluxe*, що в перекладі з англійської означає «вишуканий», «розкішний».

Відзначаємо й схильність окремих творчих особистостей до анонімності, що додає особливості тому чи тому артисту. Серед українських музичних

виконавців є невелика кількість тих, що умисно приховують справжнє іменування.

Ця тенденція більш поширена серед реп-виконавців у віці до 25 років. Наприклад, молодий репер *Real KAEF* навмисне приховує власне ім'я, обличчя та всю біографію задля поширення сценічного образу анонімного виконавця. Тим часом старші виконавці або повністю приховують справжнє іменування, зокрема *DaHok*, *SHVETS*, або лише його частину, наприклад, співачка *Андріанна* використовує справжнє ім'я, але прізвище залишається невідомим.

Серед моделей творення сценічних псевдонімів переважають такі:

- ім'я + прізвище, яке може мати елементи справжнього офіційного іменування та вигадану частину (*Ірен Готьє (Iren Gotye)* – Патлавська Ірина, *Макс Барських* – Бортник Микола, *Святослав LOOKINICH* – Лукинич Святослав, *Тіна Кароль* – Ліберман Тетяна, *KiRA MAZUR* – Мазур Олена);

- справжнє або вигадане лише ім'я (*Андріанна* – Андріанна (прізвище невідоме), *Гайтана* – Ессамі Гайтана, *Руслана* – Лижичко Руслана);

- лише справжнє прізвище (*Березюк* – Березюк Володимир, *Заліско* – Заліско Андрій, *Ярмак* – Ярмак Олександр, *ALEKSEEV* – Алексєєв Нікіта, *Erômin* – Єр'омін Євген, *GROHOTSKY* – Грохоцький Ігор, *Kishe* – Кіше Андрій, *TARABAROVA* – Тарабарова Світлана, *TRACH* – Трач Володимир);

Саме такі моделі творення псевдоіменувань допомагають співакам створити свій «бренд» в уяві слухачів (споживачів музичного продукту), який у свою чергу закріплюється за співаком як товарний знак.

Набуті сценічні іменування можуть бути утворені за допомогою фонетичного засвоєння через російську мову з використанням транслітерації та усічення кінцевої частини імені. Наприклад, *Tricky Nicki* – Ярошенко Микола–*Nicki* утворено за допомогою транслітерації імені російською мовою «Николай» + усічення кінцевої частини, а *Tricky* характеризує музичного виконавця за рисами характеру, у перекладі з англійської мови означає «хитрий», «майстерний», «кмітливий».

Подекуди псевдо утворене шляхом усічення кінцевої частини прізвища: (*Джамала* – Джамаладінова Сусана) або шляхом транслітерації та усічення кінцевої частини прізвища і чергування приголосних (*ЛУКА* – Лучанко Андрій).

У поодиноких випадках простежено утворення сценічного імені за допомогою дублювання антропоніма, записаного латиницею: *Alyona Alyona* – Савраненко Альона.

Сценічний псевдонім музичної виконавиці Наливайко Валерії *Рія* (*Riya*) сформували кінцеві літери імені Валерія, тобто він утворений за допомогою усічення початкової частини імені, але співачка пояснює його дериваційними зв'язками зі словом *ейфорія* (назва альбому «ЕйфоРія»). Хоч, власне, артистка вважає ім'я Рія (латиницею *Riya*) варіантом власного імені Валерія, а не псевдонімом.

Нерідко псевдо утворене шляхом модифікації справжнього іменування денотата: *Джуляна* (*JULYANA*) – Клименко Юліанна (варіант імені), *Іванка Червінська* – Червінська Іванна (зменшено-пестлива форма імені), *Ірен Готье* (*Iren Gotye*) – Патлавська Ірина (тривалий час перебувала за кордоном, а тому обрала варіант імені *Ірен*, поширений у західноєвропейських мовах).

Подекуди простежено вторинну номінацію, тобто для творення псевдо послуговувалися іменем персонажа з пісні, характерні риси якої засвоєні та переосмислені: співачка *Ассоль* (*Katya*) – Гуменюк Катерина (*Ассоль* – ім'я дівчинки з відомої пісні виконавиці «Алые паруса»).

Мотивацією для псевдоніма *Дзідзьо* Хоми Михайла послугувала діалектна назва родинних зв'язків (на бойківському діалекті *Дзідзьо* означає «дідусь», саме так називали дідуся Михайла, який був родом із Польщі).

Вирізнено поодинокий випадок утворення псевдо від гідроніма *НІЧЛАВА* (*NICHLAVA*) – Підлужний Андрій (*Нічлава* – ріка в Тернопільській області, ліва притока Дністра). Співак асоціює свій характер та внутрішній світ із цією рікою, адже вона наповнена лабіринтами галерей, печер, щілин та ходів, але

зовні досить спокійна течія; виконавець також спокійний зовні, але непередбачуваний із середини та має багатий внутрішній світ.

Співачка Кучер-Тополя Олена використовує псевдонім *Alyosha*. Мотивацією для її сценічного іменування стало прізвисько з дитячих років (мала чоловічі прізвиська *Олекса, Ле*), яке в подальшому транслітерувала. Натомість *Верка Сердючка* – Данилко Андрій послуговується псевдогінимом. Перший компонент *Верка* ілюструє фонетичні особливості російської мови, а розмовне жіноче прізвисько від прізвища чоловіка *Сердюк*.

Аналіз сучасних сценічних імен доводить, що в їхньому творенні виявлено нові тенденції, з'являється орієнтир на споживацьку аудиторію, розширюється мотиваційна база псевдонімів, їхня графічна реалізація. Музичні виконавці починають відходити від стандартних моделей утворення псевдо на зразок «ім'я + прізвище», а реалізують функціонування транслітерованих псевдонімів із використанням можливостей графіки. Такі моделі псевдо українських виконавців забезпечують їм упізнаваність не лише на українській естраді, а й на світовій арені.

3.3. Мотивування позивних воїнів АТО

Псевдонім як різновид придбаного особового іменування є невід'ємним елементом у життєдіяльності військових через політичні причини задля конспірації. У сучасній міліті-псевдонімії частково змінено причини використання псевдо, домінантним стає чинник шкидкої та зручної комунікації між військовими, але момент шифрування все ж залишено.

Перші розвідки, присвячені псевдо учасників антитерористичної операції, здійснили Л. Підкуймуха [3] та Н. Шульська [4], але це питання перебуває на початковому етапі вивчення (почасти й через потребу нерозголошення державної таємниці), потребує комплексного дослідження в перспективі [36].

Методом суцільної вибірки в інтернет-виданнях та засобах масової інформації вилучено понад 150 позивних імен. Серед псевдо, зафіксованих у

військових та добровольців, що воювали чи воюють у зоні АТО (див. додаток Г), незначну частину складають ті, що походять від імені або прізвища носія, тобто мотивовані офіційними антропонімами, наприклад, від імені (*Остап* – Молицький Остап) та від прізвища (*Римар* – Римар Ігор).

Велику частотність виявляють позивні, утворені за допомогою модифікації офіційного прізвища шляхом:

– усічення початкової частини до межі, коли утворюється слово-іменник:

Сана – Костенко **Оксана**

– усічення кінцевої частини (корневих і суфіксальних морфем) до вихідної одиниці, що свого часу служила дериваційною базою творення антропоніма, із додаванням нульової флексії: *Жук* – **Жуков** Іван, *Май* – **Майборода** Володимир, *Цинк* – **Цинкуш** В'ячеслав; у такому разі спостерігаємо повернення до твірної основи власної назви *Давид* – **Давиденко** Дмитро, *Сава* – **Савінов** Сергій.

– усічення кінцевої частини (не збігається з поділом на морфеми) відбувається до межі, коли утворюється слово-іменник, який не слугував дериваційною базою для прізвища, із додаванням матеріально вираженої флексії: *Аджа* – **Аджавенко** Володимир, *Беря* – **Бережанський** Олександр, *Віха* – **Віхарев** Віктор;

– псевдозближення морфем: *Палич* – **Беспалов** Андрій;

– паронімічної атракції (цілеспрямованого застосування в мовленні слів близьких за фонетичними ознаками): *Апостол* – **Постолак** Віталій, *Вітус* – **Княжевський Віталій**, *Камаз* – **Кочемазов** Сергій;

– кириличного запису англомовної форми імені: *Юджин (Eugene)* – **Сарнавський Євген**.

Нерідко позивні формувалися шляхом модифікації справжнього іменування денотата:

– від просторіччя чи молодіжного жаргону: *Жека* – Голік **Євген**, *Максон* – Олексюк **Максим**, *Тарік* – Проценко **Тарас**, *Тоха* – Мишко **Антон**;

– від імені по батькові: *Адамович* – Домін Ігор;

– від запозичених західноєвропейських імен: *Арчі* – Безсмертний Артур, *Ганс* – Платонов Сергій, *Нейтон* – Найда Мар'ян.

Виявляють частотність псевдоніми, утворені на базі російської мови, про це свідчать фонетико-орфоепічні особливості позивних: *Берег* – Бережний Владислав, *Бріз* – Топалов Леонід, *Колдун* – Чопенко Олександр, *Кузнєц* – Перепелиця Сергій, Мілютін Олександр, *Манах* – Сливка Мирослав, *Рижий* – Дашкевич Ярослав, Михайлов Олександр, *Рудік* – Руденко Микола.

Подекуди вдаються до вторинної номінації, послуговуючись іменами персонажів із коміксів, мультфільмів або кінематографу, характерні риси яких культурно засвоєні й переосмислені колективом: *Аватар* – Мінченко Олександр (Аватар – головний персонаж американського однойменного науково-фантастичного фільму 2009 р. сценариста й режисера Джеймса Кемерона), *Бетмен* – Анадимб Володимир, Богданов Сергій (Бетмен – вигаданий персонаж, герой коміксів видавництва DC Comics, який вперше з'явився в серії «Detective Comics» у травні 1939 р.), *Вінні Пух* – Ларін Микола (Вінні Пух – персонаж однойменного мультфільму 1969 р. режисера Хитрука Федора), *Дейл* – Сінягуб Антон (Дейл – персонаж анімаційного телесеріалу «Чіп і Дейл» студії Волта Діснея), *Карлсон* – Карлаш Олексій (Карлсон – літературний персонаж, вигаданий шведською письменницею Астрід Ліндгрєн, головний герой трилогії: «Малий і Карлсон, що живе на даху»), *Папай* – Метлінський Микола (*Папай* – вигаданий герой американських коміксів та мультфільмів «Морячок Папай» 1933 р.), *Шубін* – Український Дмитро (на честь персонажа донбаського фольклору – Шубіна, доброго духа, який живе в забоях).

Окрему групу псевдонімів складають позивні – перенесені апелятивні-історизми, які пов'язані з історичним минулим України: *Вікінг* – Олійник Сергій (вікінги – воїни-мореплавці зі Скандинавії; наступники ватажка вікінгів Рюрика I створили державу Київська Русь, підкоривши значні території східних слов'ян), *Гайдамака* – Дімітров Михайло (гайдамаки – народні повстанці на Правобережній Україні), *Козак* – Рева Юрій, *Скіф* – Влодарський Олексій,

Дрогін Сергій, Рященко Іван, Скітченко Микита (скіфи населяли південну частину території сучасної України в I тис. до н. е. – на початку I тис. н. е.), *Сармат* – Твердохліб Олег (сармати населяли степи Північного Причорномор'я близько 125 р. до н.е.), *Фріц* – Бродніков Герман (Фріц – німецька власна назва, чоловіче ім'я, прізвище, негативні асоціації з фашизмом), *Чумак* – Марків Олександр (чумаки – торговці сіллю, транспортували різні товари).

Значну роль відведено псевдонімам-ейдонімам, які характеризують особу з фізичного боку, демонструючи:

– вік: *Дід* – Дроздовський Михайло (60 років), *Луговий* Михайло (53 роки), *Студент* – Цапенко Олександр (19 років);

– особливості зовнішнього вигляду: *Борода* – Валах Сергій, *Луговий* Михайло, *Сазонов* Леонід, *Вінні Пух* – Ларін Микола, *Ірокез* – Іваник Володимир, *Красавчик* – Майборода Денис, *Хом'як* – Фешко Юрій;

– колір волосся чи шкіри: *Рижий* – Дашкевич Ярослав, *Михайлов* Олександр, *Циган* – Бурачук Василь.

Вирізнено позивні – субстантивовані прикметники, за допомогою яких різнобічно описано особу. Такі номени мають оцінну функцію та можуть указувати на специфічні риси характеру або фізіологічні характеристики, зокрема, спритність, рухливість тощо: *Вірний* – Левицький Андрій, *Лютий* – Бабков Віталій, *Вільчинський* Микола, *Упрямий* – Гудзовський Марк, *Хитрий* – Корчак Мар'ян, *Шалений* – Сирін Максим, *Шумахер* – Латченко Артур.

Серед псевдо військових простежено чималу кількість позивних, що походять від загальних назв на означення соціального становища (за професією, тимчасовим заняттям або посадою в зоні АТО): *Оптовик* – Юрій Мальков, *Прапор* – Фесюк Анатолій, *Старшина* – Твердохліб Олег.

Про рід занять бійців до війни також свідчить змістове наповнення псевдо: *Байкер* – Жарук Дмитро, *Футболіст* – Маслов Андрій, *Кузнец* – Перепелиця Сергій. Не всі назви цієї групи сприймаються буквально, деякі з них мають іронічне забарвлення, адже людина не є представником професії (роду занять), але її манера поведінки живить стереотипні уявлення про типових

представників: *Матрос* – Альмужний Сергій, *Провідник* – Сисков Дмитро, *Прокурор* – Бондаренко Владислав, *Спікер* – Витвицький Андрій, *Фізрук* – Савлук Павло, *Аджі Євген*, *Шериф* – Гузенко Сергій.

Наприклад, позивний *Сталкер* Тоненькова Євгена утворено шляхом метонімічного перенесення від назви роду занять головного персонажа гри Сталкер, який у свою чергу є алюзією на персонажа роману «Пікнік на узбіччі» братів Стругацьких, а Зона АТО є алюзією на Зону Відчуження. Завданням персонажа гри та роману є звільнення Землі від чужопланетних предметів (артефактів), *Сталкер* у зоні АТО був сапером, а тому він також мав очищувати територію від мін та знешкоджувати снаряди.

Наявна велика кількість псевдонімів, які ми класифікуємо у дві підгрупи залежно від семантичного підґрунтя мотивації:

1) указують на етнічну належність та реалізуються переважно прямим називанням національності або громадянства: *Латши* – Безсмертний Артур (народився у Латвії, але має українське коріння);

2) позначають осіб, що за національністю українці, але мають зовнішню схожість із представниками інших етносів: *Джигіт* – Федоров Едуард, *Монгол* – Бабій Володимир, *Чех* – Чирва Андрій, *Чечен* – Начосний Денис, *Швед* – Гусейнов Владислав, *Якут* – Гречук Олександр.

Серед позивних відтопонімічного походження, які вказують на територіальну приналежність, виявлено такі: *Лемберг* – Шозда Михайло (Лемберг – німецька назва міста Львів), *Одеса* – Балог Федір, *Сапеску* Вадим, *Смирнов* Сергій, *Широкий* Геннадій, *Полтава* – Олійник Юрій, *Сергієнко* Сергій.

Псевдоніми за спорідненістю здебільшого однослівні, але є й двослівні, наприклад, реалізація моделі «дядя + ім'я»: *Дід* – Дроздовський Михайло, *Луговий* Михайло, *Козьма* Денис, *Деда* – Мілютін Олександр, *Дядя Ваня* – Войтенко Іван.

Невелику групу позивних утворюють псевдо на позначення іменувань зброї, її частин, матеріалу, військової техніки: *Баррет* – Луговський Юрій (вид зброї),

Куля – Кубрак В'ячеслав, *Танк* – Кучерков Микола, *Фугас* – Лобода Едуард, *Цинк* – Куцмай В'ячеслав.

У невеликій кількості представлено групу псевдо, мотивованих абстрактними назвами чи назвами, опосередковано пов'язаними з духовними практиками: *Тінь* – Коваленко Микола, *Шао-Лінь* – Педак Олександр.

Простежено серед військових і використання міфонімів: *Зевс* – Зейлик Володимир (Бог грому і блискавок у давньогрецькій міфології); йдеться про паронімічну атракцію ініціального запису прізвища (*Зе*) та імені (*В*) за моделлю абрєвіатури.

Поширеними є псевдоніми, які покликані підкреслити риси воїна, зокрема небезпечність, уміння планувати атаку; серед них номени на позначення фауни (насамперед світ хижаків):

– птахів: *Орел* – Кириєнко Олександр, *Сокіл* – Телюк Ігор;

– земноводних плазунів: *Гюрза два* – Георгій Саралідзе (Гюрза – вид отруйних змій із роду велетенських гадюк);

– домашніх тварин (бійцівських собак): *Пітбуль* – Безверхній Антон;

– риб: *Акула* – Дмитро Іванов.

Засобами псевдонімної номінації стають зазвичай іменники (*Бача* – Маслов Віктор (в афганському лексиконі бача – хлопець), *Відьма* – Червона Яна, *Галіфе* – Конюша Руслан, *Єгер* – Динька Олег (єгер – спеціаліст-мисливець), *Мол* – Лошкар'єв Денис (мол – гідротехнічна споруда для захисту порту від хвиль), *Ніндзя* – Кривенко Денис, *Пломба* – Рибальченко Олександр, *Сталкер* – Тоненьков Євген, *Шумахер* – Латченко Артур), рідше прикметники (*Зелений* – Вегера Геннадій, *Круглий* – Пругло Дмитро, *Лютий* – Бабков Віталій, Вільчинський Микола, *Третій* – Сиротенко Сергій, *Упрямий* – Гудзовський Марк, *Хитрий* – Корчак Мар'ян, *Шалений* – Сирін Максим).

Окремі псевдо, які демонструють найзагальніші асоціативні уявлення про особливості характеру й шаблони зовнішності бійців або ж їхню територіальну приналежність, повторюються. Назвемо серед них найчастотніші: *Борода* (3) – Валах Сергій, Луговий Михайло, Сазонов Леонід, *Дід* (3) – Дроздовський

Михайло, Луговий Михайло, Козьма Денис, *Механ* (2) – Неживий Микола, Омельчук Олександр, *Одеса* (4) – Балог Федір, Сапеску Вадим, Смирнов Сергій, Широкий Геннадій, *Полтава* (2) – Олійник Юрій, Сергієнко Сергій, *Рижий* (2) – Дашкевич Ярослав, Михайлов Олександр, *Скіф* (4) – Влодарський Олексій, Дрогін Сергій, Рященко Іван, Скитченко Микита.

Серед псевдонімів військових виокремлено ситуативно мотивовані позивні, тобто ті, які з'явилися у зв'язку з певними обставинами (ситуацією). Наприклад, під псевдо *Скат* означено снайпера 93-ї ОМБР, саме він під час бою сидів у величезному скаті з трактора й передавав координати.

Систематизовано псевдо за кількістю повнозначних структурних компонентів та виокремлено такі групи:

– прості, які репрезентують найбільшу кількість псевдонімів (*Аватар* – Мінченко Олександр, *Адвокат* – Курбатов Станіслав, *Баня* – Сухінін Олександр, *Зона* – Левицький Геннадій, *Куля* – Кубрак В'ячеслав, *Маяк* – Соловйов Герман та ін.);

– складні, які містять у межах однієї лексеми кілька твірних основ (утворені основоскладанням, уламковою аббревіацією, лексико-синтаксичним способом), псевдо репрезентують номінації питомі: *Волноріз* – Топалов Леонід, *Кримнаш* – Ольховський Георгій, *Фізрук* – Савлук Павло, *Аджі Євген*; а також запозичені: *Пітбуль* – Безверхній Антон, *Шао-Лін* – Педак Олександр);

– складені з імені та компонента на позначення вікових або статевих ознак (*Дядя Ваня* – Войтенко Іван);

– утворені шляхом трансонімізації від складених імен відомих персонажів (*Вінні Пух* – Ларін Микола).

Отже, серед псевдо українських військових АТО високу частотність виявляють утворені за допомогою модифікації офіційного прізвища або імені, які є асоціативно трансформованими семантикою кореня. Частково вдаються до номінації через найменування персонажів із коміксів, мультфільмів або кінематографу, а також відомих історичних постатей, характерні ознаки яких переосмислені колективом та перенесені на особу.

Серед основних принципів номінації виокремлено такі: 1) безпосередня характеристика бійця за фізичними або зовнішніми, внутрішніми, поведінковими особливостями; 2) співвіднесеність із чужим іменем, перенесеним на носія за асоціацією з національністю; 3) відтопонімічного походження, а також псевдоетноніми; 4) позначення іменувань зброї та її частин, матеріалу, військової техніки; 5) відображення соціального статусу або уподобань; б) підкреслення рис воїна за допомогою номенів на позначення фауни (представників світу хижаків).

Основними засобами псевдонімної номінації є іменники та субстантивовані прикметники, не було виявлено номенів віддієслівного або відчислівникового походження.

Феномен повторюваних позивних пов'язаний переважно з мотивацією псевдо за зовнішністю, фізичними або поведінковими особливостями бійців.

За кількістю повнозначних структурних компонентів виокремлено такі групи псевдо: прості, складні та складені. Найпоширенішими є підгрупа простих номенів.

Висновки до третього розділу

Під впливом тенденцій початку XXI ст. псевдо можна розглядати як складову презентаційного комплексу, де ім'я автора є запорукою комерційного успіху. Серед сучасних сценічних найменувань та псевдонімів письменників на перший план можуть виступати емоційно-естетична та соціально-характеристична функції. Основні функції доповнюються іншими: комічною, стилізаційною, презентаційною та візуально-атенційною. Псевдо вирізняються своїм різноманіттям (мають велику кількість мотиваційних баз), в основі більшості лежить та чи та історія, пов'язана з внутрішніми або зовнішніми чинниками: зокрема історія родини (*Мартин Якуб – Шульга Василь*), власні міркування

(Люко Дашвар – Чернова Ірина), потреби видавництва або проекту (Макс Барських – Бортник Микола).

З'являється орієнтир на споживацьку аудиторію, розширюється мотиваційна база псевдонімів, їхня графічна реалізація. Музичні виконавці починають відходити від стандартних моделей утворення псевдо на зразок «ім'я + прізвище», а реалізують функціонування транслітерованих псевдонімів із використанням можливостей графіки (*VovaZIL'Vova* – Парфенюк Володимир, *XLDELUXE*, *XLDeLuxe*, *XL Deluxe* – Ляпін Олексій). Серед зафіксованих псевдонімів найбільшу кількість становлять, деформовані, що походять від прізвища, імені або імені по батькові носія й утворені за допомогою усічення початкової або кінцевої частини справжнього іменування (*Имир Ельник* – Мельников Володимир), та транслітеровані псевдо (*OLEYNIK* – Олійник Вадим, *TARABAROVA* – Тарабарова Світлана).

Основними принципами номінації військових АТО: безпосередня характеристика бійця за фізичними або зовнішніми, внутрішніми, поведінковими особливостями; співвіднесеність із чужим іменем, перенесеним на носія за асоціацією з національністю; відтопонімичного походження, а також псевдоетноніми; позначення іменувань зброї та її частин, матеріалу, військової техніки; відображення соціального статусу або уподобань; підкреслення рис воїна за допомогою номенів на позначення фауни (представників світу хижаків).

До основних засобів псевдонімної номінації віднесено іменники та субстантивовані прикметники, не виявлено номенів віддієслівного або відчислівникового походження. Феномен повторюваних псевдо пов'язаний переважно з мотивацією науютого імені за зовнішністю, фізичними або поведінковими особливостями бійців.

ВИСНОВКИ

Термін псевдонім – це узагальнене поняття в науковій бібліографічній літературі, що включає в себе різні види творення й графічної передачі прибраних імен і позначень прихованого авторства, яке використовують представники окремих груп суспільства поряд зі своїм справжнім іменуванням або замість них задля конспірації через причини особистісного, політичного та юридичного характеру. Мовознавці тлумачать псевдоніми як антропоніми специфічного розряду або ж оніми окремого класу у рамках національної антропосистеми. Вітчизняні та зарубіжні дослідники здійснили детальне структурування антропонімного простору української мови загалом і псевдонімів зокрема з позицій співвідношення власних особових назв з їхніми денотатами; визначили ономастичний статус та інтегральні ознаки псевдонімів, розглянули структуру цього підкласу онімів; з'ясували своєрідність системної організації псевдо, особливості формування і функціонування їх як окремого сектору ономастики.

Псевдо вирізняємо за такими ознаками: це антропонім, який виконує езотеричну функцію, відсутню в інших антропонімів; це антропонім вторинної номінації; він необов'язковий, а факультативний, з обмеженою сферою вживання; антропонім-самоіменування, створений або відібраний самим носієм; є назвою не регламентованою законодавством; не належить до спадкових іменувань; залежно від сфери вживання може набувати певних конотацій та виконувати у зв'язку з цим додаткові функції. До провідних функцій псевдонімів належать: номінативна (називна) функція, проте номінація у псевдонімії має езотеричний характер (містить прихований сенс, має глибинну суть), езотерична функція, здебільшого, супроводить номінативну. До додаткових віднесено такі функції: характеристичну, оцінну, експресивну, символічну, презентаційну, візуально-агенційну, а також самоіронії та стилізації.

Виокремлено використання гетеронімів та криптонімів. У широкому значенні вони є різновидами псевдонімної номінації. Гетеронім – це

застосування письменником інших іменувань для підпису творів, які виокремлено за певною ознакою серед інших праць, а тому ці одиниці не можна ототожнювати із псевдонімами. Псевдонім має ширше значення – це приbrane ім'я, яким письменник може послуговуватися, аби підписувати твори, не диференціюючи їх за якимось ознаками, а гетеронім – це інше ім'я, призначене задля паралельного використання автором на позначення різних за жанром або стилем творів. За гетеронімом стоїть вигаданий, реально неіснуючий персонаж, який має власний стиль та біографію. Криптоніми неможливо ототожнити з тією чи тією конкретною особою, тобто призначенням криптоніма є приховування справжнього іменування, подача в зашифрованому вигляді (певне авторське кодування), а псевдо ідентифікує особу (за зовнішнім виглядом, соціальним станом, діяльністю і т. ін.). У разі розкриття для загалу таку одиницю слід кваліфікувати як псевдонім.

Серед принципів творення прихованих іменувань виокремлено: відіменний, що ґрунтується на мотиваційному зв'язку псевдонімів із справжнім іменем автора, та принцип латенції, представлений навмисним приховуванням справжнього імені автора. Більшість псевдонімів формується шляхом онімізації апелятивної лексики. Досить часто при виборі псевдо вдаються до вторинної номінації, послуговуючись іменами персонажів із коміксів, мультфільмів або кінематографу, характерні риси яких засвоєні й переосмислені колективом (*Аватар* – Мінченко Олександр). Простежено чималу кількість трансонімізованих псевдо, що походять від загальних назв на означення соціального становища, зокрема за професією, тимчасовим заняттям або посадою (*Оптовик* – Мальков Юрій), назв представників тваринного та рослинного світів (*Сокіл* – Телюк Ігор), топонімів, як-от: гідронімів, ойконімів, оронімів (*Лемберг* – Шозда Михайло), назв кольорів (*Білий* – Галів Тимофій). Велика кількість псевдонімів утворена від субстантивованих прикметників, за допомогою яких різнобічно описано особу: характеризують особу з фізичного боку, демонструючи вік (*Дід* – Дроздовський Михайло), особливості зовнішнього вигляду (*Борода* – Валах Сергій), колір волосся чи шкіри (*Циган* – Бурачук Василь). Начастіше номени

утворені від субстантивованих прикметників мають оцінну функцію. Засобами псевдонімної номінації частіше виступають іменники, рідше прикметники, деякі псевдоніми презентовані за допомогою займенників (*Сам* – Коваленко Григорій), числівників (*Троє* – Варавва Олексій), дієслів (*Бий* – Елланський Василь), вигуків та звуконаслідувань (*Ай-ай* – Айдарів Микола).

Досить поширений у псевдонімії спосіб морфологічної деривації. Афіксація довільно обраних власних або загальних назв широко представлена префіксацією (*Не-Давид* – Франко Іван) та суфіксацією (*Гетьманець Гр.* – Коваленко Григорій) з подальшою ономатизацією, власне складанням (*Боголюб* – Леонтович Богдан); має епізодичний вияв флексійна деривація (*Олександр* → *Олександра* – Косач Олександра). Частотними є псевдоніми, утворені за допомогою модифікації офіційного прізвища або імені, які є асоціативно трансформованими семантикою кореня шляхом усічення початкової або кінцевої частини: *Сана* – Костенко Оксана, *Віха* – Віхарев Віктор, а також псевдо, утворені шляхом засвоєння через російську мову, про це свідчать фонетико-орфоепічні особливості номенів (*Берег* – Бережний Владислав).

На сучасному етапі приховані іменування модифікуються та оновлюються, з'являється орієнтир на споживацьку аудиторію, розширюється мотиваційна база псевдонімів, їхня графічна реалізація. Співаки відходять від стандартних моделей утворення сценічних іменувань на зразок «ім'я + прізвище» та реалізують функціонування транслітерованих псевдо із використанням можливостей графіки (*VovaZIL'Vova* – Парфенюк Володимир, *XLDELUXE*, *XLDeLuxe*, *XL Deluxe* – Ляпін Олексій). Сучасна псевдонімія постійно розширюється та урізноманітнюється, зокрема сценічні іменування та міліті-псевдоніми. Аналіз цих одиниць дає змогу простежити лінгвокреативність їхніх носіїв, а тому існує необхідність подальшого дослідження враховуючи творення псевдо в поєднанні з етнолінгвістичним, психолінгвістичним та соціолінгвістичним аспектами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Артемчук І. Ті, що ховали своє ім'я або псевдоніми навколо нас. *Вітчизна електронний журнал*. 2009. № 7–8. URL: http://vitchyzna.ukrlife.org/7_8_09artemchuk.html (дата звернення: 29.10.2019).
2. Бабенко К. С. Алонімія як феномен авторства : теоретичні аспекти дослідження. *Мистецтвознавчі записки*. Донецьк, 2016. Вип. 29. С. 16–25.
3. Вербовецька О. С. Українські неофіційні родичівські іменування. *Science and Education a New Dimension. Philology*. Тернопіль, 2014. Вип. 34. С. 43–46.
4. Врублевская О. В. Сценический псевдоним как отражение модных тенденций в антропонимии. *Вестник Красноярского государственного педагогического университета им. В. П. Астафьева*. 2016. № 2 (36). С. 153–157.
5. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія : навч. посіб. Київ : Вища школа, 1999. 207 с.
6. Грибина Л. В. Псевдонимы писателей-сказочников: причины появления и приёмы образования. *Вестник Майкопского государственного технологического университета*. 2014. Вып. 1. С. 18–24.
7. Дей О. І. Словник українських псевдонімів та криптонімів (XVI – XX ст.) : словник. Київ : Наукова думка, 1969. 559 с.
8. Денисюк В. В. Антропоніми в українській історіографічній традиції другої половини XVII – XVIII ст. : монографія. Київ : Міленіум, 2006. 203 с.
9. Дмитриев В. Г. Скрывшие свое имя (Из истории анонимов и псевдонимов). Москва : Наука, 1977. С. 276–279.
10. Дудик П. С. Комплексне дослідження українських псевдонімів. *Українська мова*. Київ, 2010. № 3. С. 121–124.
11. Джарасова Т. Т. Псевдонимы как особый вид антропонимов. *Вестник КазНУ. Серия филологическая*. Казахстан, 2012. № 3. С. 96–100.
12. Джарасова Т. Т. Литературные и сценические псевдонимы как особые номинации в определённой социальной среде. *В мире науки и искусства* :

вопросы филологии, искусствоведения и культурологии : сб. ст. по матер. XIX междунар. науч. конф. Ч. I. Новосибирск : СиБак, 2013. URL: <https://sibac.info/conf/philolog/xix/31134> (дата звернення: 25.10.2019).

13. Ибрагимова В. Ф. Словообразовательные модели русско-украинских антропонимов тюркского происхождения. *Культура народов Причерноморья*. Симферополь, 2010. № 182. С. 116–119.

14. Иванова Н. И. Креативность онимов. *Ономастичні науки*. 2012. Вип. 4. С. 6–9.

15. Лучик В. В. Спроба охопити неохопне. *Українська мова*. Київ, 2010. № 2. С. 135–140.

16. Клочко Т. В. З історії вивчення українських псевдонімів. *Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка*. Вінниця, 2019. №2 (325). С. 181–188.

17. Коростелев О. А. Псевдонимы русского зарубежья. Материалы и исследования. Москва, 2016. URL: <https://www.rulit.me/books/psevdonimyrusskogo-zarubezhya-materialy-i-issledovaniya-read-442061-1.html> (дата звернення: 29.10.2019).

18. Лесюк М. П. Псевда вояків Української Повстанської Армії. *Studia Slawistyczne I ; Nazewnictwo na pograniczach etniczno – językowych*. Białystok, 1999. С. 117–184.

19. Масанов И. Ф. Словарь псевдонимов : в 4 т. Москва : Всесоюз. кн. палаты, 1956–1960. Т. I–IV. URL: <http://feb-web.ru/feb/masanov/default.asp> (дата звернення: 11.10.2018).

20. Мельничук О. С. Словник іншомовних слів. Київ : Укр. Енцикл., 1985. 966 с.

21. Мочалкина К. С. Псевдонимы в системе современной русской антропонимии : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01. Волгоград, 2004. URL: <https://www.dissercat.com/content/psevdonimy-v-sisteme-sovremennoi-russkoi-antropniii> (дата звернення: 29.10.19).

22. Мудрова Н. В. Прозвища и псевдонимы как «заменители» реальных имен персонажей Н. С. Лескова. *Ономастичні науки*. 2008. № 2. С. 102–104.

23. Німчук В. В. Про українську псевдонімію та криптонімію. *Українська мова*. 2002. № 2. С. 30–58.

24. Новітній англо-український, українсько-англійський словник / уклад. Крисенко С. М. Харків : Промінь, 2009. 960 с.

25. Павликівська Н. М. Основні пріоритети української літературно-мистецької псевдонімії ХХ століття. *Серія : Філологія*. Вінниця, 2001. Вип. 37. С. 82–83.

26. Павликівська Н. М. Про кримінальні псевдоніми. *Серія : Філологія*. Вінниця, 2010. № 1. С. 51–65.

27. Павликівська Н. М. Позивні як антропоніми вторинної номінації. *Наукові записки ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Серія : Філологія*. Вінниця, 2019. Вип. 28. С. 141–146.

28. Павликівська Н. М., Прокопчук Л. В. Псевдоніми в антропонімії системі української мови. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/ndex.php/bp/catalog/view/36/663/1379-1> (дата звернення: 11.04. 2020).

29. Павликівська Н. М. Псевдоніми й інші різновиди антропонімів. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Мовознавство*, 2009. Вип. 15. Ч. III. С. 101–105.

30. Павликівська Н. М. Псевдоніми учасників національно-визвольних змагань 1929–1950 р. ХХ століття : ОУН та УПА. *Лінгвістичні дослідження : зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди*. Харків, 2012. Вип. 33. С. 14–18.

31. Павликівська Н. М. Псевдонім як засіб вторинної номінації особи. *Мовознавчий вісник*. 2012. Вип. 14–15. С. 135–141.

32. Павликівська Н. М. Система і структура псевдонімів ОУН та УПА. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови*. 2011. Вип. 7. С. 274–279.

33. Павликівська Н. М. Українські псевдоніми ХХ століття : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01. Київ, 2012. 36 с.

34. Павликівська Н. М. Українські псевдоніми як об'єкт ономастичних досліджень. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*. Запоріжжя, 2012. № 1. С. 242–339.

35. Панфьорова Н. Псевдоандроніми й гендерно-нейтральні псевдоніми серед жіночої псевдонімії в Україні середини ХІХ – початку ХХ ст. *Мовний простір слов'янського світу* : зб. наук. праць. Київ, 2019. С. 31–33.

36. Підкуймуха Л. М. Позивні учасників антитерористичної операції на Донбасі : спроба аналізу. *Мова : класичне – модерне – постмодерне* : зб. наук. праць. Київ, 2016. Вип. 2. С. 135–144.

37. Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии. Москва : Наука, 1988. 133 с.

38. Поліщук В. Час псевдонімів і робкорів. Кропивницький : ВЦ ККТК, 2018. 122 с.

39. Прокопьева О. В. Внутренняя форма сценических псевдонимов (на материалах русского и английского языков). *Вестник СПбГУ*. Санкт-Петербург, 2012. Серия 9. Вып. 2. С. 197–201.

40. Редько Ю. К. Довідник українських прізвищ : довідник / за ред. І. Варченка. Київ : Радянська школа, 1968. 254 с.

41. Сазонова Є. О. Нікнейміка як нова галузь сучасної антропоніміки. *Studia Linguistica*, 2014. Вип. 8. С. 399–403.

42. Скороходова А. Г. Види і функції графонів у англomовному тексті. *Наукові праці* : наук. метод. журнал. Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. Т. 219. Вип. 207. С. 104–107.

43. Словник української мови : в 11 т. / за ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1974. Т. 9. 840 с.

44. Словник української мови : в 11 т. / за ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1976. Т. 7. 723 с.

45. Собков Ю. В. Криптоніми як особливі одиниці у системі антропонімів. *Актуальні проблеми германської філології в Україні та*

Болонський процес : друга міжнародна наукова конференція : матеріали. Чернівці, 2007. С. 322–325.

46. Собков Ю. В. Порівняльна характеристика принципів творення криптонімів англійської та української мов за походженням від прізвища, імені та невідомого походження. *Науковий вісник Чернівецького університету.* Чернівці, 2011. С. 132–138.

47. Собков Ю. В. Принципи творення криптонімів української мови за походженням від прізвища, імені та невідомого походження. Чернівці, 2009. URL: http://old.lingua.lnu.edu.ua/Visnyk_16/articles/Sobkov.pdf (дата звернення: 30.10.2019).

48. Собков Ю. В. Псевдоніми як специфічні самоназви в антропонімній системі. *Науковий вісник Чернівецького університету. Серія : Германська філологія.* Чернівці, 2015. Вип. 740–741. С. 203–206.

49. Собков Ю. В. Роль псевдоніма як основи творення криптонімів англійської мови. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки.* Луцьк, 2012. С. 229–234.

50. Спирина А. А. Псевдоним как результат самоидентификации творческой личности. *Известия Самарского научного центра Российской академии наук.* 2015. № 1. С. 475–478.

51. Суркова Т. И. Псевдонимы как особый тип антропонимов. *Русская ономастика.* Рязань : Рязанский гос. Пед. Ин-т, 1977. С. 91–100.

52. Суркова Т. И. Номинация в псевдонимах русских писателей XIX–XX вв.. *Русская ономастика.* Рязань, 1977. С. 100–101.

53. Сухомлин І. Д. Українські прізвиська людей як власні родові назви. *Говори і ономастика Наддніпрянини.* Дніпропетровськ, 1970. С. 30–58.

54. Сучасний словник іншомовних слів / уклад. О. І. Скопненко, Цимбалюк Т. В.. Київ : Довіра, 2006. 662 с.

55. Торчинський М. Денотатно-номінативна структура антропонімікону української мови. *Наукові праці Кам'янець-Подільського державного*

університету : Філологічні науки. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2007. Вип. 15. С. 146–150.

56. Торчинський М. Денотатно-номінативна структура псевдонімії як складник української ономастичної терміносистеми. *Українське мовознавство*. Київ, 2010. Вип. 40. С. 57–63.

57. Торчинський М. М. Емоційно-експресивні ознаки власних назв. *Філологічні студії : Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. Кривий Ріг, 2010. Вип. 5. С. 103–110.

58. Торчинський М. М. Структурна класифікація власних назв. *Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць*. Київ, 2007. Вип. 23. Ч. III. С. 95–98.

59. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови : монографія. Хмельницький : Авіст, 2008. 550 с.

60. Українська мова : Енциклопедія / за ред. В. М. Русанівського, О. О. Тараненко. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.

61. Унбегаун Б. Г. Русские фамилии. Москва : Прогресс, 1989. 444 с.

62. Ходоренко Г. В. Найменування осіб у російськомовній Інтернет-комунікації : структурний і семантичний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.02. Дніпропетровськ, 2006. 18 с.

63. Худаш М. А. З історії української антропонімії. Київ : Наукова думка, 1977. 239 с.

64. Чернозьомова К. С. Музична алонімія : спектр проблем. *Вісник НАКККіМ*. 2013. Вип. 2. С. 213–216.

65. Чучка П. П. Українські псевдоніми: статус, структура і функції. *Серія : філол. науки (мовознавство)*. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. Вип. 37. С. 81–82.

66. Шевчук В. У світі псевдонімів. URL: <http://ukrlife.org/main/evshan/shevchuk14.html> (дата звернення: 28.10.2019).

67. Шеремета І. Дешифрування псевдонімів як аспект вивчення музичної культури (за матеріалами журналу «Музика» 1920-х років). *Студії мистецтвознавчі*. Київ, 2011. № 3. С. 49–59.

68. Щербакова Н. В. Псевдоніми сучасних українських митців в аспекті етнокультури. *Лінгвістичні дослідження* : зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди : Харків, 2011. Вип. 32. С. 42–47.

69. Finn N. Pseudonymous Disguises : Are Pen names An Escape From Gender Bias in Publishing. Indiana, 2016. 74 p. URL: <https://scholarship.depauw.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1044&context=studentresearch> (Last accessed: 30.10.2019).

70. Talbert M. The power of Pseudonyms in an Online community. URL: <https://blog.higherlogic.com/the-power-of-pseudonyms-in-an-online-community> (Last accessed: 30.10.2019).

71. Yarygina T. Women's Pseudonyms in Russian Modernism. Oregon, 2014. 80 p. URL: https://scholarsbank.uoregon.edu/xmlui/bitstream/handle/1794/18349/Yarygina_oregon_0171N_10954.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Last accessed: 30.10.2019).

ПОЗИВНІ ДІЯЧІВ ОУН ТА УПА

- 1) 0405 – Литвинчук Іван
- 2) 05 – Слободян Степан
- 3) 124 – Николишин Володимир
- 4) 15 – Слободян Степан
- 5) 1726 – Яцків Богдан
- 6) 179 – Маєвський Анатолій
- 7) 1015 – Степанюк Олександр
- 8) 1230 – Степанюк Олександр
- 9) 12302 – Степанюк Олександр
- 10) 1915 – Степанюк Олександр
- 11) 226 – Сулятицький Мирослав
- 12) 27 – Гонтар Хризанф
- 13) 257 – Маєвський Анатолій
- 14) 259 – Маєвський Анатолій
- 15) 333 – Хасевич Ніл
- 16) 477 – Мізерний Василь
- 17) 4860 – Троцюк Григорій
- 18) 50 – Лаврів Іван
- 19) 555 – Лаврів Іван
- 20) 7-7 – Косарчин Ярослав
- 21) 77 – Маєвський Анатолій
- 22) 7604 – Литвинчук Іван
- 23) 8228 – Литвинчук Іван
- 24) 88 – Кравчук Роман
- 25) 940 – Маєвський Анатолій
- 26) 9245 – Литвинчук Іван
- 27) 9-98 – Дякон Ярослав

- 28) *A-13* – Гуляк Юліан
- 29) *Адамчук* – Дудич Микола
- 30) *Андрієнко* – 1) Луцький Олександр; 2) Вітовський Дмитро
- 31) *Андрій* – 1) Мирон-Орлик Дмитро; 2) Вовк Микола; 3) Безпалько Осип
- 32) *Андрій Плеховський* – Габа Павло
- 33) *Андрій-Шум* – курінний ВО Умань
- 34) *Андрух* – Гайвас Ярослав
- 35) *Антон* – заст.командира УПА-Південь
- 36) *Арідник* – Климів Іван
- 37) *Аркадій* – Савира Олександр
- 38) *Арпад* – 1) Березовський Кость-Арпад; 2) Гуляк Юліан
- 39) *Арсен* – Арсенич Микола
- 40) *Арсенич Володимир* – Охримович Степан
- 41) *Артем* – Дяків-Горновий Осип
- 42) *Артим* – Чижевський Василь
- 43) *Архип* – Зінчук Тихон
- 44) *Архип Щербак* – Хома Василь
- 45) *Ас* – Хімчак Іван
- 46) *Аскольд* – Головка Петро
- 47) *Багряний* – Дацюк Євген
- 48) *Бай* – Осовський Михайло
- 49) *Байда* – 1) Савченко Микола; 2) Мозіль Микола
- 50) *Байрак* – Косарчин Ярослав
- 51) *Балабан* – Трачук Андрій
- 52) *Балай* – Булас Теодор
- 53) *Бандура* – Прядко Іван
- 54) *Бард* – Охримович Василь
- 55) *Барон* – сотенний Відд. 96а Ударники-6 ТВ-26 Лемко ВО-6 Сян
- 56) *Батько* – Грабець Омелян
- 57) *Батько Микола* – Лис Іван

58) *Бездомний* – Грицак Осип

59) *Безрідний* – Макар Василь

60) *Безсмертний* – командир сотні Сокальського округу 23 ВО-2 Буг

61) *Бей* – 1) Хасевич Ніл; 2) Голяш Григорій; 3) Яворський Казимир

62) *Бень* – Булас Теодор

63) *Беран* – Врецьона Євген

64) *Берега* – командир ВО Богун (ВО Волинь-Південь), командир ВО-4

Тютюнник

65) *Березовський* – Арсенич Микола

66) *Беркут* – 1) Луцький Олександр; 2) Сорочак Володимир; 3) Білобрам Осип; 4) Безхлібник Василь; 5) Равлик Микола; 6) писар штабу УПА-Захід-Карпати; 7) Кос Василь

67) *Бистра* – Козак-Савицька Ірина

68) *Бистрий* – Гайвас Ярослав

69) *Бич* – Чорній Василь

70) *Біла* – Гнатюк Любов

71) *Білаш* – Клячківський Дмитро

72) *Білий* – 1) Галів Тимофій; 2) Долішняк Юрій; 3) Онишкевич Мирослав; 4) Пасічник Микола; 5) Шухевич Роман

73) *Білоус* – Шульган Мар'ян

74) *Біль* – 1) Демкович Ярослав; 2) сотенний Відд. 91 Басейн ВО-5

Маківка

75) *Бір* – 1) Шишканинець Василь; 2) Левко Яремко

76) *Біс* – Павло, сотенний сотні Месники-2 і 3 ВО-6 Сян

77) *Бирон* – Міtringa Іван

78) *Бистрий* – 1) Хамчук Петро; 2) сотенний Відд. 85 Бистриця ТВ-23 Магура; 3) курінний куреню окремих доручень ВО-4 Тютюнник

79) *Бистриця* – Матешук Оріся

80) *Благий* – Химинець Олекса

81) *Блонд* – Клячківський Дмитро

- 82) *Бобик* – Яськів Василь
- 83) *Богослов* – Янішевський Степан
- 84) *Богун* – 1) Луцький Олександр; 2) Мельничук Василь; 3) Лаврів Іван;
4) Ковальчук Федір; 5) Степанюк Олександр
- 85) *Богдан* – 1) Луцький Олександр; 2) Галів Тимофій; 3) Козак Микола;
4) Онишкевич Мирослав; 5) Командир сотник ТВ-24 Маківка ВО-4 Говерла
- 86) *Богдан Бард* – Максимів Іван
- 87) *Боднар* – Луцький Олександр
- 88) *Боднар Євстахій* – Польовий Омелян
- 89) *Боженко* – Рак Анатолій
- 90) *Бойко* – 1) Ухань Михайло; 2) сотенний сотні 77 Месники ТВ-22
Чорний ліс ВО-4 Говерла; 3) Орищук Михайло
- 91) *Боксер* – Хома Осип
- 92) *Бомба* – Файда Григорій
- 93) *Бондаренко* – Якубовський Володимир
- 94) *Борис* – 1) Легкий Григорій; 2) Білобрам Осип; 3) Хомин Василь
- 95) *Борис Семенович Марков* – Купецький Григорій
- 96) *Борисенко* – Волошин Ростислав
- 97) *Бористень* – Корінець Дмитро
- 98) *Боровий* – Брилевський Василь
- 99) *Бородатий* – Хвалібота Михайло
- 100) *Бородач* – сотенний Юнацька сотня ВО-2 Буг
- 101) *Босак* – Козьменко Дмитро
- 102) *Босий* – Брилевський Василь
- 103) *Боян* – Когуч Борис
- 104) *Брила* – командир сотні Гайдамаки II ВО-2 Буг
- 105) *Бриль* – Гамела Ярослав
- 106) *Бровко* – сотенний Відд. 70 Заведії ТВ-22 Чорний ліс ВО-4 Говерла
- 107) *Бродич* – 1) Гробельський Роман; 2) Лаврів Микола; 3) сотенний
куреню Бойки ВО-5 Маківка

- 108) *Бродяга* – 1) Капало Іван; 2) Брунець Роман
- 109) *Брюс* – Мирон-Орлик Дмитро
- 110) *Бувалий* – 1) Трачук Андрій; 2) курінний ВО Умань
- 111) *Будженко* – Макар Василь
- 112) *Буйтур* – 1) Суслинець Дмитро; 2) сотенний куреню Бойки ВО-5

Маківка

- 113) *Буковинець* – сотенний сотні 73 Лебеді ТВ-22 Чорний ліс ВО-4

Говерла

- 114) *Бульба* – 1) Голяш Григорій; 2) сотенний УПА-Захід-Карпати
- 115) *Буревій* – 1) Романиця Михайло; 2) ад'ютант командира УПА-Захід-Карпати О. Луцького; 3) курінний ВО Вінниця; 4) курінний ВО-4 Тютюнник
- 116) *Бурій* – 1) Масник Володимир; 2) Микола Куфлинський
- 117) *Бурлака* – 1) Коваль Степан; 2) Щигельський Володимир; 3) командир сотні Буйні ВО-3 Лисоня; 4) Кудра Володимир; 5) Гриджин Михайло

- 118) *Бурлаченко* – Шушкевич Роман

- 119) *Бурмач* – Клим Іван

- 120) *Буря* – 1) Нагірний Василь; 2) сотенний сотні 70 Заведії ТВ-22 Чорний ліс ВО-4 Говерла; 3) командир ТВ-15 Яструб ВО-2 Буг; 4) командир 3-ї бригади Холмська, ім. Мазепи Західна ВО Завихост; 5) Богдан Паньків 6) Регеза Олександр

- 121) *Бучко* – охоронець Крайового Провідника СБ ОУН Карпатського краю Андрія Матвієнка

- 122) *Вавилонський* – Степанюк Олександр

- 123) *Вадим* – Новицький Степан

- 124) *Валічак* – Мізерний Василь

- 125) *Ванька* – 1) Бусел Олександр; 2) Хімчак Іван

- 126) *Варка* – Скаб Ярослава

- 127) *Варм* – Варм Шая

- 128) *Вартовий* – Гачкевич Михайло

- 129) *Василенко* – Бей Василь
- 130) *Василенко Улас* – Бей Василь
- 131) *Василь* – 1) Якимчук Микола; 2) Гудзоватий Петро; 3) Карпій

Олекса

- 132) *Василь Вечера* – Гудзоватий Петро
- 133) *Василь Коваль* – Кук Василь
- 134) *Василь Ніновський* – Сколоздра Василь
- 135) *Василь Щербак* – Хома Василь
- 136) *Ватюга* – Ваврук Василь
- 137) *Верба* – Гнатюк Любов
- 138) *Верес* – Дудар Ярослав
- 139) *Верещака* – Воробець Федір
- 140) *Верлан* – Ваврук Василь
- 141) *Верна* – командир сотні Львівського округу 21 ВО-2 Буг
- 142) *Верх* – 1) командир сотні Дорошенко ВО-2 Буг4; 2) Тучапєць

Андрій

- 143) *Верховинець* – Троцюк Григорій
- 144) *Веселий* – 1) Свистель Данило; 2) сотенний УПА-Захід-Карпати
- 145) *Вечірній* – Максимів Іван
- 146) *Вивірка* – Гусак Василь
- 147) *Вир* – 1) Гуляк Юліан; 2) Котик Семен; 3) Зборик Ярослав
- 148) *Вировий* – Дужий Микола
- 149) *Вихор* – 1) Андрейчук Іван; 2) Харук Микола; 3) Кузик Василь
- 150) *Вишитий Ростислав* – Сидор-Шелест Василь
- 151) *Вишня* – Гой Іван
- 152) *Вівчар* – 1) Косарчин Ярослав; 2) Козак Микола
- 153) *Вій* – Новицький Степан
- 154) *Війт* – Вальницький Іван
- 155) *Вікторія* – Чемерис Ольга
- 156) *Вільний* – Лебідь Микола

- 157) *Вільха (курінний)* – Вовчук Іван
- 158) *Вільховий* – Попович Юрій
- 159) *Вірко* – Ніклевич Степан
- 160) *Вірна* – Луканюк Ганна
- 161) *Вірний* – Василяшко Василь
- 162) *Вірчин Степан* – Ніклевич Степан
- 163) *Віталій* – Троцюк Григорій
- 164) *Влодко* – 1) Голояд Мирон; 2) Гатлан Лазар
- 165) *Влодко-Ревай* – сотенний сотні 84 Рисі ТВ-23 Магура ВО-4 Говерла
- 166) *Вова* – Федак Володимир
- 167) *Вовк* – 1) Павлишин Лука; 2) Гошко Володимир; 3) Юрцуняк Осип;
- 4) командир сотні Буйні ВО-3 Лисоня
- 168) *Вовк Святослав* – Матла Зиновій
- 169) *Вовчак* – Шум Олекса
- 170) *Вогнезора* – Чемерис Ольга
- 171) *Волиняк* – сотенний сотні 87 Хорти ТВ-23 Магура ВО-4 Говерла
- 172) *Володимир* – Козяр Анатолій
- 173) *Володимир Зборівський* – Тимчій Володимир
- 174) *Володимир Арсенич* – Охримович Степан
- 175) *Володко* – Степан (Командир 1-ї роти сотні Месники-4 куреня Месники)
- 176) *Волянський* – 1) Врецьона Євген; 2) Федун Петро
- 177) *Ворон* – 1) Сорочак Володимир; 2) Свистун Микола; 3) Шклянка Григорій; 4) Ковальчук Григорій; 5) командир сотні Львівського округу 21 ВО-2 Буг; 6) Карпенко Дмитро; 7) сотенний ТВ-26 Лемко
- 178) *Ворона* – Дмитро Гудз (Інтендант сотні Месники-1 куреня Месники)
- 179) *Вороний* – Левкович Василь
- 180) *Всеволод* – Сак Пантелеймон
- 181) *В'юн* – 1) Новицький Степан; 2) Аброзюк Степан

- 182) *Гаєнко* – Новак Григорій
- 183) *Гай* – 1) Козяр Анатолій; 2) Галабуда Микола
- 184) *Гайворон* – 1) Гураль Іван; 2) Левочко Василь
- 185) *Гайда* – Сівак Євген
- 186) *Гайдамака* – Блистів Олександр
- 187) *Гайдук* – сотенний Відд. Жубри-2 ТВ-14 Асфальт
- 188) *Галайда*– 1) Онишкевич Тарас; 2) Грицак Осип; 3) командир 2-ї бригади Жовті води, ім. Острога Західна ВО Завихост; 4) Грушевець Григорій
- 189) *Галина* – Бусел Яків
- 190) *Гамалія* – 1) Гонта Іван; 2) Клячківський Дмитро; 3) Скригунець Василь; 4) Горчик Ярослав; 5) командир сотні Перекотиполе, сотні Переяслави II ВО-2 Буг; 6) Мось Анатолій; 7) Боднар Іван; 8) Броніслав Корчак
- 191) *Ганді* – Врецьона Євген
- 192) *Галичанка* – Ганущак Юлія
- 193) *Гармаш* –1) Грабець Іван; 2) Шиманський Лонгин; 3) Загоруйко Гордій
- 194) *Гарпун* – Ковальський Юліан
- 195) *Гарт* – 1) Скасків Михайло; 2) Цісик Олег
- 196) *Гарасим* – Козяр Анатолій
- 197) *Герцет* – Гураль Лук'ян
- 198) *Гефайст* – Баран Василь
- 199) *Гірник* – Гринь Михайло
- 200) *Гірняк* – Миколіук Іван
- 201) *Гірчиця* – Шерстюк Василь
- 202) *Глухий* – Гуль Володимир
- 203) *Голка* – Небола Микола
- 204) *Голуб* – 1) Мельник Костянтин; 2) Пелех Василь; 3) Михайло Михалович; 4) Хіта Микола
- 205) *Голубенко (Голобенко)* – Громадюк Олексій

- 206) *Гонта* – 1) Семак Матвій; 2) Шкарупа Микола; 3) Гибляк Григорій
207) *Гончаренко* – Ступницький Леонід
208) *Гончарук* – Дяків Осип
209) *Гора* – Тарнавський Петро
210) *Горбенко* – Волошин Ростислав
211) *Гордієнко* – 1) Хандій Дмитро; 2) Твердохліб Іван; 3) Яцишин Іван;

4) курінний ВО-4 Тютюнник

- 212) *Гордій* – Степан Маркіза
213) *Гордон* – Біда Роман
214) *Горинь* – 1) Левко Крисько; 2) Фецин Микола
215) *Горновий* – Дяків Осип
216) *Граб* – 1) Федак Володимир; 2) Габа Павло; 3) Вовчук Іван
217) *Грабенко* – Сколоздра Василь
218) *Грабовський* – Тураш Мирослав
219) *Град* – 1) Цмоць Костянтин; 2) Маговський Олександр
220) *Гребелька* – Габрусевич Іван
221) *Гребля* – Маєвський Анатолій
222) *Грегит* – Андрусак Василь
223) *Грибівський* – Сенік Омелян
224) *Григір* – Арсенич Микола
225) *Григір* – Козьменко Дмитро
226) *Гриць* – 1) Маєвський Анатолій; 2) Грицак Осип; 3) Корінець Дмитро; 4) Казван Дмитро
227) *Грізний* – 1) Стурко Юліан; 2) Гринь Михайло; 3) Крейторик Андрій
228) *Грім* – Твердохліб Микола
229) *Грішній* – командир сотні Ведмідь ВО-2 Буг
230) *Гроза* – Тарновський Михайло
231) *Громенко* – Дуда Михайло
232) *Громовий* – Лагода Петро

233) *Грузин* – 1) Охримович Василь; 2) Горчин Михайло; 3) сотенний куреню Бойки ВО-5 Маківка

234) *Гузар* – Колодзінський Михайло

235) *Гулий* – Бей Василь

236) *Гуцул* – Бутковський Іван

237) *Гіз* – Пашкевич Олександр

238) *Гонта* – 1) Семак Матвій; 2) Гіль Іван

239) *Д-27* – Хризанф Гонтар

240) *Давид* – 1) Литвинчук Іван; 2) Приступа Степан

241) *Далекий* – 1) Охримович Василь; 2) Янішевський Степан

242) *Дальнич* – Федорів Петро

243) *Дальній* – Охримович Василь

244) *Даниленко* – Діжак Роман

245) *Данилко* – Шанайда Іван

246) *Данило* – Якимчук Микола

247) *Данило Очерет* – Омелян Польовий

248) *Дарія* – Луканюк Ганна

249) *Дарка* – Малярчин-Шпиталь Дарія

250) *Демид* – Чижевський Василь

251) *Демо-Довгопільський* – Довгопільський Анатоль

252) *Дем'ян* – 1) Троцюк Григорій; 2) Омелян Коваль; 3) Арсенич

Микола

253) *Денис* – 1) Яцків Богдан; 2) Кит Йосип; 3) Чижевський Василь

254) *Деркач* – 1) Зеленчук Михайло; 2) політвиховник сотні

Залізняка куреня Месники

255) *Джміль* – Хасевич Ніл

256) *Джон* – Габрусевич Іван

257) *Джот* – Тичинський Богдан

258) *Джура* – 1) Купецький Григорій; 2) Білобрам Осип

259) *Дзвін* – 1) Корчак Броніслав; 2) Шухевич Роман

- 260) *Дзвінчук* – Белейлович Іван
- 261) *Дик* – 1) Кайдаш Олександр; 2) курінний ВО-4 Тютюнник
- 262) *Диль* – Дідух Йосип
- 263) *Дим* – Дмитришин Василь
- 264) *Дир* – 1) Омелян Коваль; 2) Чемерис Петро; 3) Сербенюк Петро
- 265) *Дід Тарас* – командир відділу УПА із Полтавщини ВО Холодний Яр
- 266) *Дідик* – Франц Григорович
- 267) *Д. Дмитерко* – Корінець Дмитро
- 268) *Дмитро* – Дякон Ярослав
- 269) *Дніпрова* – Чемерис Ольга
- 270) *Дніпровий* – 1) Яків Бусел; 2) Зиновій Матла
- 271) *Дністер* – 1) командир куреню Переяслави ТВ-13 Розточчя ВО-2 Буг; 2) командир сотні ім. Сагайдачного ВО-2 Буг
- 272) *Добромир* – Лаврів Петро
- 273) *Довбенко* – 1) Перегінняк Григорій; 2) Золотнюк Іван;
- 3) курінний ВО Умань
- 274) *Довбешка* – Перегінняк Григорій
- 275) *Довбня* – 1) Кедюлич Іван; 2) Луцький Олександр;
- 276) *Довбуш* – 1) Гринішак Лука; 2) Кавацюк Микола; 3) Депутат Володимир; 4) командир сотні ім. Галайди ВО-2 Буг
- 277) *Докс* – 1) Котик Семен; 2) курінний ВО-4 Тютюнник
- 278) *Доля* – Світлик Богдана
- 279) *Дон* – 1) Дарабан Михайло; 2) Березюк Михайл; 3) Дякон Ярослав
- 280) *Донець* – Видра Григорій
- 281) *Донський* – сотенний сотні 85 Бистриця ТВ-23 Магура ВО-4 Говерла
- 282) *Донцов* – Хомин Василь
- 283) *Дор* – Гасин Олександр
- 284) *Дорош* – Кухарчук Петро
- 285) *Дорошенко* – Савіцький Петро

286) *Дуб* – 1) *Верхоляк Дмитро*; 2) *Цуга Андрій*; 3) *Гладковський Михайло*

287) *Дубенко* – командир сотні Романовичі І ВО-2 Буг

288) *Дубик* – Гинилевич Степан

289) *Дубовий* – Литвинчук Іван

290) *Дубровик* – Шпонтан Іван

291) *Дуда* – Янчук Євген

292) *Дуденко* – Пахолків Святослав

293) *Дунай* – 1) *Трач Богдан*; 2) *курінний ВО-4 Тютюнник*

294) *Дяченко* – командир загону Прилуцький Східної ВО

295) *Дячук* – Чижевський Василь

296) *Ем* – Пелип Дмитро

297) *Еней* – Олійник Петро

298) *Євген* – Гуштак Михайло

299) *Євгеній* – Тимчій Володимир

300) *Євген Рен* – Побігущий Євген

301) *Євген Скиба* – Лебідь Микола

302) *Євстахій Боднар* – Омелян Польовий

303) *Євшан* – 1) *Литвиненко Іван*; 2) *Пелип Дмитро*

304) *Єрмак* – Войцешко Дмитро

305) *Єфрем* – 1) *Вовк Мирослав*; 2) *Слободян Степан*; 3) *Хомин Василь*

306) *Жан* – Михайло Борис

307) *Женчик* – командир сотні Холодноярці ІІ ТВ-13 Розточчя ВО-2 Буг

308) *Жук* – 1) командир сотні Чорноморці ТВ-18 Стрипа ВО-3 Лисоня;

2) командир з'єднання Крути ВО-4 Тютюнник

309) *Журавель* – Юсип Ярослав

310) *Журба* – командир сотні Наддністрянці ТВ-14 Асфальт ВО-2 Буг

311) *Завірюха* – Парашук Василь

312) *Заграва* – Кудра Володимир

313) *Задорожний* – Безпалько Осип

- 314) *Залізняк* – 1) Шпонтак Іван; 2) Гнатів Михайло; 3) Дудич Микола;
4) Гоянюк Михайло; 5) Бондач Іван
- 315) *Запорожець* – Кавацюк Василь
- 316) *Зарічний* – Савира Олександр
- 317) *Заруба* – Зборовський Гриць
- 318) *Заславський* – Бусел Яків
- 319) *Західний* – Газенбрукс Альберт
- 320) *Зборівський Володимир* – Тимчій Володимир
- 321) *Здоровенко* – Яворський Микола
- 322) *Зелений* – 1) Урбан Осип; 2) сотенний Відд. 92 Булава ВО-5
Маківка; 3) Захарко (Лікар сотні Месники-4 куреня Месники)
- 323) *Зена* – Левицька Зеновія
- 324) *Зенк* – командир сотні Сокальського округу 23 ВО-2 Буг
- 325) *Зенко* – 1) Задорожний Осип; 2) Гуль Володимир; 3) Чепіль Левко
- 326) *Зенон* – 1) Федун Петро; 2) Галаса Василь
- 327) *Зимний* – 1) Яворів Григорій; 2) Костецький Степан
- 328) *Зиновій* – Дуда Михайло
- 329) *Зіна* – Біляченко Ніна
- 330) *Зиновій Грабик* – Михайло Борис
- 331) *Зір* – 1) Матвієнко Андрій; 2) Вергун Дмитро
- 332) *Зірка* – Сівак Володимир
- 333) *Зміюка* – Вітовський Дмитро
- 334) *Зов* – Сидор Василь
- 335) *Зорян* – сотенний Відд. Холодноярці-3 ТВ-13 Розточчя
- 336) *Зоряний* – Штендера Євген
- 337) *Зот* – Хасевич Ніл
- 338) *Зрив* – сотенний Відд. Чорноморці ТВ-18 Стрипа
- 339) *Зруб* – 1) сотенний Відд. 96а Ударники-6 ТВ-26 Лемко ВО-6 Сян;
2) сотенний відділу ТВ-27 Бастион; 3) Зубчик Володимир
- 340) *Зубр* – Габрусевич Іван

- 341) *Іван* – 1) Омелян Польовий; 2) Троцюк Григорій
- 342) *Іванко* – 1) командир сотні Дружинники II ВО-2 Буг; 2) Катула Іван
- 343) *Ігор* – 1) Павлишин Лука; 2) Вересюк Василь; 3) Лебідь Микола;
- 4) командир 5-ї бригади Пилявці, ім. Байди Західна ВО Завихост; 5) Колісник Петро; 6) Левко Чепіль; 7) Кисіль Іван
- 344) *Ігор Ярецький* – Габа Павло
- 345) *Ізидор* – Карпинець Ярослав
- 346) *Ірка* – Павлик Володимир
- 347) *Ірма Остапівна* – Дучимінська Ольга
- 348) *Іртен* – Габрусевич Іван
- 349) *Іскра* – 1) Габовда Михайло; 2) Яськів Василь; 3) Бандура Федір
- 350) *Їжак* – Легуневич Дмитро
- 351) *Ївга* – Скаб Ярослава
- 352) *Йовта* – Маєвський Анатолій
- 353) *К-8* – Николишин Володимир
- 354) *К-10* – Харук Микола
- 355) *Кадило* – Шевчук Василь
- 356) *Кайдаш* – Стельмащук Юрій
- 357) *Калина* – 1) Лопатинський Юрій; 2) Комар Іван
- 358) *Калинович* – Мазур Григорій
- 359) *Камінь* – 1) Гайвас Ярослав; 2) Кудрик Григорій
- 360) *Канцлер* – Омелян Сенік
- 361) *Карий* – Березовський Кость-Арпад
- 362) *Кармазин* – Курилас Ярослав
- 363) *Кармелюк* – 1) Гнатів Степан або Левенець Андрій; 2) Діжак Роман
- 364) *Карпатець* – Цісик Олег
- 365) *Карпо* – 1) Березовський Кость-Арпад; 2) Пилипчук Павло;
- 3) Кудрик Григорій; 4) окружний провідник ОУН в Рава-Руському окрузі
- 366) *Карпович* – Медвідь Михайло
- 367) *Каруспун* – Макар Василь

- 368) *Кватиренко* – Яків Яківлів
- 369) *Квітка* – Гнатюк Любов
- 370) *Кедр* – Шкамбара Осип
- 371) *Кер* – Карванський Дмитро
- 372) *Кіл* – Ребет Лев
- 373) *Кіндрат* – Сушко Роман
- 374) *Кірам* – Мельничин Микола
- 375) *Кіт* – Комар Федір
- 376) *Київський* – Бусел Яків
- 377) *Кий* – Гіммельрайх Кость
- 378) *Кирея* – Трохимчук Степан
- 379) *Клен* – Новак Григорій
- 380) *Клим* – 1) Слободян Степан; 2) Ярчук Михайло
- 381) *Клименко* – 1) Луцький Олександр; 2) Дуб Яків
- 382) *Клим Савур* – Клячківський Дмитро
- 383) *Климчук* – Павлишин Лука
- 384) *Кліщ* – 1) Антонюк Порфир; 2) Ребет Лев
- 385) *Книш* – Горняткевич Дмитро
- 386) *Кобзар* – Колотило Михайло
- 387) *Кобзаренко* – Баран Степан
- 388) *Коваленко* – 1) Колосівський Теодор; 2) Козак Юрко
- 389) *Коваль* – 1) Андрусяк Василь; 2) Сак Пантелеймон; 3) Кіт Василь
- 390) *Кожух* – Котик Семен
- 391) *Козак* – 1) Косарчин Ярослав; 2) Яворський Микола; 3) Шаповалик Степан або Мороз Ярослав; 4) Кордан Андрій
- 392) *Козаченко* – сотенний відд. Сіроманці ТВ-16 Серет
- 393) *Кок* – Юхнович Іван
- 394) *Колчак* – Короліус Федір
- 395) *Компанієць* – Басюк Євген
- 396) *Конашевич* – 1) Зенон Коссак; 2) командир сотні Садок ВО-2 Буг

- 397) *Коник* – Гальо Михайло
- 398) *Конрад* – Сидор-Шелест
- 399) *Кора* – Мельник Макар
- 400) *Кордуба* – командир сотні Равського округу 24 ВО-2 Буг
- 401) *Корнило* – Вовк Мирослав
- 402) *Корній* – Литвинчук Іван
- 403) *Корсак* – Козярський Іван
- 404) *Коробка* – Перегіняк Григорій
- 405) *Косар* – 1) Остап Качан; 2) Цісик Олег
- 406) *Косач* – 1) командир сотні Верховинці ВО-3 Лисоня; 2) Коваль

Степан

- 407) *Костенко* – Юрко Сенів
- 408) *Костя* – Білик
- 409) *Коц* – командир сотні Орли ВО-3 Лисоня
- 410) *Кочовик* – командир окремої сотні Золочівського ТВ ВО-2 Буг
- 411) *Кравс* – Сидор-Шелест
- 412) *Крамаренко* – сотенний сотні 75 Звірі ТВ-22 Чорний ліс ВО-4

Говерла

- 413) *Крапка* – Курас Михайло
- 414) *Краян* – Кравчук Іван
- 415) *Кременецький* – Медвідь Михайло
- 416) *Кремінський* – Гринів Володимир
- 417) *Кремінь* – 1) Медвідь Михайло; 2) Паливага Василь
- 418) *Кречет* – Березовський Кость
- 419) *Кривоніс* – 1) Симчич Мирослав; 2) Сулятицький Мирослав
- 420) *Крига* – 1) Климук-Крига; 2) Шиманський Лонгин
- 421) *Крилатий* – Керницький Іван
- 422) *Криlach* – Коцьолок Ярослав
- 423) *Криниця* – Матвієнко Андрій
- 424) *Кріс* – Крисько Левко

- 425) *Кропива* – 1) Процюк Василь; 2) Колтонюк Василь
- 426) *Крот* – Тацинець Федір
- 427) *Крук* – 1) Левко Григорій; 2) Федик Богдан; 3) Климишин Іван;
- 4) Скасків Ярослав; 5) Федорак Іван; 6) командир сотні Зубаті ВО-2 Буг;
- 7) Стасик Іван; 8) Почигаїло Ярослав; 9) курінний ВО-4 Тютюнник
- 428) *Крутіж* – 1) командир ТВ-15 Яструб, куреню Жубри ВО-2 Буг;
- 2) сотенний Відд. Жубри-1 ТВ-14 Асфальт
- 429) *Крутій* – Курило Максим
- 430) *Кубік* – Зінчук Тихон
- 431) *Кузьма* – 1) Охримович Василь; 2) Мельник Макар
- 432) *Кузьменко* – Хризанф Гонтар
- 433) *Куліба* – Климів Іван
- 434) *Куліш* – Шклянка Григорій
- 435) *Куля* – Чорній Яків
- 436) *Кум* – Колодзінський Михайло
- 437) *Кучма* – Козак Микола
- 438) *Лада* – 1) Козак-Савицька Ірина; 2) Козак-Коровіна Ірина
- 439) *Лайдака* – Скуба Микита
- 440) *Ланайдух* – Загоруйко Роман
- 441) *Ластівка* – 1) Янківський Григорій; 2) Гнатів Федір або Вишиваний Богдан
- 442) *Ле* – Кук Василь
- 443) *Лебедин* – Рудик Адам
- 444) *Лев* – 1) Д. Квятковський; 2) командир сотні Переяслави ВО-2 Буг;
- 3) курінний 2-го куреню Переяслави ТВ-13 Розточчя; 4) Левчишин Іван;
- 5) Боруцький Василь
- 445) *Левадний* – Дяків Осип
- 446) *Левко* – 1) Хасевич Ніл; 2) Ребет Лев; 3) Шанайда Іван; 4) командир Рогатинського куреню ВО-3 Лисоня; 5) Головачук Степан; 6) Матвіїв Іван
- 447) *Левченко* – Волошин Ростислав

- 448) *Легенда* – Климів Іван
- 449) *Леміш* – Шпонтан Іван
- 450) *Леся* – Борецька Ганна
- 451) *Летун* – 1) Владико Степан; 2) Липницький Іван; 3) Сенюк Юрій
- 452) *Ліда* – Семко Ярослава
- 453) *Ливар* – командир загону ім. Богуна
- 454) *Лилик* – Муйла Мирослав
- 455) *Липей* – Рачок Ілля
- 456) *Лис* – 1) Хвалібота Михайло; 2) Шелева Іван; 3) командир сотні
Перебийніс ВО-2 Буг; 4) сотенний Відд. Жубри-3 ТВ-14 Асфальт; 5) Дмитрик
Іван
- 457) *Лисий* – 1) Тершаковець Зиновій; 2) Ребет Лев; 3) Климчак Іван
- 458) *Лисиця* – Шостак Михайло
- 459) *Листок* – Янковський
- 460) *Лихо* – Кайдаш Олександр
- 461) *Лицар* – Гасин Олександр
- 462) *Лімницький* – Хомів Ярослав
- 463) *Лісовий* – Злобін Андрій
- 464) *Лісовик* – Сидор-Шелест
- 465) *Лоза* – Герасимович-Когут Анна
- 466) *Лозан* – Габовда Михайло
- 467) *Лопата* – Бандусяк Дмитро
- 468) *Лопатинський* – Тимчій Володимир
- 469) *Лука* – Козак Микола
- 470) *Люнос* – Баран Василь
- 471) *Лютий* – Карпенко Дмитро
- 472) *М-14* – Попович Юрій
- 473) *Маєвий* – Чорний Володимир
- 474) *Мак* – 1) Гошовський Юліан; 2) Попович Юрій
- 475) *Макаренко* – Левицький Микола

- 476) *Маківка* – Матешук Оріся
477) *Макс* – Скорупський Максим
478) *Максим* – 1) Литвинчук Іван; 2) Булавський Василь; 3) Арсенич

Микола

- 479) *Максим Град* – Маговський Олександр
480) *Максим Грива* – Загривний Максим
481) *Максим Орлик* – Мирон-Орлик Дмитро
482) *Максим Рубан* – Лебідь Микола
483) *Малина* – 1) Петро Борис; 2) Мричко Семен
484) *Малиновий* – Кравчук Мар'ян
485) *Мама* – Литвиненко Іван
486) *Мамай* – 1) Сало Іван; 2) курінний ВО Вінниця
487) *Манів* – 1) сотенний сотні 61 Імені Гонти ТВ-21 Гуцульщина ВО-4

Говерла; 2) Гавриляк Кирило

- 488) *Марта* – Степанюк Олександр
489) *Матвій* – Степанюк Олександр
490) *Мрія* – Андрусак-Целінська Євгенія
491) *Марія Дмитренко* – Богдана-Марія Світлик
492) *Марко* – 1) Луцький Олександр; 2) Гуляк Юліан; 3) Лебідь Микола
493) *Марко Горянський* – Осьмак Кирило
494) *Мармаш* – Климів Іван
495) *Марний* – командир сотні Завойовники ВО-2 Буг
496) *Мартин* – Козьменко Дмитро
497) *Марчак* – Равлик Іван
498) *Марцигель* – Дусик Іван
499) *Медвідь* – Кук Василь
500) *Медвідь* – Ковальчук Степан
501) *Медея* – Чорна Марта
502) *Месник* – Кулинич Василь
503) *Мет* – Голяш Григорій

- 504) *Метелик* – Петренко
505) *Мефодій* – Степанюк Олександр
506) *Меценас* – Барабаш Григорій
507) *Меч* – 1) Шніцер Олександр; 2) курінний ВО-4 Тютюнник
508) *Мечник* – Мудрик-Мечник Степан
509) *Микола* – 1) Маєвський Анатолій; 2) Арсенич Микола
510) *Микола Колтонюк* – Якимчук Микола
511) *Миколенко Петро* – Савченко Микола
512) *Мило* – Піпка Олександр
513) *Мирон* – 1) Дужий Микола; 2) Лаврів Іван; 3) Гошка Володимир;
4) Дякон Ярослав; 5) Мирон-Григорій
514) *Мирон Карівський* – Дужий Микола
515) *Миронич* – Зобнів Богдан
516) *Митар* – Клим Іван
517) *Михайло* – Арсенич Микола
518) *Мікадо* – Левицький Микола
519) *Могила* – Сак Пантелеймон
520) *Модест* – 1) Голяш Григорій; 2) Цмоць Костянтин; 3) Коренюк
Василь
521) *Мойсей* – Федина Андрій
522) *Мокрий* – Вальвиць Олекса
523) *Монета* – 1) командир сотні Комарі ВО-2 Буг; 2) Зарицька
Катерина
524) *Мономах* – Мацелко Михайло
525) *Мороз* – 1) Скасків Ярослав; 2) Негрич Дмитро
526) *Морозенко* – 1) Литвиненко Іван; 2) Юсипчук Василь; 3) Долинка
Ярослав; 4) Карпій Олекса
527) *Морський* – 1) Каратницький Остап; 2) Гудим Ярослав
528) *Моряк* – 1) Скасків Ярослав; 2) Сливка Андрій; 3) Дуда Петро;
4) Ющенко Павло

- 529) *Моряк-Чорноморець* – Дуда Павло
- 530) *Москва* – Литвинчук Іван
- 531) *Мотря* – 1) Галицька Артемізія; 2) Берковська Емілія
- 532) *Мрія* – В... Василь (командир сотні Холодноярці І ТВ-13 Розточчя ВО-2 Буг)
- 533) *Музика* – Твердохліб Микола
- 534) *Мундзьо* – Сельський Роман
- 535) *Мур* – 1) Цуга Андрій; 2) Пасемко Іван
- 536) *Мурин* – Маркевич Степан
- 537) *Муха* – 1) Володимирський Фотій; 2) Зробок Михайло
- 538) *Мушка* – Чорній Яків
- 539) *М'яч* – Мазур Олекса
- 540) *Наборовський* – Павлишин Лука
- 541) *Надя* – Якимович Надія
- 542) *Назар* – Климук-Крига
- 543) *Наливайко* – командир куреня ВО-2 Буг
- 544) *Наум* – 1) Дяків-Горновий; 2) Суль Павло
- 545) *Негус* – Олеськів Сергій
- 546) *Недобитий* – Матвіїв Юліан
- 547) *Недолугий* – Рошко Федір
- 548) *Недоля* – Трохимчук Степан
- 549) *Ненаситець* – Масло Михайло
- 550) *Нерв* – Штендера Євген
- 551) *Нестор* – Ярмолка Володимир
- 552) *Нечай* – 1) Лаврів Іван; 2) Фридер Михайло; 3) Приймак Йосип;
- 553) *Німфа* – Никифорук Микола
- 554) *Новина* – Савинець Михайло
- 555) *Нюра* – шеф штабу ВО Умань
- 556) *Оверко* – 1) командир сотні Дружинники ІІ, сотні Витязі ВО-2 Буг;
2) Федорків Володимир

- 557) *Овоч* – Рак Петро
- 558) *О. Львівський* – Матла Зиновій
- 559) *Оксана* – Якимович Надія
- 560) *Окулярний* – Тимчій Володимир
- 561) *Олег* – 1) Якимчук Микола; 2) Оленюк Михайло; 3) Онишкевич Мирослав; 4) Думка Іван; 5) Лебідь Микола
- 562) *Олег Ольжич* – Кандиба Олег
- 563) *Олекса* – Воробець Федір
- 564) *Олекса Глід* – Воробець Федір
- 565) *Олесь* – Комар Іван
- 566) *Омелян* – Шкітак Антін
- 567) *Омелян Кримський* – Клячківський Дмитро
- 568) *Онищенко* – Мельник Микола
- 569) *Опока* – Ковалишин Михайло
- 570) *Орел* – 1) Вільшинський Богдан; 2) командир сотні Ведмідь ВО-2 Буг; 3) Мовчан Єфрем
- 571) *Орелюк* – Мітринга Іван
- 572) *Орест* – 1) Онишкевич Мирослав; 2) Дубик Микола; 3) Кудра Володимир; 4) Кисіль Іван; 5) Левко Чепіль
- 573) *Оріх* – 1) Гудзик Василь; 2) Одинець Василь
- 574) *Орлан* – Галаса Василь
- 575) *Орленко* – 1) Наконечний Іван; 2) командир сотні Львівського округу 21 ВО-2 Буг; 3) Шевчук Володимир; 4) Зборик Ярослав
- 576) *Орлик* – 1) Чуйко Степан; 2) Горун Василь; 3) Стецишин Євген; 4) Ковальчук Роман; 5) Рибчин Михайло
- 577) *Орський* – Карванський Дмитро
- 578) *Оршан* – Чемеринський Орест
- 579) *Осика* – командир сотні Непоборні, Відд. Жубри-1 ТВ-14 Асфальт ВО-2 Буг
- 580) *Осип* – 1) Дутко Микола; 2) Кит Йосип; 3) Хімчак Іван

- 581) *Осипенко* – Дяків-Горновий
- 582) *Остап* – 1) Шпонтак Іван; 2) Качинський Сергій; 3) Омелян Польовий; 4) Безпалько Осип; 5) Куць Осип; 6) Мартин; 7) Командир ВО Умань; 8) Качан Остап
- 583) *Острізький* – Громадюк Олексій
- 584) *Острий* – Ждан Ярослав
- 585) *Остюк* – Шиманський Лонгин
- 586) *Ох* – Бойко Петро
- 587) *Охало* – Охримович Василь
- 588) *Охрим* – Охримович Степан
- 589) *Охрім* – Клячківський Дмитро
- 590) *Очерет Данило* – Омелян Польовий
- 591) *Очеретенко* – Гудзоватий Петро
- 592) *Савчук* – Федун-Полтава
- 593) *Павелко* – Охримович Василь
- 594) *Павленко* – 1) Волошин Ростислав; 2) Колосовський Микола; 3) Козьменко Дмитро
- 595) *Павло* – 1) Турковський Василь; 2) Когуч Павло; 3) Мельник Микола
- 596) *Павук* – Фединський Василь
- 597) *Палій* – 1) Матійко Семен; 2) Ханас Степан; 3) Павельський Михайло; 4) Коренюк Василь
- 598) *Павлюк* – Попович Юрій
- 599) *Панас* – Тичинський Богдан
- 600) *Панас Мосур* – Клячківський Дмитро
- 601) *Пантера* – Василяшко Василь
- 602) *Пастер* – Зеленюк Олексій
- 603) *Пащенко* – Гречан Іван
- 604) *Пень* – Пушкар Микола
- 605) *Перебийніс* – Данилюк Назарій

- 606) *Перемога* – Василяшко Василь
- 607) *Петренко* – Явір Самійло
- 608) *Петро* – 1) референт СБ край. проводу ОУН на Волині;
2) Твердохліб Микола; 3) Козак Микола; 4) Лашук Іван; 5) Сулятицький
Мирослав
- 609) *Петро Миколенко* – Савченко Микола
- 610) *Петро Оріх* – Максимів Іван
- 611) *Петро Степанченко* – Мовчан Єфрем
- 612) *Петро Чорний* – Барабаш Григорій
- 613) *Петрович* – Турковський Василь
- 614) *П'єр* – Федорів Петро
- 615) *Пилип* – Охримович Василь
- 616) *Пиріг* – Дзюрак Дмитро
- 617) *Підгірський* – Костянтин Приймак
- 618) *Підкова* – Щирба Василь
- 619) *Пік* – Павлик Володимир
- 620) *Пін* – Мирон-Орлик Дмитро
- 621) *Пісковий* – командир окремої сотні ВО-2 Буг
- 622) *Пісня* – командир Чорна сотня ВО-2 Буг
- 623) *Пластун* – Шевчук Василь
- 624) *Плоховський* – Гошовський Юліан
- 625) *Побратим* – командир сотні Сокальського округу 23 ВО-2 Буг
- 626) *Полин* – Міtringа Іван
- 627) *Полтава* – Федун-Полтава
- 628) *Поль* – Польовий Федір
- 629) *Придан* – Пришлякевич Богдан
- 630) *Прикрий* – Альфавіцький Іван
- 631) *Причена* – Катамай Микола
- 632) *Прірва* – Штендера Євген
- 633) *Професор* – Хризанф Гонтар

- 634) *Прохор* – Степанюк Олександр
- 635) *Прут* – Вацик Павло
- 636) *Птах* – Галаса Михайло
- 637) *Пташка* – Затовканюк Сильвестр
- 638) *Пугач* – 1) Пап Степан; 2) Огородницький Іван; 3) Качор

Володимир

- 639) *Пуд* – Піддубчишин Василь
- 640) *Пухир* – Турковський Василь
- 641) *Р-20* – Харук Микола
- 642) *Райгородський* – Вікул Микола
- 643) *Ревай* – сотенний сотні 84 Рисі ТВ-23 Магура ВО-4 Говерла
- 644) *Регент* – Павлишин Лука
- 645) *Рен* – Мізерний Василь
- 646) *Рен Євген* – Побігущий Євген
- 647) *Реня* – Філяк Віра
- 648) *Риба* – Фіцак Андрій
- 649) *Рибак* – Качорівський Роман
- 650) *Рибалка* – Хасевич Ніл
- 651) *Різун* – Андрусяк Василь
- 652) *Різьбар* – Андрусяк Василь
- 653) *Річка* – Киселюк Ольга
- 654) *Роберт* – 1) Мирон-Орлик Дмитро; 2) Мельник Ярослав
- 655) *Рова* – Степчук Олександр
- 656) *Роман* – 1) Клячківський Дмитро; 2) Грицак Осип; 3) Голояд Мирон; 4) Гробельський Роман; 5) Олійник Петро; 6) сотенний сотні 91 Басейн ТВ-24 Маківка ВО-4 Говерла; 7) командир Рогатинського куреню ВО-3 Лисоня; 8) Крупа Іван; 9) Кривенюк Володимир; 10) Кудра Володимир; 11) Тимошик Клим
- 657) *Роман Заревич* – Федик Ярослав
- 658) *Роман Кедр* – Шкамбара Осип

- 659) *Роман Лозовський* – Шухевич Роман
- 660) *Ромб* – 1) Максимів Іван; 2) Зінчук Тихон
- 661) *Ромко* – Мончаківський Роман
- 662) *Рос* – Івахів Василь
- 663) *Роса* – Ваврук Василь
- 664) *Ростислав* – Онуфрій Наконечний
- 665) *Ростислав Вишитий* – Сидор-Шелест
- 666) *Рубайгада* – Позичанюк Йосип
- 667) *Рубан* – Інтендант сотні Холодноярці ВО-3 Лисоня
- 668) *Рубач* – Щикульський Іван
- 669) *Рубаш* – Коваль Степан
- 670) *Рубашенко (Рубашенко)* – Коваль Степан
- 671) *Рудий* – Стельмащук Юрій
- 672) *Русалка* – Гнатюк Любов
- 673) *Р. Бурлака* – Кудра Володимир
- 674) *Саблюк* – Качан Остап
- 675) *Савур* – Клячківський Дмитро
- 676) *Савчук П.* – Федун-Полтава
- 677) *Сагайдачний* – 1) сотенний сотні 79 Бистрі ТВ-22 Чорний ліс ВО-4
Говерла; 2) Боднар Роман; 3) Романюк Федір
- 678) *Сак* – Федина Андрій
- 679) *Саків* – Федина Андрій
- 680) *Сакко* – Зенон Коссак
- 681) *Саковський* – Федина Андрій
- 682) *Сакра* – Липницький Іван
- 683) *Санчо* – Радкевич Петро
- 684) *Санько* – Степанюк Олександр
- 685) *Сапер* – Коржак Михайло
- 686) *Сафрон* – Яцків Богдан
- 687) *Свєнцицький* – Мирон-Орлик Дмитро

688) *Світла* – Світлик Богдана

689) *Свобода* – 1) Карачевський Осип; 2) командир сотні Дружинники

І ТВ-11 Пліснисько ВО-2 Буг

690) *Святослав Вовк* – Матла Зиновій

691) *Святославович* – Рудаков Володимир

692) *Север* – Федун-Полтава

693) *Северко* – Габрусевич Іван

694) *Семен* – 1) Сельський Роман; 2) Дякон Ярослав; 3) Хризанф Гонтар

695) *Сергій* – Олійник Петро

696) *Сергій Іванович Василів* – Гнатів Михайло

697) *Сергій Орелюк* – Мітринга Іван

698) *Сергій Хортиця* – Козак Микола

699) *Середний* – Євген

700) *Сивий* – Панаса Василь

701) *Сила* – Сак Пантелеймон

702) *Синій* – Старух Ярослав

703) *Ситий* – Приходько Адам

704) *Сич* – 1) Сушко Роман; 2) Кульчицький Іван

705) *Сівач* – Кобринович Володимир

706) *Сівко* – Снятецький Семен

707) *Сійко* – Снятецький Семен

708) *Сірий* – 1) Кулик-Сірий; 2) Куровицький Адам

709) *Сірко* – 1) Снядецький Семен; 2) Клочник Петро; 3) Жовтянський

Олексій

710) *Сіроманець* – Макар Василь

711) *Січовик* – командир Львівської сотні ВО-2 Буг

712) *Скала* – 1) Шкамбара Осип; 2) командир сотні Пролом ТВ-12

Климів ВО-2 Буг; 3) Горечий Володимир

713) *Скалюк* – Галів Тимофій

714) *Скиба* – Павлюк Іван

715) *Скритий* – Сенюк Михайло

716) *Скрипаль* – Варм Шая

717) *Скуба* – Гах Дмитро

718) *Славко* – 1) Мельничук Василь; 2) Боднар Степан; 3) Федик

Ярослав

719) *Славута* – 1) Левицький Микола; 2) Рак Анатолій

720) *Славцьо* – Федик Ярослав

721) *Смирний* – командир сотні Переяслави III ТВ-13 Розточчя ВО-2 Буг

722) *Смок* – 1) Федина Андрій; 2) Козак Микола

723) *Сніг* – Тимчій Володимир

724) *Снігур* – Головач Михайло

725) *Сокіл* – 1) Савчак-Сталь; 2) Петер Костянтин; 3) Корж Микола;

4) Кобилиця Іван; 5) Стецький Ярослав; 6) Салюк Ярослав; 7) Варм Шая;

726) *Сом* – Івахів Василь

727) *Сонар* – Івахів Василь

728) *Сосенко* – Антонюк Порфир

729) *Сокіл* – Савчак Василь

730) *Софрон* – Яцків Богдан

731) *Спартан* – 1) Москалюк Михайло; 2) Сулятицький Мирослав

732) *Спец* – Новицький Степан

733) *Став* – Бохонко Григорій

734) *Сталевий* – Пирко Степан

735) *Сталь* – 1) Савчак Василь; 2) командир загону Дорош Східної ВО

736) *Стар* – Ребет Лев

737) *Старий* – 1) Хамчук Петро; 2) Хасевич Ніл; 3) Маєвський Анатолій;

4) Котик Семен; 5) Кудра Володимир; 6) Цісик Олег; 7) Хризанф Гонтар

738) *Стах* – сотенний Відд. 956 Ударники-8 ТВ-26 Лемко ВО-6 Сян

739) *Степ* – 1) Новицький Степан; 2) Тилявський Мирослав

740) *Степан* – 1) Охримович Степан; 2) Шухевич Роман

741) *Степанович* – командир ВО-3 Лисоня (можливо це Шанайда Іван)

- 742) *Степовий* – 1) Тарасенко; 2) Тилявський Мирослав
- 743) *Стожар* – Позичанюк Йосип
- 744) *Сторчан* – 1) Лис Іван Миколайович; 2) Степчук Олександр
- 745) *Стояр* – Старух Ярослав
- 746) *Стрибожич* – командир окремої сотні Журби, Відд. Жубри-1 ТВ-14

Асфальт ВО-2 Буг

- 747) *Стріла* – Зробок Михайло
- 748) *Стрийський* – Якубовський Володимир
- 749) *Стрілець* – Цмоць Костянтин
- 750) *Стрункий* – Ваврук Василь
- 751) *Стяг* – Старух Ярослав
- 752) *Сук* – Гасин Олександр
- 753) *Суп* – Гринів Володимир
- 754) *Сурма* – 1) Антонович Мирослава; 2) Бабик Дмитро
- 755) *Сурмач* – Бабик Дмитро
- 756) *Суслик* – Сидор Микола
- 757) *Сухий* – Коцьолок Ярослав
- 758) *Сян* – сотенний Переяслави-3 ТВ-13 Розточчя
- 759) *Тамара* – Семко Ярослава
- 760) *Тарас Бульба* – Голяш Григорій
- 761) *Тараско* – 1) Ступка Василь; 2) сотенний Відд. 91 Басейн ВО-5

Маківка

- 762) *Тарас Чупринка* – Шухевич Роман
- 763) *Тарнавський* – Зенон Коссак
- 764) *Ташкент* – командир Узбецького куреню ВО-1 Заграва
- 765) *Тетеря* – Степанюк Олександр
- 766) *Тигр* – 1) Гуда Роман; 2) командир куреню Жубри ВО-2 Буг
- 767) *Тиміш* – Саляк Юліян
- 768) *Титар* – 1) Бей Василь; 2) Николишин Володимир
- 769) *Тихий* – Тимець Іван

- 770) *Тихон* – Степанюк Олександр
- 771) *Ткач* – 1) командир сотні Остріжського куреню ВО-2 Буг;
2) командир 3-ї бригади Холмська, ім. Мазепи Західна ВО Завихост
- 772) *Ткаченко-Стир* – Цимбалко Михайло
- 773) *Токар* – Гуляк Юліан
- 774) *Том* – Пашкевич Олександр
- 775) *Тома* – Янішевський Степан
- 776) *Трилiс* – Гiль Микола
- 777) *Трясило* – 1) Бобанич Михайло; 2) курінний куреню Бойки ВО-5

Маківка

- 778) *Тур* – 1) Борисюк Михайло; 2) Шухевич Роман
- 779) *Турчин* – Врецьона Євген
- 780) *Туча* – Тарабань Микола
- 781) *Тютюнник* – Марійчин Андрій
- 782) *ТМР* – Кудра Володимир
- 783) *Угринович* – 1) командир ТВ-12 Климів ВО-2 Буг; 2) старший
булавний, курінний, командир ТВ-13 Розточчя
- 784) *Ударник* – Чорній Яків
- 785) *Узбек* – Павлонюк Василь
- 786) *Улас* – Бей Василь Іванович
- 787) *Уляна* – Гресько Мирослава
- 788) *Умань* – Ухань Михайло
- 789) *Устим* – 1) Позичанюк Йосип Іванович; 2) Веремко Федір
- 790) *Федір* – Тершаковець Зиновій
- 791) *Філософ* – Охримович Василь
- 792) *Фіфак* – сотенний Відд. Перебийніс ТВ-12 Климів
- 793) *Ханенко* – Римик Богдан
- 794) *Харчук* – Харченко Семен
- 795) *Хвиля* – охоронець Крайового Провідника СБ ОУН Карпатського
краю Андрія Матвієнка

- 796) *Хмара* – 1) Мельник-Хмара; 2) Білінчук Дмитро; 3) Харків Віктор;
4) Рак Анатолій Васильович; 5) Калиновський Олександр; 6) Гречан Іван
- 797) *Хмель* – 1) Фрасуляк Степан; 2) Шкамбара Осип; 3) Скринчук
Микола або Скрульчук, Курульчук
- 798) *Хмельницький* – Литвинчук Іван
- 799) *Хмельниченко* – Гречан Іван
- 800) *Хміль* – Криса Петро
- 801) *Хозар* – Грицина Михайло
- 802) *Хома* – 1) сотенний відділу ТВ-27 Бастіон ВО-6 Сян; 2) командир
сотні Остріжського куреню ВО-2 Буг; 3) Грушевець Григорій
- 803) *Хрін* – Стебельський Степан
- 804) *Христя* – 1) Герасимович-Когут Ганна; 2) Королюк Віра
- 805) *Худ* – Хіта Іван
- 806) *Хут* – Хіта Іван
- 807) *Циган* – 1) Карпинець Ярослав; 2) Децько Федір
- 808) *Чабан* – Скульський Іван
- 809) *Чавс* – Краль Василь
- 810) *Чагрів* – Тершаковець Зиновій
- 811) *Чад* – Ксенофонт Волошин
- 812) *Чайка* – 1) Триняк Петро; 2) Войцешко Дмитро; 3) Пайкуш
Михайло; 4) Николишин Володимир
- 813) *Чайчук* – Грицина Михайло
- 814) *Червень* – Тершаковець Зиновій
- 815) *Чередниченко* – Гречан Іван
- 816) *Черемош* – командир сотні Пролом Сокальського округу 23 ВО-2
Буг
- 817) *Черешня* – Суль Павло
- 818) *Чернець* – 1) Пришляк Євген; 2) Шухевич Роман
- 819) *Черник* – 1) Казван Дмитро; 2) Лукасевич Мар'ян; 3) Марушак
Михайло; 4) сотенний сотні 85 Бистриця ТВ-23 Магура ВО-4 Говерла;

5) Свистун Іван; 6) шеф штабу ВО-4 Тютюнник; 7) Макар Василь; 8) Колісник Петро

820) *Черняк* – Шкамбара Осип

821) *Чепіга* – Волошин Ростислав

822) *Чигирин* – Тершаковець Зиновій

823) *Чмелик* – сотенний сотні 66 Трембіта ТВ-21 Гуцульщина ВО-4

Говерла

824) *Чорненко* – командир з'єднання Крути ВО-4 Тютюнник

825) *Чорний* – 1) Андрусак Василь; 2) Матла Зиновій; 3) Барабаш Григорій; 4) Гнатів Михайло; 5) Рудак Данило; 6) Шепета Василь; 7) Семчишин Іван; 8) Левко Чепіль

826) *Чорнобіль* – Галів Тимофій

827) *Чорногора* – 1) Карпій Михайло; 2) Скляновський-Гордієнко

828) *Чорноморець* – 1) Басюк Євген; 2) Дуда Петро

829) *Чорнота* – 1) Чав'як Володимир; 2) Гасин Олександр; 3) Пришляк Євген; 4) Дзюбенко Володимир; 5) Курилас Ярослав

830) *Чорняк* – сотенний Відд. 91 Басейн ВО-5 Маківка

831) *Чубенко* – Позичанюк Йосип

832) *Чубчик* – Кедюлич Іван

833) *Чугайстер* – Ілярій Лютий

834) *Чужий* – Охримович Василь

835) *Чумак* – 1) Мельничук Василь; 2) Борець Юрій

836) *Чух* – Шухевич Роман

837) *Чучкевич* – Медвідь Михайло

838) *Шаблюк* – Позичанюк Йосип

839) *Шабля* – Мулик Петро

840) *Шавула* – командир загону ім. Остапа (Березне) ВО-1 Заграва

841) *Шагай* – Євстахевич

842) *Шакал* – Адам Рудик

843) *Шаула* – Адам Рудик

- 844) *Шаркан* – Качан Остап
- 845) *Шахтар* – Бусел Яків
- 846) *Шварц* – Філь Іван
- 847) *Шейк* – Лопатинський Юрій
- 848) *Шелест* – 1) Тураш Мирослав; 2) Гіммельрайх Кость; 3) Сидор-Шелест; 4) Комар Іван
- 849) *Шеремета* – Філь Іван
- 850) *Шолом* – Голяш Григорій
- 851) *Шпак* – 1) Начальником штабу УПА-Захід-Карпати; 2) Царик Степан
- 852) *Шрам* – 1) Гуляк Юліан; 2) Фединський Василь
- 853) *Штаєр* – Корінець Дмитро
- 854) *Штиль* – Євген Лобай
- 855) *Шугай* – 1) Котельницький Григорій; 2) Євстахевич, Позичанюк Йосип
- 856) *Шум* – Шиманський Іван
- 857) *Шумський* – Рошко Юрій
- 858) *Щупак* – 1) Качинський Сергій; 2) Якимчук Микола
- 859) *Щербак Архип* – Хома Василь
- 860) *Щербак Василь* – Хома Василь
- 861) *Юзик* – Карачевський Осип
- 862) *Юра* – Цмоць Костянтин
- 863) *Юрій* – 1) Коваль Степан; 2) Янішевський Степан
- 864) *Юрко* – 1) Коваль Степан; 2) Габа Павло; 3) Юрцуняк Михайло; 4) Боцвінчук Василь; 5) Чуйковський Юрій; 6) Яківлів Яків; 7) Бондач Іван
- 865) *Юрко Леміш* – Кук Василь
- 866) *Юрченко* – Левочко Василь
- 867) *Явір* – 1) Омелян Польовий; 2) Паньків Іван; 3) Петраш Михайло
- 868) *Яворенко* – Яворів Григорій
- 869) *Ягода* – Лукасевич Мар'ян

- 870) *Яр* – 1) Ярмола Василь; 2) Кучер Михайло
- 871) *Ярбей* – Свистун Микола
- 872) *Ярема* – 1) Остап Линда; 2) Пришляк Євген; 3) Никон Семенюк;
- 4) Майструк Осип; 5) Церенюк Іван
- 873) *Ярий* – Ханас Степан
- 874) *Ярич* – сотенний Відд. 94 Ударники-1 ВО-6 Сян
- 875) *Ярлан* – Старух Ярослав
- 876) *Яровенко* – нач. штабу ВО Турів після загибелі Голубенка
- 877) *Яровий* – Ханас Степан
- 878) *Ярок* – 1) Калинюк Дмитро; 2) командир 1-ї бригади Пам'ять Базару
- ім. Лайдаки Західна ВО Завихост
- 879) *Ярополк* – Лебідь Микола
- 880) *Ярослав* – Юрчук Степан
- 881) *Ярош* – Савира Олександр
- 882) *Ясен* – Свистун Микола
- 883) *Ясмін* – Верещинський Володимир
- 884) *Ясна* – Світлик Богдана
- 885) *Яструб* – 1) Кальба Мирослав; 2) Вільшинський Богдан;
- 3) Карпенко Дмитро

ПСЕВДОНІМИ ПИСЬМЕННИКІВ КІН. ХХ – ПОЧ. ХХІ СТ.

	Псевдонім	Справжнє іменування	Джерело у якому розкрито псевдонім
1.	<i>Володимир Адольфич Нестеренко</i>	Шамрай Володимир	Чужа. Москва : Ad Marginem, 2006. 208 с.
2.	<i>Анатолій Дністровий</i>	Астаф'єв Анатолій	Черепаша Чарльза Дарвіна: Вибрані поезії, поеми, переклади, есеї. Чернівці : Видавництво ХХІ, 2015. 192 с.
3.	<i>Андрій Давидов</i>	Авраменко Олег	Дж. : інф. А. Лосєв. Фантасты современной Украины, 2000. С. 8–10.
4.	<i>Анна Багряна</i>	Багрянцева Ганна	Дж.: інф. Є. Букет у журналі «Культура і життя», 2016. № 46. С. 11–14.
5.	<i>Анна Яблонська</i>	Машутіна Ганна	Язычники. Москва, 2010. 34 с.
6.	<i>Артем Чапай</i>	Водяний Антон	Червона зона. Київ : Нора-друк, 2014. 304 с.
7.	<i>Артем Чех</i>	Чередник Артем	Точка нуль. Харків : Vivat, 2017. 224 с.
8.	<i>Богдан-Олег Горобчук</i>	Горобчук Богдан	Місто в моєму тілі. Київ : Смолоскип, 2007. 160 с.
9.	<i>Борис Бітнер</i>	Валетов Ян	Найкращий вік для смерті. Харків : Фоліо, 2019. 512 с.
10.	<i>Василь Барка</i>	Очерет Василь	Рай. Харків : Фоліо, 2009. 348 с.
11.	<i>Вік Коврей</i>	Коврей Віктор	Дж. : інтерв'ю О. Гавроша з письменником для сайту Закарпаття

			онлайн, 2009.
12.	<i>Володимир Арєнєв</i>	Пузій Володимир	Відчайдушний боягуз. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. 84 с.
13.	<i>Володимир Чорномор</i>	Проценко Володимир	Козацька рада, Київ-Севастополь : Просвіта, 2007. 68 с.
14.	<i>В. Столецький (Ярослав Николович)</i>	Гнатів Микола- Ярослав	Стрільбицькі князі. Львів : Компанія Манускрипт, 2009. 232 с.
15.	<i>Галина Пагутяк</i>	Москалець Галина	Кожен день – інший. Львів : ЛА Піраміда, 2013. 192 с.
16.	<i>Генрі Лайон Олді</i>	Громов Дмитро та Ладижевський Олег	Дорога. Харьков : Второй блин, 1994. 320 с.
17.	<i>Горіха Зерня</i>	Дуда Тамара	Доця. Київ : Білка, 2019. 285 с.
18.	<i>Дара Корній</i>	Замойська Мирослава	Місяцівна. Харків : Vivat, 2019. 352 с.
19.	<i>Дзвінка Матіяш</i>	Матіяш Дзенислава	Марта з вулиці Святого Миколая. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 240 с.
20.	<i>Дорж Бату</i>	Васильєв Андрій	Франческа. Повелителька траєкторій. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. 304 с.
21.	<i>Євген Лір</i>	Байтеряков Євген	Підземні ріки течуть. Буча : Видавництво Жупанського, 2018. 160 с.
22.	<i>Имир Ельник</i>	Мельников Володимир	Безмежна доля. Київ : Альфа Реклама, 2014. 172 с.
23	<i>Кузько Кузякін</i>	Кузьменко Дмитро	Купи слона, або Маленькі пригоди великої Софійки. Харків : Талант,

			2016. 88 с.
24.	<i>Лесик Панасюк</i>	Панасюк Олексій	Справжнє яблуко. Київ : Смолоскип, 2014. 112 с.
25.	<i>Лесь Подерв'янський</i>	Подерв'янський Олександр	Фаскінейшен оф зе івнінг. Київ : Наш формат, 2019. 262 с.
26.	<i>Любко Дереш</i>	Дереш Любомир	Культ. Харків : Фоліо, 2017. 224 с.
27.	<i>Люко Дашвар</i>	Чернова Ірина	Село не люди. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2008. 270 с.
28.	<i>Мартин Якуб</i>	Шульга Василь	Мертві моделі. Київ : Смолоскип, 2019. 240 с.
29.	<i>Неда Неждана</i>	Мірошниченко Надія	Голос тихої безодні та інші голоси. Антологія сучасної української монодрами. Київ : Фенікс, 2016. 319 с.
30.	<i>Олег Чаклун</i>	Рибалка Олег	Банка варення. Київ : Фонтан Казок, 2016. 40 с.
31.	<i>Олександр Ковалевський</i>	Кобизський Олександр	Опасная командировка. Харків : Книжковий Клуб «Клуб сімейного Дозвілля», 2017. 304 с.
32.	<i>Олександра Девіль</i>	Кравченко Олександра	Амазонки Дніпра. Дніпро : Дніпрокнига, 2006. 308 с.
33.	<i>Олесь Ульяненко</i>	Ульянов Олександр	Квіти Содому. Харків : Фоліо, 2012. 251 с.
34.	<i>Ольга Кай</i>	справжнє ім'я невідоме	Невеста імператора. Павлоград : Има-пресс, 2014. 364 с.
35.	<i>Павло Ар'є</i>	Алексеев Петро	Баба Прися та інші герої. Брустурів : Discursus, 2015. 276 с.
36.	<i>Пан НикТарський</i>	Гнатів Микола- Ярослав	Дж. : інф. І. Лучука в онлайн-газеті «Збруч», 12.07.2015.

37.	<i>Ропет Камідян</i>	Мідянка Петро	Ярмінок, Київ : Факт. 2008, 128 с.
38.	<i>Ростислав Очеретяник</i>	Мельников Володимир	Дж. : інф. М. Гаденко в онлайн- енциклопедії сучасної України, 2018
39.	<i>Сергій Батурин</i>	справжнє ім'я та прізвище невідоме	Slavus Domini. Харків : Фабула, 2019. 240 с.
40.	<i>Слава Світова</i>	Кіфоришин Тетяна	Теревені аж до ранку. Брустурів : Discursus, 2016. 160 с.
41.	<i>Юзьо Обсерватор</i>	Винничук Юрій	Дж. : інф Л. Сковчиляс в онлайн-газеті «Поступ», 2006.
42.	<i>Юрко Гудзь</i>	Гудзь Юрій	Барикади на Хресті. Тернопіль : Джура, 2009. С. 231–244.
43.	<i>Юрко Прохасько</i>	Прохасько Юрій	Інший формат. Юрій Андрухович. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2003. 62 с.
44.	<i>Ярема Байрак</i>	Бородай Харитон	Стривожені зорі. Бухарест, 2007. 204 с.

СЦЕНІЧНІ ПСЕВДОНІМИ МУЗИЧНИХ ВИКОНАВЦІВ

- 1) *Атрус* – Гуляк Володимир
- 2) *Ані Лорак* – Куєк Кароліна
- 3) *Андріанна* – Андріанна (прізвище невідоме)
- 4) *Ассоль (Katya)* – Гуменюк Катерина
- 5) *Березюк* – Березюк Володимир
- 6) *Верка Сердючка* – Данилко Андрій
- 7) *Гайтана* – Ессамі Гайтана
- 8) *Джамала* – Джамаладінова Сусана
- 9) *Джуляна (JULYANA)* – Клименко Юліанна
- 10) *Дзідзьо* – Хома Михайло
- 11) *Діля (DILJA)* – Приступа Едуард
- 12) *Єва Бушміна (LAYAN)* – Швець Яна
- 13) *Заліско* – Заліско Андрій
- 14) *Іванка Червінська* – Червінська Іванна
- 15) *Ірен Готьє (Iren Gotye)* – Патлавська Ірина
- 16) *Катя Chilly* – Кондратенко Катерина
- 17) *Колоритм* – Черняк Артур
- 18) *Лавіка* – Юнак Любов
- 19) *Лесик* – Турко Олег
- 20) *Ліон* – Дем'янюк Сергій
- 21) *Лямур* – Галицький Орест
- 22) *Макс Барських* – Бортник Микола
- 23) *Наталя Могилевська* – при народженні Наталя Могила
- 24) *НІЧЛАВА (NICHLAVA)* – Підлужний Андрій
- 25) *Рія (Riya)* – Наливайко Валерія
- 26) *Росава* – Янчук Олена
- 27) *Румбамбар* – Гуляк Сергій

- 28) *Руслана* – Лижичко Руслана
- 29) *Святослав LOOKINICH* – Лукинич Святослав
- 30) *Тіна Кароль* – Ліберман Тетяна
- 31) *Фагот* – Михайлюта Олег
- 32) *ЯрмаК* – Ярмак Олександр
- 33) *ALEKSEEV* – Алексєєв Нікіта
- 34) *Alex Zakharchuk* – Захарчук Олексій
- 35) *Alloise* – Московка Алла
- 36) *Alyona Alyona* – Савраненко Альона
- 37) *Alyosha* – Кучер-Тополя Олена
- 38) *Artisto* – Хитряк Ростислав
- 39) *Sepasa* – Ленченко Павло
- 40) *DaHok* – справжнє ім'я невідоме
- 41) *Diesel* – Яценко Андрій
- 42) *EL Кравчук* – Остапенко-Кравчук Андрій
- 43) *Erômin* – Єрьомін Євген
- 44) *Freel* – Фріл Андрій
- 45) *GREMO* – Громаковський Алекс
- 46) *GROHOTSKY* – Грохоцький Ігор
- 47) *ILLARIA* – Прищєпа Катєрина
- 48) *Ivan NAVI* – Сяркевич Іван
- 49) *IVEN* – Івен Олексій
- 50) *JULIK (Юлік)* – Гук Назарій
- 51) *JULINOZA* – Запорожець Юлія
- 52) *KiRA MAZUR* – Мазур Олена
- 53) *Kishe* – Кіше Андрій
- 54) *Lama* – Дзєньків Наталія
- 55) *Lilu* – Трєтякова Світлана
- 56) *LOBODA* – Лобода Світлана
- 57) *LUKA* – Лучанко Андрій

- 58) *MamaRika* – Кочетова Анастасія
- 59) *Marietta Ways* – Буневич Марієтта
- 60) *MARUV* – Корсун Ганна
- 61) *MATT.V* – Вермієнко Матвій
- 62) *MELOVIN* – Бочаров Костянтин
- 63) *MONATIK* – Монатік Дмитро
- 64) *My Ree* – Штіфель Рената
- 65) *Murik* – Муравицький Дмитро
- 66) *Oleksii Dibrova* – Діброва Олексій
- 67) *OLEYNIK* – Олійник Вадим
- 68) *Onuka* – Жижченко Ната
- 69) *Quvant* – Федорович Олександр
- 70) *PETRAsh* – Петраш Анна
- 71) *Real KAEF* – справжнє ім'я невідоме
- 72) *Rozhden* – Рожден Анусі
- 73) *SHVETS* – справжнє ім'я невідоме
- 74) *SYSUEV* – Сисуєв Сергій
- 75) *Virginia* – Анастасія Гаврилюк
- 76) *VovaZIL 'Vova* – Парфенюк Володимир
- 77) *TAYANNA* – Решетняк Тетяна
- 78) *TARABAROVA* – Тарабарова Світлана
- 79) *The Maneken* – Філатов Євген
- 80) *TRACH* – Трач Володимир
- 81) *Tricky Nicki* – Ярошенко Микола
- 82) *XLDELUXE (XLDeLuxe / XL Deluxe)* – Лялін Олексій
- 83) *Zippo* – Лапідус Ілля

ПОЗИВНІ ВІЙСЬКОВИХ ЗОНИ АТО

- 1) *Аватар* – Мінченко Олександр (старший сержант, командир 2-го мотопіхотного взводу 3-ї мотопіхотної роти 23-го окремого мотопіхотного батальйону Хортиця 56-ї окремої мотопіхотної бригади)
- 2) *Адамович* – Домін Ігор (військовий 128-ї окремої гірсько-піхотної Закарпатської бригади)
- 3) *Адвокат* – Курбатов Станіслав (старший солдат, водій-санітар БСП Донбас)
- 4) *Аджа* – Аджавенко Володимир (старший солдат, розвідник-навідник 56-ї окремої мотопіхотної бригади)
- 5) *Акула* – Сергій Іванов (старший сержант, командир розрахунку 54-ї окремої механізованої бригади)
- 6) *Алекс* – Худолей Олександр (молодший сержант, механік-водій 72-ї окремої механізованої бригади)
- 7) *Апостол* – Постолак Віталій (майор, начальник розвідки штабу 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади)
- 8) *Араб* – Панчук Володимир (сержант, командир міномета батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)
- 9) *Арчі* – Латченко Артур Спочатку товариші називали його Арчі, але згодом у воїна з'явився інший позивний – Шумахер. Через його любов до техніки. (солдат, кулеметник 164-ї радіотехнічної бригади)
- 10) *Байкер* – Жарук Дмитро (старший лейтенант податкової міліції, старший оперуповноважений ГУ Державної фіскальної служби в Херсонській області)
- 11) *Баня* – Сухінін Олександр (сержант, командир відділення 16-го окремого мотопіхотного батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади)
- 12) *Баррет* – Луговський Юрій (сержант, старший інструктор окремого загону спеціального призначення Азов Східного ОТО НГУ)

13) *Батарейка* – Штейко Олександр (старший сержант, командир бойової машини-командир відділення 72-ї окремої механізованої бригади)

14) *Батюшка* – Губенко Віталій (прапорщик, стрілець-помічник гранатометника 25-ої окремої мотопіхотного батальйону 54-ї окремої механізованої бригади)

15) *Бача* – Маслов Віктор (старший солдат, оператор-розвідник 25-ої окремої повітряно-десантної бригади)

16) *Бетмен* – Анадимб Володимир (старший солдат, розвідник 46-го окремого батальйону спеціального призначення Донбас-Україна 54-ої окремої механізованої бригади), Богданов Сергій (сержант, головний сержант взводу 23-го окремого мотопіхотного батальйону 56-ї окремої мотопіхотної бригади)

17) *Беря* – Бережанський Олександр (старший солдат 53-ї окремої механізованої бригади)

18) *Бєрєз* – Бережний Владислав (молодший сержант, командир бойової машини-командир відділення 54-ї окремої механізованої бригади)

19) *Біч* – Романенко Роман (молодший лейтенант, заступник командира групи Окремого загону спеціального призначення Азов Східного ОТО НГУ)

20) *Борода* – Валах Сергій (старший солдат, старший оператор 93-ї окремої механізованої бригади), Луговий Михайло (сержант, командир відділення 92-ї окремої механізованої бригади), Сазонов Леонід Олександрович (молодший сержант, командир відділення 37-го окремого мотопіхотного батальйону 56-ї окремої мотопіхотної бригади)

21) *Бріз* – Топалов Леонід (доброволець, добровольчий український корпус, ДУК ПС), Затилюк Олексій (солдат резерву 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)

22) *Бузок* – Бузовський Володимир (старший сержант 72-ї окремої механізованої бригади)

23) *Відьма* – Червона Яна (старший солдат, навідник-кулеметник 46-го окремого батальйону спеціального призначення Донбас-Україна)

24) *Вікінг* – Олійник Сергій (доброволець, інструктор окремого загону спеціального призначення Азов, Східне ОТО НГУ), Івах Дмитро (старший лейтенант, тимчасово виконуючий обов'язки командира роти 95-ї окремої аеромобільної бригади)

25) *Вінні Пух* – Ларін Микола (старший солдат, розвідник 72-ї окремої механізованої бригади)

26) *Вірний* – Левицький Андрій

27) *Вітус* – Княжевський Віталій

28) *Віха* – Віхарєв Віктор (24-й окремий штурмовий батальйон Айдар)

29) *Волноріз* – Топалов Леонід (доброволець, добровольчий український корпус, ДУК ПС)

30) *Гайдамака* – Дімітров Михайло (доброволець, добровольчий український корпус, ДУК ПС)

31) *Галіфе* – Конюша Руслан (старший солдат, 58-а окрема мотопіхотна бригада)

32) *Ганс* – Платонов Сергій (молодший сержант, командир відділення 503-го окремого батальйону морської піхоти)

33) *Гера* – Селіхов Роман (старший сержант, снайпер-інструктор 169-го навчального центра Сухопутних військ), Ковальов Костянтин (молодший сержант резерву, начальник поста збору та обробки інформації 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас), Николенко Ярослава (старший солдат, снайпер 101-ї окремої бригади охорони ГШ ЗСУ)

34) *Гюрза два* – Георгій Саралідзе (вид отруйних змій з роду велетенських гадюк), (молодший сержант, старший навідник-гранатометник 42-го окремого мотопіхотного батальйону 57-ї окремої мотопіхотної бригади)

35) *Давид* – Давиденко Дмитро Юрга Андрій (доброволець, добровольчий батальйон ОУН)

36) *Дід* – Дроздовський Михайло, Луговий Михайло (сержант, командир відділення 92-ї окремої механізованої бригади), Козьма Денис, Архипов Василь (доброволець, стрілець батальйону територіальної

оборони Донецької області Донбас), Васи́лаш Ілля (солдат, стрілець-помічник гранатометника 24-го батальйону територіальної оборони Айдар), За́вірюхін Ігор (майор, 25-й окремий мотопіхотний батальйон)

37) *Ділли* – Кривич Андрій (доброволець, добровольчий український корпус, ДУК ПС)

38) *Дейл* – Сінягуб Антон (сержант, командир відділення 24-го окремого штурмового батальйону Айдар 53-ї окремої механізованої бригади)

39) *Деда* – Мілютін Олександр (молодший сержант, командир бойової машини-командир відділення 46-го окремого батальйону спеціального призначення Донбас-Україна 54-ї окремої механізованої бригади)

40) *Джигіт* – Федоров Едуард (матрос, навідник 503-го окремого батальйону морської піхоти)

41) *Дядя Ваня* – Войтенко Іван (старший прапорщик, командир взводу 72-ї окремої механізованої бригади), Смоляр Іван (молодший сержант, командир відділення 24-го окремого штурмового батальйону Айдар), Ганя Іван (молодший сержант резерву, старший кулеметник БТР 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)

42) *Єгер* – Динька Олег (доброволець, добровольчий український корпус, ДУК ПС)

43) *Жека* – Голік Євген (посмертно капітан, командир групи 3-го окремого полку спеціального призначення)

44) *Жмурик* – Сорочинський Анатолій (солдат, стрілець-снайпер 3-го окремого мотопіхотного батальйону 24-ї окремої механізованої бригади)

45) *Жук* – Жуков Іван (доброволець, українська добровольча армія)

46) *Замок* – Наконечний Ігор (старший солдат, навідник 93-ї окремої механізованої бригади)

47) *Зевс* – Зейлик Володимир (солдат, водій 46-го окремого батальйону спеціального призначення Донбас-Україна 54-ї окремої механізованої бригади)

48) *Зелений* – Вегера Геннадій (солдат, старший стрілець 34-го окремого мотопіхотного батальйону 57-ї окремої мотопіхотної бригади)

49) *Зона* – Левицький Геннадій (доброволець, українська добровольча армія)

50) *Ірокез* – Іваник Володимир (доброволець, українська добровольча армія), Грачов Юрій (старший лейтенант запасу, інженер волонтерської групи Аеророзвідка), Ковшар Дмитро (солдат, виконуючий обов'язки санітарного інструктора батальйону 310-го окремого інженерно-технічного батальйону 46-ї інженерної бригади), Іваник Володимир (доброволець, українська добровольча армія)

51) *Камаз* – Кочемазов Сергій, Колесник Андрій (молодший сержант, командир відділення 24-го батальйону територіальної оборони Айдар)

52) *Капуста* – Капустян Олексій (сержант, командир відділення 8-го окремого гірсько-піхотного батальйону 10-ї окремої гірсько-піхотної бригади)

53) *Карлсон* – Карлаш Олексій (молодший сержант, старший стрілець 54-ї окремої механізованої бригади)

54) *Кеша* – Мутенко Віталій

55) *Киргиз* – Дядченко Сергій (старший сержант, командир відділення 34-го окремого мотопіхотного батальйону 57-ї окремої мотопіхотної бригади)

56) *Кіндрат* – Кондратюк Руслан (солдат, водій 24-ї окремої механізованої бригади), Кіндрацький Василь (доброволець, добровольчий батальйон ОУН)

57) *Клема* – Клемешев Сергій (молодший сержант, командир відділення 28-ї окремої механізованої бригади)

58) *Козак* – Рева Юрій (старший солдат, гранатометник 54-ї окремої механізованої бригади), Кирилов В'ячеслав (солдат, водій-номер обслуги зенітної батареї окремого загону спеціального призначення Азов, Східне ОТО НГУ), Проводенко Леонід (старший сержант, головний сержант взводу 12-го окремого мотопіхотного батальйону 72-ї окремої механізованої бригади)

59) *Кокс* – Рубанський Федір (молодший сержант, командир бойової машини-командир відділення 72-ї окремої механізованої бригади)

60) *Колдун* – Чопенко Олександр (старший сержант, командир відділення 93-ї окремої механізованої бригади), Уткін Олександр (старшина резерву, командир відділення 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)

61) *Комод* – Бурачук Василь (сержант, командир бойової машини-командир відділення 30-ї окремої механізованої бригади)

62) *Красавчик* – Майборода Денис (сержант, старший розвідник 131-го окремого розвідувального батальйону)

63) *Кримнаш* – Ольховський Георгій (старший лейтенант, командир роти 15-го окремого гірсько-піхотного батальйону 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади)

64) *Крига* – Твердохліб Микола (солдат, інструктор-помічник кулеметника окремого загону розвідки спеціального призначення Арес, Східне ОТО НГУ)

65) *Круглий* – Пругло Дмитро (старший лейтенант, заступник командира роти по роботі з особовим складом окремого загону спеціального призначення Азов, Східне ОТО НГУ)

66) *Кузнєц* – Перепелиця Сергій (професія) (сержант, головний сержант роті 46-го окремого батальйону спеціального призначення Донбас-Україна 54-ї окремої механізованої бригади)

67) *Куля* – Кубрак В'ячеслав (прапорщик, командир взводу 36-ї окремої бригади морської піхоти)

68) *Лакалут* – Сперелуп Іван (старший солдат, старший механік-водій 24-ї окремої механізованої бригади)

69) *Латиш* – Безсмертний Артур або Ронін – вільний воїн, який воює там, де вважає за потрібне. (громадянин Латвії з українськими коренями) (солдат, снайпер 72-ї окремої механізованої бригади)

70) *Лоза* – Войтер Сергій (молодший сержант, командир відділення 16-го окремого мотопіхотного батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади)

71) *Лемберг* – Шозда Михайло (старший сержант, старший навідник 24-ї окремої механізованої бригади)

72) *Лютий* – Бабков Віталій (солдат, водій 54-го окремого розвідувального батальйону), Вільчинський Микола (солдат, номер обслуги 24-ї окремої механізованої бригади), Куліченко Володимир (солдат, номер обслуги 40-го батальйону територіальної оборони Кривбас), Мороз Олександр (доброволець, українська добровольча армія), Оніщук Юрій (солдат, радіотелефоніст 51-ї окремої механізованої бригади)

73) *Май* – Майборода Володимир (старший прапорщик, заступник командира взводу 24-ї окремої механізованої бригади)

74) *Максон* – Олексюк Максим (сержант, оператор-навідник окремого загону спеціального призначення Азов, Східне ОТО НГУ)

75) *Манах* – Сливка Мирослав (старший солдат, старший розвідник батальйону оперативного призначення імені Героя України генерала Сергія Кульчицького)

76) *Маріуполь* – Стоянський Павло (старший солдат, стрілець 1-го окремого мотопіхотного батальйону 14-ї окремої механізованої бригади)

77) *Матрос* – Альмужний Сергій (старший солдат, командир відділення 72-ї окремої механізованої бригади)

78) *Маяк* – Соловйов Герман (солдат, механік-водій 93-ї окремої механізованої бригади)

79) *Механ* – Неживий Микола (сержант, механік-водій 93-ї окремої механізованої бригади), Омельчук Олександр (солдат, механік-водій 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади), Чередник Максим (старший солдат, старший механік-водій 25-ї окремої повітряно-десантної бригади)

80) *Мол* – Лошкарьов Денис (молодший лейтенант, командир взводу 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)

81) *Монгол* – Бабій Володимир, Мацишин Павло (солдат, гранатометник 93-ї окремої механізованої бригади), Закревський Костянтин (молодший сержант, гранатометник 42-го окремого мотопіхотного батальйону 57-ї окремої мотопіхотної бригади), Литвинський Юрій (по смертно полковник резерву, заступник командира батальйону з озброєння-начальник технічної частини 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)

82) *Мурчик* – Пухальський Тимофій (старший солдат, сапер 30-ї окремої механізованої бригади)

83) *Нейтон* – Найда Мар'ян (старший солдат, командир бойової машини-командир відділення 24-го окремого штурмового батальйону Айдар 53-ї окремої механізованої бригади)

84) *Ніндзя* – Кривенко Денис (молодший сержант, сержант з матеріально-технічного забезпечення 16-го окремого мотопіхотного батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади)

85) *Одеса* – Балог Федір (сержант, навідник-оператор 92-ї окремої механізованої бригади), Сапеску Вадим (молодший сержант, командир відділення 95-ї окремої аеромобільної бригади), Смирнов Сергій (сержант, старший розвідник 43-го окремого мотопіхотного батальйону 53-ї окремої механізованої бригади), Широкий Геннадій (старший солдат, водій 25-ї окремої повітряно-десантної бригади)

86) *Ольха* або *Кримнаш* – Ольховський Георгій (Мріяв звільнити Крим і був родом звідти) (старший лейтенант, командир роти 15-го окремого гірсько-піхотного батальйону 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади)

87) *Оптовик* – Юрій Мальков (молодший сержант, командир відділення 43-го окремого мотопіхотного батальйону 53-ї окремої механізованої бригади)

88) *Орел* – Кириєнко Олександр (солдат, санітарний інструктор 72-ї окремої механізованої бригади), Кизило Андрій (по смертно майор, заступник командира батальйону 72-ї окремої механізованої бригади)

89) *Остап* – Молицький Остап

90) *Палич* – Беспалов Андрій (молодший лейтенант, заступник командира роти 17-го окремого мотопіхотного батальйону 57-ї окремої мотопіхотної бригади), Максименко Ігор (капітан, командир роти 46-го окремого батальйону спеціального призначення Донбас-Україна)

91) *Папай* – Метлінський Микола (старший сержант, головний сержант взводу 17-го окремого мотопіхотного батальйону 57-ї окремої мотопіхотної бригади)

92) *Пітбуль* – Безверхній Антон (солдат, гранатометник 46-го окремого батальйону спеціального призначення Донбас-Україна 54-ї окремої механізованої бригади), Гулик Артур (солдат резерву, кулеметник 2-го резервного батальйону, Північне ОТО НГУ)

93) *Пломба* – Рибальченко Олександр (молодший сержант, командир відділення 93-ї окремої механізованої бригади)

94) *Подгон* – Хоменко Євген (солдат, старший навідник окремого загону спеціального призначення Азов, Східне ОТО НГУ)

95) *Полтава* – Олійник Юрій (старшина, снайпер 72-ї окремої механізованої бригади), Сергієнко Сергій (солдат, снайпер 54-ї окремої механізованої бригади), Тендітник Ярослав (солдат резерву, санітарний інструктор 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)

96) *Поляк* – Шишак Валерій (молодший лейтенант, командир взводу 24-ї окремої механізованої бригади), Борушевський Олександр (старший сержант, командир відділення 15-го окремого мотопіхотного батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади), Поляков Євген (солдат, старший навідник 93-ї окремої механізованої бригади)

97) *Прапор* – Фесюк Анатолій (прапорщик, стрілець 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)

98) *Провідник* – Сисков Дмитро (молодший сержант, командир відділення 16-го окремого мотопіхотного батальйону 68-ї окремої мотопіхотної бригади)

99) *Прокурор* – Бондаренко Владислав (старший солдат, командир відділення 92-ї окремої механізованої бригади), Грибков Сергій (солдат, водій-електрик 24-го батальйону територіальної оборони Айдар), Андрющенко Володимир (старший сержант, заступник командира взводу 93-ї окремої механізованої бригади).

100) *Рижий* – Дашкевич Ярослав (солдат, механік-водій 24-ї окремої механізованої бригади), Михайлов Олександр, Сломчинський Максим (молодший сержант, старший розвідник-кулеметник, оператор безпілотного літального апарату 72-ї окремої механізованої бригади), Москаленко Сергій (солдат, стрілець 25-го окремого мотопіхотного батальйону), Браух Андрій (солдат, кулеметник 30-ї окремої механізованої бригади)

101) *Римар* – Римар Ігор (старший лейтенант, начальник інженерної служби штабу 24-го батальйону територіальної оборони Айдар)

102) *Ромашка* – Дитинченко Роман (молодший сержант, командир відділення 58-ї окремої мотопіхотної бригади)

103) *Рудік* – Руденко Микола (старший солдат, командир бойової машини-командир відділення 10-го окремого мотопіхотного батальйону 59-ї окремої мотопіхотної бригади)

104) *Сава* – Савінов Сергій (молодший сержант, командир відділення-командир бойової машини 1-го окремого батальйону морської піхоти 36-ї окремої бригади морської піхоти)

105) *Саїд* – Семенюк Микола (молодший сержант, заступник командира бойової машини-навідник-оператор 72-ї окремої механізованої бригади), Яценко Юрій (солдат, стрілець-помічник гранатометника 25-го батальйону територіальної оборони Київська Русь)

106) *Сана* – Костенко Оксана

107) *Сіріус* – Гладкий Сергій (молодший сержант, командир бойової машини-командир відділення 128-ї окремої гірсько-піхотної бригади)

108) *Сірко* – Римар Ігор (старший лейтенант, начальник інженерної служби штабу 24-го батальйону територіальної оборони Айдар)

109) *Скіф* – Влодарський Олексій (сержант, навідник 24-го окремого штурмового батальйону Айдар 53-ї окремої механізованої бригади), Дрогін Сергій (старший солдат, командир бойової машини-командир відділення 24-го окремого штурмового батальйону Айдар 53-ї окремої механізованої бригади), Рященко Іван (молодший сержант, командир бойової машини-командир відділення 54-ї окремої механізованої бригади), Скітченко Микита (солдат, стрілець 25-ї окремої повітряно-десантної бригади), Яровець Максим (лейтенант, командир роти 130-го окремого розвідувального батальйону), Мірошніченко Меруж (доброволець, добровольчий український корпус, ДУК ПС), Сидор Олег (солдат, командир штурмового загону Яструб), Романенко Олександр (прапорщик резерву, старшина роти 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)

110) *Смурфік* – Волков Микола (доброволець, українська добровольча армія), Смурага Олександр (старший солдат, стрілець-помічник гранатометника 10-го окремого мотопіхотного батальйону 59-ї окремої мотопіхотної бригади)

111) *Сокіл* – Телюк Ігор (солдат, кулеметник 72-ї окремої механізованої бригади), Сокурєнко Роман (молодший сержант міліції, міліціонер батальйону патрульної служби міліції особливого призначення Азов ГУ МВС України в Київській області)

112) *Соловій* – Соловійов Олександр (солдат, механік-водій 17-ї окремої танкової бригади)

113) *Спец* – Черноконь Олег (молодший сержант, командир відділення 72-ї окремої механізованої бригади), Шолодько Ігор (солдат, розвідник-снайпер 74-го окремого розвідувального батальйону)

114) *Снікер* – Витвицький Андрій (доброволець, добровольчий український корпус, ДУК ПС)

115) *Сталкер* – Тоненьков Євген (солдат, навідник 109-го окремого гірсько-штурмового батальйону 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади), Смирнов Юрій (солдат, стрілець 19-го полку охорони громадського порядку,

Південне ОТО НГУ), Ковальський Анатолій (старшина, розвідник-кулеметник 131-го окремого розвідувального батальйону)

116) *Старшина* – Каплуненко Ігор (старшина резерву, заступник командира взводу батальйону оперативного призначення імені Героя України генерала Сергія Кульчицького), Михайлюк Петро (прапорщик, сержант з матеріально-технічного забезпечення 80-ї окремої десантно-штурмової бригади), Сабадаш Андрій (старшина, старшина роти 25-го окремого мотопіхотного батальйону), Стрельчук Павло (солдат, гранатометник 24-го батальйону територіальної оборони Айдар)

117) *Студент* – Цапенко Олександр (солдат, навідник-оператор 54-ї окремої механізованої бригади), Макаренко В'ячеслав (рядовий міліції, міліціонер батальйону служби міліції особливого призначення Дніпро-1 ГУ МВС України у Дніпропетровській області), Простяков Владислав (солдат, навідник 79-ї окремої десантно-штурмової бригади), Пічул Микола (солдат резерву, кулеметник 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)

118) *Танк* – Кучерков Микола (сержант, головний сержант 23-го окремого мотопіхотного батальйону 56-ї окремої мотопіхотної бригади)

119) *Тарік* – Проценко Тарас (солдат, заступник командира бойової машини-командир відділення 24-ого окремого штурмового батальйону Айдар 53-ї окремої механізованої бригади), Кириченко Тарас (молодший сержант, виконуючий обов'язки командира взводу 93-ї окремої механізованої бригади)

120) *Тихий* – Курбатов Тихон (старший сержант, командир взводу 24-го окремого штурмового батальйону Айдар, 53-ї окремої механізованої бригади)

121) *Тихон* – Кавченко Олег (старший солдат, стрілець-помічник гранатометника 21-го окремого мотопіхотного батальйону 56-ї окремої мотопіхотної бригади)

122) *Тінь* – Колотаєв Сергій (солдат, кулеметник та оператор СБР-3 28-ї окремої механізованої бригади)

123) *Тоха* – Мишко Антон (старший сержант 15-го окремого мотопіхотного батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади)

124) *Третій* – Сиротенко Сергій (помертньо підполковник, заступник командира батальйону 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас)

125) *Тюмень* – Тюменцев Олександр (народився у Тюменській обл. РФ, жив на Полтавщині) (старший лейтенант, командир взводу 16-го окремого мотопіхотного батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади)

126) *Упрямий* – Гудзовський Марк (старший солдат, радіотелефоніст окремого загону спеціального призначення Азов, Східне ОТО НГУ)

127) *Фестиваль* – Бондар Ярослав (солдат, номер обслуги 24-го окремого штурмового батальйону Айдар 53-ї окремої механізованої бригади)

128) *Фізрук* – Савлук Павло (матрос, розвідник-номер обслуги 36-ї окремої бригади морської піхоти), Аджі Євген, Шеляг Володимир (солдат, розвідник 3-го окремого полку спеціального призначення), Мітягін Олександр (молодший сержант міліції, міліціонер батальйону служби міліції особливого призначення Дніпро-1 ГУ МВС України у Дніпропетровській області), Міскевич Павло (молодший сержант, розвідник-кулеметник 92-ї окремої механізованої бригади)

129) *Фофа* – Іваник Володимир (доброволець, українська добровольча армія)

130) *Фріц* – Бродніков Герман (старший солдат, стрілець-помічник гранатометника 92-ї окремої механізованої бригади)

131) *Фугас* – Лобода Едуард (старший солдат, оператор-радіотелефоніст 24-ї окремої механізованої бригади)

132) *Футболіст* – Маслов Андрій (професія) (молодший сержант, командир проти диверсійної групи 24-ї окремої механізованої бригади)

133) *Хитрий* – Корчак Мар'ян (доброволець, добровольчий український корпус, ДУК ПС)

134) *Хом'як* – Фешко Юрій (старший солдат, командир бойової машини-командир відділення 72-ї окремої механізованої бригади)

135) *Циган* – Бурачук Василь (сержант, командир бойової машини-командир відділення 30-х окремої механізованої бригади), Гончарук Василь (старший матрос, стрілець 36-ї окремої бригади морської піхоти), Шишко Олександр (солдат, кулеметник 12-го батальйону територіальної оборони Київ)

136) *Цинк* – Куцмай В'ячеслав (солдат, старший оператор 24-ї окремої механізованої бригади), Цинкуш В'ячеслав Іванович (старший солдат, командир бойової машини-командир відділення 46-го окремого батальйону спеціального призначення Донбас-Україна 54-ї окремої механізованої бригади)

137) *Цум* – Ігнатенко Ігор (старший сержант, номер обслуги 93-ї окремої механізованої бригади)

138) *Череп* – Шатурський Валерій (молодший сержант, командир відділення 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас), Палига Володимир (солдат резерву, старший стрілець-навідник 2-го батальйону спеціального призначення НГУ Донбас), Саєнко Дмитро (доброволець, українська добровольча армія)

139) *Чех* – Чирва Андрій (старший солдат, механік-водій 24-го окремого штурмового батальйону Айдар 53-ї окремої механізованої бригади)

140) *Чечен* – Начосний Денис (сержант, заступник командира взводу-командир бойової машини 34-го окремого мотопіхотного батальйону 57-ї окремої мотопіхотної бригади), Коновалов Володимир (сержант, командир відділення 39-го окремого мотопіхотного батальйону 55-ї окремої артилерійської бригади), Шевчук Леонід (солдат, гранатометник 81-ї окремої аеромобільної бригади 90-го окремого аеромобільного батальйону)

141) *Чумак* – Коновалов Юрій (солдат резерву, стрілець 2-го батальйону спеціального призначенні НГУ Донбас)

142) *Шалений* – Сирін Максим (солдат, старший водій 93-ї окремої механізованої бригади)

143) *Шаман* – Литвин Олег (солдат, 25-й окремих мотопіхотний батальйон)

144) *Шаміль* – Айсін Шаміль

145) *Шiao-Лін* – Педак Олександр (старший солдат, старший навідник 72-ї окремої механізованої бригади)

146) *Шах* – Шахов Едуард (молодший сержант, командир відділення окремого загону спеціального призначення Азов, Східне ОТО НГУ)

147) *Шева* – Шевченко Сергій (солдат, гранатометник 16-го окремого мотопіхотного батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади), Шевченко Володимир (молодший сержант, головний сержант 39-го батальйону територіальної оборони Дніпро-2), Ковнацький Сергій (старший солдат, командир відділення 95-ї окремої аеромобільної бригади)

148) *Швед* – Гусейнов Владислав (молодший сержант 92-ї окремої механізованої бригади)

149) *Шериф* – Гузенко Сергій (старший сержант, головний сержант роти 42-го мотопіхотного батальйону 57-ї окремої мотопіхотної бригади), Шолуха Віктор (сержант міліції, міліціонер Рота патрульної служби міліції особливого призначення Світязь ГУ МВС України в Волинській області)

150) *Шубін* – Український Дмитро (молодший сержант, командир відділення 24-ї окремої механізованої бригади)

151) *Шумахер* – Латченко Артур (солдат, кулеметник 164-ї радіотехнічної бригади)

152) *Шука* – Іващук Максим

153) *Юджин* – Сарнавський Євген (по смертно майор, командир роти 72-ї окремої механізованої бригади)

154) *Яков* – Бондар Ярослав

155) *Якут* – Гречук Олександр (старший матрос, кулеметник 503-го окремого батальйону морської піхоти), Купріянов Андрій (солдат, стрілець 93-ї окремої механізована бригада)